

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Posterioris Voluminis Alphabeticvs Index Rervm Et Verborvm. Prior
numerus: posterior vero marginalem numerum denotat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

POSTERIORIS
VOLVMINIS ALPHABETICVS
 INDEX RERVM ET VER-
 BORVM.

Prior numerus paginam: posterior vero marginalem numerum denotat.

A.

Absens lib. 18.

Recitatione publica horarum canonicarum abesse sine
 iusta causa, non licet additis choro, p. 103. 176.
 Quatenus ii peccent & priuentur distributionibus, ibi.
 177.

Acceptio Personarum. Lib. 23.

Quid sit acceptio personarum, 259. 31.
 Duo ad eam requisita, ibid. 33.
 Peccatum est genere suo mortale, ibid. 34.
 Locum habet in distributione publicorum beneficiorum & officio-
 rum: tum ecclesiasticorum tum secularium, ibid. 35.
 Itemque in exercitio iudiciorum, & in impositione onerum publi-
 corum, ac etiam in delationibus honoris, ibid. 36.
De acceptione personarum in iudiciis, quod ea sit damnabilis: &
 locum habeat in iis etiam iudiciis quae relinquuntur Iudicis ar-
 bitrio, 261. 40.
 Potest nihilominus Iudex pro amico iudicare secundum quamcum-
 que opinionem probabilem, qua non datur probabilior, &
 abest occasio scandalis, ibid. 41.
 Tenetur iudicare secundum opinionem probabiliorem, siue existi-
 met oppositam falsam, siue non existimet, ibid. 42.
De acceptione personarum in honoribus exhibendis duo nota-
 da, ibid. 43.

Acedia lib. 17.

Acedia in quo consistat, & unde oriatur, 33. 107.
 Peccatum est suo genere mortale, & quomodo fiat veniale ex ac-
 cidenti, ibid. 108.
 Sex species acediae ac quo modo vnaquaeque earum sit peccatum, qua-
 leque sit, ibid. 109.

Accusator & accusatio. Lib. 24.

Demendacio accusatoris, & quod is tenetur restituere per illud
 acquisitum, 320. 32.
 Explicatio dubii, an accusator antequam accuse tenetur reum
 praemonere, vt satisfaciatur, 321. 34.
 Vnde dicatur accusator & illius definitio, 240. 122.
 Solemnitas cum qua debet accusatio fieri iuris ciuilibus praescripto,
 341. 123.
 Licite quidem priuatus potest alium de iniuria sibi illata accusare,
 sed ad id non teneatur, ibid. 124.
 Obligatio accusandi quando crimen vergit in detrimentum boni
 communis, ibid. 125.
 Si ad remedium sufficiat denunciatio, non est vsurpanda accusatio,
 ibid. 126.
 Qualis sit obligatio priuatae personae, cum tamen vergit tantum in ip-
 sius damnum priuatum: & quae Officialis publici, ibid. 127.
 Qui reiciantur ab accusando, ibid. 128.
 Quilibet admittitur ad accusandum de haeresi, ibid. 129.
 Ad licitam accusationem requiritur debitus modus probandi, & re-
 cta intentio, ibi. 130.
 Requiritur quoque iustitia, quae violatur calumnia, praeparatione
 & tergiversatione: & quid sit calumniari, quid praeparari quidq;
 tergiversari, ibid. 131. & 132.
 Quatuor modi quibus accusator potest ordinari, iustaque de causa
 ab accusatione desistere, ibid. 133.
Actio iudicialis proueniens ex contractu, lib. 25. 374. 109 & quatuor
 sequentibus.

Actus prohibiti 6. Decalogi praecipio. Lib. 22.

Actus prohibiti 6. praecipio, 243.
 Cogitationum inipium excusatio a peccato ob defectum vo-
 luntatis, 235. 2.
 Excusatio pollutionum nocturnarum, ob eandem causam, ibi. 3.

Ad quid teneatur puella cum opprimitur, ibid. 4.
Contactus carnales, sic de se indifferentes sunt, vt plurimum contingat
 peccata esse mortalia, & quando contingat, ac cuius speciei
 sint, ibid. 5.
De iis qui fiunt non carnales, sed honestae delectationis causa, ac de
 iis qui fiunt inter coniuges, 236. 6.
Iudicium de aspectibus turpibus quando sint peccata mortalia, ibi. 7.
Simile iudicium de verbis turpibus siue prolatis siue auditis, 8.

Actus prohibiti 9. praecipio Decalogi. Lib. 21.

Concupiscentia rei venereae prohibita nono praecipio, est in ap-
 petitu sensitiuo; ac moraliter mala per consensum voluntatis
 in eam, 238. 9.
Cogitationis & delectationis morosae tres modi, ibid. 10.
 Peccata quae contra nonum Decalogi praecipium committuntur,
 matrimonio non obstantes, ibid. 11.
Explicatio difficultatis de delectatione orta ex cogitatione de co-
 nupula coniugali, siue peccatum mortale, siue coniugibus, siue in
 sponsis de futuro, siue in viduis, 239. 12.
Consensus in concupiscentiam rei venereae cum est efficax, confitit
 tur peccata diuersae speciei: non item cum est solummodo sim-
 plex complacentia, ibi. 13.
Id illustratur exemplis, & aliquid specialiter notatur de habente vo-
 tum castitatis, ibi. 14.

Actio forensis.

De actione forensi nascete ex contractu, vide verbum Contractus j.
Adiuratio Lib. 18.

Adiuratio potest fieri duobus modis, 85. 106.
 Quaedam est licita, quaedam illicita, ibi. 106.
 Quae personae adiurari possint, de quibus, ac cum quibus circum-
 stantiis possint, ibi. 107.
 Quando adiuratio sit vel non sit licita, ibi. 108.
 Quatenus demonem adiurare non liceat, ibid. 109. 110. & 111. Et
 quatenus creaturas irracionales adiurare sit licitum, 87. 112.
 Vt adiuratio sit licita propter quid, & quo modo fieri debeat, ibi. 113.
 Illicita, quando peccatum sit mortale, ibid. 114.
 Casus in quibus ex parte modi, illicita est mortaliter, ibid. 115.

Adoptio.

Quid & quotuplex sit adoptio, lib. 31. 762. 118. & aliquot sequenti-
 bus. Vide verbum Matrimonium 12. in fine.*

Adulterium.

Quatenus sit aut non sit licitum marito uxorem in adulterio de-
 prehensam occidere, lib. 21. 206. 17.
 Quid sit adulterium, quisque malitiae superaddat fornicationi, lib. 22.
 241. 24.
 Quomodo Confessarius debeat se gerere cum proles suscepta est ex
 adulterio, 242. 25. seq. De adulterio prout causa est diuortii, vide
 verbum Diuortium 2.

Adulatio.

Quid sit & quotuplex sit adulatio, lib. 24. 330. 176.

Aduocatus lib. 25.

Laudabile est officium Aduocati: & conditiones requisitae ad il-
 lud licite exercendum, 489. 661.
 Ille non permittitur fungi Aduocari officio, qui fungitur munere
 Iudicis: nec is qui est ad illud impotens: siue interiori, siue exte-
 riori impotentia, ibi. 662.
 Qui non permittitur ob indecentiam, ac primo de Religiosis,
 ibid. 663.
 De Clericis qui initiati sunt maioribus Ordinibus, aut habentibus
 beneficium Ecclesiae alticum, ibid. 664.
 De aliis Clericis, ibi. 665.
 Ratio iudicandi peccante mortaliter qui praesumunt vsurpare of-

ficium Advocati quo excluduntur, ibi. 666.
 Scientia requisita in Advocato, ibi. 667.
 Obligatio restituendi, quae Advocato incumbit, si per suam imperitiam perdat causam, 490. 668.
 a quibus cavere debeat Advocatus sufficienti scientia instructus, & ad quam diligentiam teneatur, ibi. 669.
 Ea in quibus Advocati fidelitas consistit, ibi. 670.
 Advocati suscipiens causam iniustam peccatum, & obligatio ad restitutionem, ibi. 671.
 Ignorantia inculpabilis excusat à tali peccato & obligatione restituendi, ibi. 672.
 De eo ad quod tenetur Advocatus qui causam quam initio putavit iustam, deprehendit esse iniustam, aut probabiliter dubitat an sit iusta, ibi. 673.
 De eo quod incumbit Advocato, cum se causam iniustam defendere cognoscit, 491. 674.
 De peccato quod Advocatus committit exigendo mercedem amplio- rem, quam iustam, ibi. 675.
 Quae censeri debeat iusta, ibi. 676.
 Prohibetur Advocatus pacifici de aliquota parte causae pro victoria, ibi. 677.
 Quando Advocatus cui certa merces promissa est pro tota causa, possit totam accipere, quando totam ipsam causam non persequitur ex iusto impedimento, 492. 678.

Etas.

A Etas requisita ad susceptionem Ordinii, lib. 30. tract. 2. 625. 60. Re-
 quisita ad adeptionem beneficiorum ecclesiasticorum eod-
 dem li. tract. 3. 685. 163. & aliquot sequentibus. vide verbu Beneficiu 3.
 Etas iure ad matrimonium contrahendum requisita, lib. 31. 732.
 27. 26. & 764. 170.

Affectus voluntatis. Lib. 16.

Quis aucter voluntatis dicatur affectus eius efficax: & eiusdem
 affectus differentia ab affectu simplicis complicitate: ac
 quando ille huius naturam induat, 48. 23. 24. & 25.
 Ratio iudicandi, an voluntatis affectus sit peccatum mortale, ibi. 26.
 & quatuor sequentibus.
 Ratio idem iudicandi de contraria displicitate, 9. 30.

Altare.

De altari necessario ad celebrationem Missae, lib. 29. 590. 188. &
 quinque sequentibus, vide verbum Missa. 4. in principio *

Ambitio.

Quid sit ambitio, & quando ea censeri debeat peccatum mortale,
 lib. 17. 54. 211.

Amor mundanus. Lib. 17.

Varii modi amoris, 31. 91. & tribus sequent. Quis dicatur amor
 mundanus, 37. 218.
 Quando sit aut non sit peccatum mortale, ibi. 219. & duobus se-
 quentibus.

Apostasia & Apostata. Lib. 17.

Apostasia definitio: & in quo ea differat ab haeresi, 27. 72.
 Apostata à fide subicitur iisdem poenis quibus haereticus, ibi. 73.
 Apostasia à fide in nomine communicat quidem cum apostasia ab
 ordine, & apostasia à religione: non tamen in aliqua generica ra-
 tione, ibi. 73.

Asscuratio.

De asscuratione in ordine ad contractum societatis. vide ver-
 bum, Societas 2. in fine, & Societas 3. in fine. & verbum
 Mutuum 2. adhuc in fine.

Attentio. Lib. 18.

Atentio interior in recitatione horarum canonic. praecipitur ab
 Ecclesia, 94. 147. & 348.
 Obligatio recitationem iterandi ob attentionis defectum, 95.
 149.
 Defectus attentionis ad impletionem praecipiti de recitatione ho-
 rarum canonic. non inducit necessario obligationem ad hanc i-
 terandam, ibi. 150.
Quam attentio necessaria sit in recitatione horarum canonicarum,
 ibi. 151. & 152.
 Attentio ad sensum verborum non est necessaria, etsi utilis sit si ha-
 beri possit, ibi. 153.
 Duo requisita ad attentionem necessariam ut satisfiat praecipito re-
 citandi horas canonicas, 96. 154.
 Evagatio animi in eadem recitatione, quando sit peccatum morta-
 le, ibi. 155.

Avaritia & prodigalitas. Lib. 23.

Quid sit avaritia: & quod ea non modo liberalitati sed etiam iu-
 stitiae opponatur, 27. 25.
 Quando fit vel non sit peccatum suo genere mortale: & quatione
 detegenda sit consistens in detentione alieni, ibi. 26.
 Quando pariter prodigalitas peccatum sit vel non sit genere suo
 mortale, 238. 27.

Avaritia filia. Lib. 23.

Septem filiae avaritiae, ibi. 28.
 Documenta de inquietudine quoad eius gratitatem malitiae, ibi.
 29.
 Admonitio de violentia, fallacia, fraude, & periurio, ibi. 30.
 Quatuor modi quibus proditio contingere potest, & esse pecca-
 tum mortale, ibi. 31.

Augurium. Lib. 17.

Avgurio octo species, 44. 169.
 Peccata sunt in quibus ignorantia, & leuitas materis raro excu-
 sant, ibi. 170.
 Quae auguria censeri possint diabolica, 45. 171. 172.

B.

Banna.

De Bannis seu promulgationibus matrimonii, lib. 31. 752. 122. vi-
 de verbum Matrimonium 17. *

*Baptismus primo, quoad illius naturam & institutio-
 nem. Lib. 27.*

De nomine baptismi, & quod dicatur tripliciter, 510. 1.
 Vnde dicatur baptismus flammis, & vnde baptismus sanguinis,
 ibi. 2.
 Definitio baptismi flammis, ibi. 3.
 In baptismo tria notantur, res Sacramenti tantum Sacramentum
 tantum, & Sacramentum simul & res Sacramenti, ibi. 4.
 Baptismus institutus est à Christo, 511. 5.
 Quando instituitur, ibi. 6.
 Qualis sit illius necessitas: & quoad infantes, quod ea talis sit, ut ba-
 ptismus ipse ab illis re ipsa suscipi debeat, nisi pro Christo mortem
 patiantur, ibi. 7.
 Quod in adulto votum baptismi sufficere possit tunc, cum re ipsa
 suscipi non potest, ibi. 8.
 An oporteat tale votum esse explicitum, ibi. 9.

Baptismus secundo quoad illius materiam. Lib. 27.

Qua sola vera & naturalis est baptismi materia remota, 511. 10.
 Quae in particulari talis esse, & quae non esse censenda sit, ibi. 11.
 Quid censendum sit de ea quae alterata est, aut admixtum habet ali-
 quid aliud, ibi. 12.
 Quando liceat aut non liceat uti aqua de qua dubitatur an sit vera &
 naturalis, ibi. 13.
 Ablutio est materia proxima baptismi, requirens ut aqua tangat re-
 aliter corpus, & quomodo, ibi. 14.
 Corollaria varia inde deducta, 513. 15.
 Infans adhuc existens in matris utero eatenus baptizari non potest,
 quatenus non potest ab lui, ibi. 16.
 Saluti infantis in matris utero clausi quatenus consulendum, ibi.
 17.
 Quod in eo statu sit capax baptismorum flammis & sanguinis: &
 quod expectari debeat ordinarie illius integer ex utero egressus
 antequam baptizetur, ibi. 18.
 Nihil refert siue per immersionem, siue per infusionem, siue per as-
 perfusionem fiat ablutio ad baptismum necessaria, ibi. 19.
 Vna ablutio sufficere potest ad baptismi substantiam: tamen tria
 adhiberi debet, quando ita fert consuetudo, 514. 20.
 De ablutione facta immersione sine emersione, quid tenendum sit,
 ibi. 21.
 In qua potissimum corporis parte fieri debeat ablutio, si non possit
 in toto corpore, ibi. 25.

*Baptismus 3. quoad illius formam cum essentialium tum
 accidentalem. Lib. 27.*

Catholicorum sententia de forma baptismi, ibi. 23.
 Non est de necessitate baptismi in ipsius forma personam mini-
 stri exprimi, 515. 24.
 Est autem, ut exprimat personam suscipientis, ibi. 25.
 Itemque ut exprimat actus baptizandi, ibi. 26.
 Inuocatio Sacrosanctae Trinitatis est de eadem necessitate, ibi. 27.
 Eam explicitam esse oportet, ibi. 28.
 Responsio à illud quod in contrarium obijci potest ex Actis Apo-
 stolorum, & ex decreto Nicolai Papae, 516. 29.
 De essentia formae baptismi est, ut in ea cum Trinitate personarum,
 significetur naturae unitas, ibi. 30.
 Forma baptismi in vulgari lingua esse potest: & quomodo contra-
 genda sit cum ablutione; quodque ea possit esse conditionalis,
 nec. ibi. 31. 32. 33.

Causæ instituendi ceremonias baptismi, & peccatum eas omittentium, 517.32.
 Reuocatio ceremoniarum baptismi ad tria capita, ibid. 33.
 Ceremoniæ non adhibita vtriusque, postea adhibenda sunt, ibi. 34.
 Tempus, locus, cultus externus, ministri & aquæ qualitas, quæ requiruntur ad licitam administrationem baptismi, ibid. 35.
 Documenta de patris, seu suscipientibus baptizatum, ibid. 36.
 De impedimento matrimonii quod ex tali susceptione oritur, li. 31. 759.148. & aliorum sequentibus.

Baptismus 4. quoad illum siue ministrantes, siue suscipientes, ac præcipuum suscipiendi. Lib. 2. 7.

TRiplex baptismi minister, ordinarius est Sacerdos, 518.37.
 Ex officio autem, est tantum Parochus, & Episcopus superior eius, ibid. 38.
 Notanda de alio Sacerdote baptizante solemniter, ibid. 39.
 Diaconus ex commissione Episcopi potest solemniter baptizare, ibid. 40.
 Necessitas & ignorantia excusans baptizantem sine solemnitate, ibid. 41.
 Quomodo quilibet homo in necessitate sit idoneus minister baptismi, ibid. 42.
 Exclusi ab eo numero: & de casu in quo contingeret vnum plures simul baptizare, 519.43.
 Ordo seruandus inter idoneos, ad baptismum in necessitate conferendum, ibid. 44.
 Peccatum est mortale nolle baptizare in extrema necessitate, ibi. 45.
 Extra casum necessitatis baptizare sine solemnitate, peccatum est mortale, quod non inducit irregularitatem, ibi. 46.
 Quatenus mortaliter peccet administratio baptismi in peccato mortali, & cooperando peccati in ea, ibid. 47.
 Modi vari quibus contingit mortaliter peccare in administratione baptismi, 520.48.
 Quatenus sit vel non sit licitum, plures simul baptizare, ibi. 49.
 Participes baptismi possunt esse omnes homines præditi vita, etiam infantes, ibid. 50.
 Sicut baptismus in se vnus est species in summa, ita vnus hominis vnus numero tantum esse potest, nec iterari, ibid. 51.
 Peccatum grauisimum committitur iteratione baptismi, ibi. 52.
 De eo quod agendum est, cum dubitatur de aliquo num sit baptizatus, ibid. 53.
 Non licet pro arbitrio baptismum conferre sub conditione, si non est baptizatus, 521.54.
 Datum est a Christo præceptum de baptismi susceptione, obligans quidem omnes, sed alia ratione paruulos quam adultos, ibi. 55.
 Obligat ad suscipiendum baptismum statim ac potest digne ac commodè fieri, ibi. 56.
 Excusatio dilationis baptismi non datur in periculo mortis: extra illud dari potest iusta de causa, ibi. 57. & 58.
 Excusatio dilationis baptismi ob impedimentum allatum, quodque non detur ecclesiasticum præceptum de susceptione baptismi, 522.59.

Baptismus 5. quoad effectus illius. Lib. 2. 7.

Primus effectus baptismi est conferre animæ gratiam iustificantem & quatenus ea non conferatur, aut conferatur aequaliter omnibus, ibid. 60.
 Secundus effectus remissio omnium peccatorum, ibi. 61.
 Itemque remissio omnis pænæ pro peccatis diuinitus constitutæ, ibid. 62.
 Peccata tamen communes naturæ humanæ, in hac vita manent, auferenda in futura, ibid. 63.
 Effectus baptismi inuam regni cælestis aperienti, & baptismorum subiecti ecclesiasticæ iurisdictioni, quidamque alii, 523.64.
 Dispositio in suscipiente requisita quoad corpus, & quid agendum quando ipsum est monstrum, ibi. 65.
 Dispositio quoad intellectum, recta fides, ibid. 66.
 Quomodo inueniat ista dispositio in baptismo paruulorum, ibid. 67.
 Aliquot propositiones pro explicatione difficultatis, An ad baptismum paruulorum requiratur consensus parentum, 524.68.
 Dispositio ad baptismum ex parte voluntatis, quæ est pœnitentia, ibid. 69.
 Qualis debeat esse talis pœnitentia, ibid. 70.
 Inuentio requisita ad baptismum: quam non obstat extortam esse metu, ibid. 71.
 Sufficit virtuale esse, ibid. 72.
 Breuis responsio ad difficultatem de effectu baptismi impedito, vtrum obtineatur recedente fictione, 525.73.
 Ad tollendam eiusmodi fictionem attritio non sufficit, sine Sacramento pœnitentiæ, ibi. 74.
 Ex delictis circa baptismum quando incurtatur irregularitas, vide verbum Irregularitas in principio.

Bellum 1. quoad se. Lib. 2.

Bellum est licitum, 224.84.
 Bellum aliud offensiuum & aliud defensiuum: ac vtriusque definitio, ibid. 85.

Necessaria, vt bellum defensiuum sit iustum, 225.86.
 Necessaria, vt offensiuum sit iustum, ac i. de autoritate, ibi. 87.
 De causa iusta quod certa esse debeat, nec dubium esse sufficiat, ibid. 88.
 Ceteræ conditiones necessariæ, ibid. 89.
 Quatuor casus in quibus clericis pugnare licet, ibi. 90.
 Discrimen inter conditiones ad iustum bellum offensiuum necessariæ, 226.91.

Bellum 2. quoad indicem illud Lib. 21.

Quid faciat is qui acceptam iniuriam valet vindicare bello: & cum superiori: em recognoscat, non habet auctoritatem incidendi illud, ibi. 92.
 Causa incidendi iuste bellum, ibid. 93.
 De causa infidelitatis, ibi. 94.
 De causa hæresis, ibid. 95.
 De ceteris causis, 227.96.
 Gloria aut dilatio imperii non est sufficiens causa iusti belli, ibid. 97.
 Quomodo bellum possit esse vtriusque iustum: & vtrum liceat in eo vti infidelis, ibid. 98.
 Quo tempore liceat bellum gerere, ibi. 99.
 Quatenus liceat in bello vti infidelium auxilio, ibi. 100.
 Quatenus teneatur Princeps a bello desistere, si iusta satisfactio ei offeratur, ibi. 101.
 De compositione quam Princeps facit cum hostibus, quoad quæuis damna, luis subditis illata, 528.102.

Bellum 3. quoad milites illud gerentes. Lib. 21.

Quid teneantur milites facere, cum dubia est belli causa, ibi. 101.
 Quando teneantur ad restitutionem damnorum aduersarius illatorum in bello, ibi. 104.
 An teneantur & peccent, quando inferunt sine legitima auctoritate, ibi. 105.
 Responsio ad questionem, an licitum sit militibus exponere se eundem illi mox periculo, 129.106.
 Licet tamen sit Clericis ad bellum proficisci, ibi. 107.
 Quatenus liceat in iusto bello damna hostibus inferre, 108. Et de iis quæ capiuntur in bello iusto, ibid. 109.
 Quæ circa innocentes sint seruanda in bello iusto, quoad personas ipsorum, ibid. 110.
 Quæ quoad bona eorumdem, 230.111.
 De eo quod milites à rusticis suæ reipub. victum gratis accipiunt, ibid. 112.
 De grauiamine eorumdem rusticorum per ipsos milites, ibid. 113.
 De his ex hostibus, qui in iusto bello occidi non possunt, 231.114.
 Quatenus liceat ciuitatem iuste oppugnam tradere militibus in prædium: & quod tunc non liceat nocere eis qui ad facta loca confluunt, ibid. 115.
 Quatenus liceat in iusto bello rebus ecclesiasticis nocere, ibi. 116.
 Explicatio questionis an extracta de manibus hostium, quæ ipsi diripiunt, sint reddenda propriis dominis, ibi. 117.
 Explicatio alterius questionis, an capti in bello, fugere liceat ibi. 118.
 Quando possint capti in bello iniusto exercere actum aliquem ad idem bellum spectantem, 232.119.

Beneficium ecclesiasticum 1. quod se. Lib. 19.

Traçtantes de beneficiis ecclesiasticis, 180.71.
 De nomine beneficii, quod ad res ecclesiasticas translatum sit a seculari iura, ibid. 72.
 Beneficium ecclesiasticum non est, nisi Episcopi auctoritate constitutum, ibi. 73.
 Vnde ceperint ecclesiastica beneficia, ibi. 74.
 Quatenus sint instituta iure humano, 181.75.
 Quatenus diuino, ibi. 76.
 Licitum est Ecclesiam opulentam esse, nec eliceri laicis bonæ us usurpare etiam ecclesiastici male eis vrantur, ibid. 77.
 Explicatio eorum quæ in definitione beneficii ponuntur, ibid. 78 & 79. obsequens.
 Penitus clericalis non est beneficium: & modi quibus cognosci potest ius ad bona ecclesiastica esse proprie beneficium, 181.
 Beneficii ecclesiastici diuisio, ibid. 82.

Alia ex lib. 30. Tract. 5.

Locus eligendus beneficio erigendo, 680.140.
 Causa legitima erigendi beneficium, ibid. 141.
 Persona consideranda in beneficii erectione: & quanto ad eam requiratur Papæ auctoritas, ac quando sufficiat auctoritas Episcopi, ibid. 142.
 Quando cum consensu Episcopi, ad erectionem noui beneficii, requiratur consensus habentium antiqua, ibid. 143.
 De dote requisita ad eandem erectionem, ibid. 144.
 Quanta debeat esse dote beneficii, vt sufficiens censetur, & in quibus bonis ea constitui possit: & effectus fundationis beneficii, 81.145.
 Papa solus derogare potest conditionibus beneficio appositis a fundatore, 609.229.

Cum adiecta est conditio vt beneficiarius dicat aliquas Missas, is debet esse Sacerdos, 699.230.
 An actu Sacerdos esse debeat is, qui presentatur ad tale beneficium, 700.231.
 Quando conditio dicendi numerum Missarum sic apposita est beneficio, vt materiam prebeat peccati, vel onus immoderatum inducat, non valet, ibid.232.
 De beneficiorum varietate, 678.135. & aliquot sequentibus.
 De beneficiorum ecclesiasticorum pluralitate & incompatibilitate, vide verbum, Pluralitas, & verbum Incompatibilitas beneficiorum.

Beneficium ecclesiasticum 2. quoad illius acquisitionem, lib.30. tract.3.

Mulier incapax est beneficii ecclesiastici, & quid de Abbatisa dicendum, 681.146.
 Defectus tonsuræ clericalis, impedimentum est acquirendi beneficii ecclesiastici, ibid.147.
 Difficultatis an pariter impedimentum sit clericatum suscepisse ab Episcopo alieno, sine proprii licentia, ibid.148.
 Impedimenta matrimonii, & bigamiae, 682.149.
 Impedimenta excommunicationis, suspensionis, & irregularitatis, ibid.150.
 Impedimentum defectus natalium, ibid.151.
 Impedimentum defectus fidei, ibid.152.
 Impedimentum iniuriæ illatæ Cardinali, & acceptionis secundi beneficii curati, 683.153.
 Impedimenta homicidii, concubinatoris, raptus mulieris, & usurpationis bonorum Ecclesie, ibid.154.
 Tres modi quibus contingit filios presbyterorum legitimos esse, ibid.155.
 Tres casus in quibus iidem peculiariter incapaces sunt acquirendi beneficii ecclesiastici, ibid.156.
 Impedimenta iniuriæ illatæ Episcopo, & impetrati beneficii Clerici adhuc viuens tanquam iam mortui, ac simonia, ibid.157.
 Impedimentum status personæ cum secularia secularibus; & regularia regularibus (idq; propriæ religionis) dari iuratur, 684.158.
 De eo quod beneficia iuris patronatus conferri debeant conuenienter fundationi, ibid.159.
 De eo quod in Gallia & Hispania non dentur externis, ibid.160.
 Inhabilitates quæ cum non sint veræ, non faciunt acquisitionem beneficii inualidam, ibid.161.

Beneficium 3. quoad requisita vt quis illo dignus censetur, lib.30. tract.3.

Dignus est beneficium, in quo insunt necessaria vt censeatur capax illius, 685.162.
 Maturitas ætatis necessaria: quodq; d Episcopatum & Cardinalatum requiratur annus trigessimus, ibid.163.
 Quoad cætera beneficia quæ annexam habent curam animarum requiratur annus vigesimus quintus inceptus, ibid.164.
 Ætas viginti duorum annorum requisita ad Ecclesie cathedralis dignitates non habentes annexam curam animarum: & ad prioratum conuentualem ætas viginti quinque annorum: & ad non conuentualem ætas sexdecim annorum, ibid.165.
 In Abbatisa & Priorissa requiratur annus quadragesimus, & quorum requirant secularia beneficia simplicia, ibid.166.
 Defectus qualitatum debitatum, reddens acquisitionem beneficii inualidam, 686.167.
 Dispensatio in defectu ætatis, ibid.168.
 Sufficiens scientia requisita ad beneficiorum acquisitionem, ibid.169.
 Maior vel minor requiritur, pro varia qualitate beneficiorum, ibid.170.
 Scientia requisita respectu Ordinis beneficii annexi, ibid.171.
 Defectus scientiæ quatenus beneficii collationem reddat inualidam, 687.172.
 Eminens scientia non est necessaria ad validitatem acquisitionis beneficii, ibid.173.
 Mentis sanitas est omnino necessaria, ibid.174.
 Quando mortali peccato contaminatus peccet mortaliter, accipiendum beneficium, & collatio ei facta sit inualida, ibid.174.
 Quando peccet quidem mortaliter, sed collatio non fit inualida ibid.175.
 Quando ne peccet quidem, ibid.176.
 Dispensatio ad beneficium cum indigpo improbanda: & quatenus per accidens, ea nihilominus possit interdum fieri, etiam ab Episcopo, 688.177.
 Requiratur vt possit fieri, quoad officium beneficio adiunctum, ibid.178.
 A Confessario notanda de eo, qui accepit beneficium cuius incapax fuit, ibid.179.
 Intentio recipiendi sacerdotium requisita ad acquirendum beneficium curatum & ad percipiendum fructus illius, 689.180.
 An qui eisdem fructus percipit non habendo talem intentionem, teneatur illos restituere: & an is etiam qui dubius fuerit, ibid.181.
 An is item qui beneficium parochiale accipit cum intentione illud distendi si offeratur aliud, aut patrimonium pinguius, ibid.182.
 Non tenei perinde ad restitutionem eos qui beneficia non parochialia, ac qui parochialia accipiunt, habentes animum suscipiendi statum conjugalem, ibid.183.

Quando sine hi, sine illi alii, in eo peccet mortaliter, ibid.184.
 Quando non sint sacramentaliter absoluenti, 690.185.
 Tria appetibilia possunt in beneficio considerari: eminentia, proventus, & ministerium, ibid.186.
 Regula iudicandi de peccato quod committitur appetitine & procuracione beneficii ecclesiastici, ibid.187.
 Explicatio difficultatis de appetitione, qua quis beneficium appetit aut procurat, vt fiat ditior, & commodius viuatur, vel honoretur, ibid.188.
 In quibus casibus licet beneficium appetere, licet etiam procurare, 691.189.

Quando fit aut non sit licitum reculare beneficium, ibid.190.
 De acquisitione beneficii ecclesiastici per electionem, vide verbum Electio ad ecclesiasticum beneficium.
 De acquisitione per postulationem aut nominationem, vide verbum, Postulatio: & verbum, Nominatio ad beneficii ecclesiastici.
 De acquisitione per presentationem factam a patrono, vide verbum, Presentatio ad beneficium.
 De acquisitione per collationem simplicem, vide verbum collatio simplex beneficii.
 De acquisitione per triennale possessionem aut rescriptum Papæ, vide verbum, Triennalis possessio beneficii, & verbum Rescriptum Papæ.

Beneficium ecclesiasticum 4. quoad illius amissionem, ac 1. per extinctionem, lib.30. tract.3.

DE extinctione beneficii per illius suspensionem, 716.297.
 De eadem per vnionem, quæ varia est, ibid.298.
 Qui sint qui beneficia vniri possunt, 717.299.
 Debet vnio beneficiorum fieri iusta de causa, & quæ talis sit vniue sit, atque aliquot particulares, ibid.300.
 De vnione in fauorem personæ, ibid.301.
 Diuersi modi vnionis Episcopo illiciti, ibid.302.
 De dismembratione contingente tribus modis, ibid.303.

Secunda per vacationem, lib.30. tract.3.

Vid sit beneficium vacare: & variæ talis vacationis species, 718.304.
 Quæ beneficia dicantur vacare apud Sedem Apostolicam: & differentia inter referuata dispositioni Papæ, & dispositioni Sedis Apostolicæ, ibid.305.
 Referuatio clausa in corpore iuris, ibid.306.
 Referuatio extra corpus iuris, ibid.307.
 Quid sit beneficium vacare de iure, 719.308.
 Vacatio primi beneficii propter secundum adeptum, ibid.309.
 Cause ob quas assequitur secundum beneficium, etiam curatum, non priuatur primo, ibid.310.
 Vacatio beneficii per non promotionem ad Presbyteratum, ibid.311.
 Vacatio per matrimonium, ibid.312. & 710.313.
 Vacatio ob contractum ab initiato maiore Ordine, ibid.314.
 Deratione qua ob concubinatum beneficiarii, vacat beneficium ipsius, ibid.315.
 De matrimonio per quod beneficium non vacat, ibid.316.
 De vacatione per professionem in religione approbata, aut per translationem beneficiarii in aliam Ecclesiam, ibid.317.
 Vacatio beneficii imposta ipso iure ob hæresim, ibid.318.
 Imposita ob simoniam, ibid.319.
 Imposita persequenti hostilitate Cardinalis aut Episcopi, 721.320.
 Imposita ob alia quædam crimina, ibid.321.
 Quædam crimina ob quæ beneficiarius non est quidem beneficium priuatur ipso iure, debet tamen priuari, ibid.322.
 Casus in quibus beneficium vacat ipso facto tantum, ibid.323.
 Alii in quibus iure simul & facto vacat: & talis vacationis aliquot effectus, ibid.324.
 Distinctio oranda ad cognoscendum quando non expectata iudicis sententia, beneficiarius teneatur relinquere beneficium, quo priuatur ipso iure, ibid.325.
 Effectus non faciendi fructus suos, ob vacationem beneficii ipso iure, 722.326.

Tertio per renunciationem, lib.30. tract.3.

Renunciationis beneficii varia nomina, ibid.327.
 Renunciare beneficium potest quis, non modo per se, sed etiam per procuratorem; & tres casus in quibus tenetur quis renunciare, ibid.328.
 Obligatio iuris naturæ relinquendi beneficium, & restituendi fructus ex eo perceptos, ibid.329.
 Duæ regulæ cancellariæ in renunciatione obferuandæ, 723.330.
 Conditio renunciationis, vt fiat autoritate Superioris, ibid.331.
 Conditio, vt scientes, & sponte seu propria voluntate fiat, ibid.332.
 Difficultas, an irrita sit renunciatio facta metu, ibid.333.
 Alia an facta à minore viginti quinque annis, aut facta in seruitore morbi acuti valeat, ibid.334.
 Reliquæ conditiones requisitæ ad validitatem renunciationis, ibid.335.
 Per renunciationem valde factam, beneficium vacat, 724.336.
 Modi quibus datur regressus ad illud, ibid.337.
 Quando possit aut non possit fieri propria autoritate, ibid.338.
 Renunciatio est aut tacita (quæ dupliciter contingit) aut expresse, quæ

quæ distinguitur in puram, & conditionatam, *ibid.* 330.
 Conditionatæ quatuor species: & quod res primæ possint tantum fieri coram Papa, *ibid.* 340.
 De quarta, quæ potest coram Episcopo fieri, *725. 341.*

Quarto per permutationem.

Iurata est beneficiorum permutatio, si fiat auctoritate Superioris, & iusta adit causa: & quæ sit talis Superior, *ibid.* 342.
 Partes de permutatione tractare possunt tantum benedictio Superioris: debentque requirere consensum aliorum, si quorum interfit, *ibid.* 344.
 Quid requiratur cum beneficiis permutanda pertinent ad diversas dioceses: & quod beneficia non possint permutari, cum aliis spiritalibus: neque hæc inter se, *ibid.* 343.
 Potest beneficium pingue cum beneficio tenui permutari, & vnum cum duobus, *726. 345.*
 De permutatione beneficiorum inæqualium, quid tenendum sit, *ibid.* 346.

Beneficiarius 1. quoad obligationem satisfaciendi oneribus beneficio suo annexis, & recitandi horas canonicas, lib. 30. tract. 3.

Obligatio beneficiarii ad curandam expeditionem bullarum Papalium, *656. 24.*
 Obligatio faciendi professionem orthodoxæ fidei, *ibid.* 25.
 Ea est cum obligatione ad restitutionem, nisi ignorantia inuincibilis excuset, *ibid.* 26.
 Quænam circa eandem notanda, *657. 27.*
 Obligatio soluendi annuatim, *ibid.* 28.
 Ea non admittitur in Gallia, *ibid.* 29.
 Obligatio soluendi quinquaginta, *ibid.* 30.
 Ea locum non habet, cum beneficium vnitur dignitati Ecclesiasticæ, *ibid.* 31.
 Ex iure ad beneficium non oritur obligatio recitandi horas canonicas, sicut ex iure in beneficio, *658. 32.*
 Difficultas, an talis obligatio cadat in non initiatum sacro Ordine, cuius beneficium non sufficit ei ad honestam sustentationem, *ibid.* 33. & tribus sequentibus.
 Causa vera ob quam beneficiatus tenetur ad recitationem horarum canonicarum, *ibid.* 36.
 Difficultas de iis qui habent titulum beneficii, quod non possident: aut cuius fructus non percipiunt, an obligentur ad recitationem horarum canonicarum, *659. 37.* & tribus sequentibus.
 Non tenentur ad eandem recitationem, pensionarij aut coadiutor datus beneficio, aut expectatiuum tantum habens, *660. 41.*
 Obligatio recitandi horas canonicas est sub mortali, cum obligatione ad restitutionem, *ibid.* 42. & duobus sequentibus.
 Quo modo accipiendum sit quod talis restitutio debeat fieri fabricæ aut pauperibus, *661. 45.*
 Non cessat proposita obligatio ex eo, quod alia onera beneficii sint impleta: & duo casus in quibus talis restitutio non potest fieri fabricæ aut pauperibus, *661. 46.*
 Dubitatio, an ad propositam restitutionem tenetur, qui recitauit quidam horas canonicas, sed sine debita attentione, *ibid.* 47. & 662. 48.

Beneficiarius 2. quoad obligationem residendi in sua Ecclesia, nec res illius alienandi, lib. 30. tract. 3.

Quæ beneficia residentiam requirant ex obligatione, & quæ non requirant, *ibid.* 49. 50. & 51.
 De iure quo imposita est proposita obligatio, *663. 52.*
 Cum beneficiario habente curam animarum nequit Papa in tali obligatione dispensare, sine iusta causa: & aliquot tales causas, *ibid.* 53. & 54.
 Licentia beneficiatus curam animarum habentibus concessa à Concilio Tridentino, *ibid.* 55.
 Legitime excusatus à residendo, potest fructus suos facere, *664. 56.*
 Obligatio dispensari in hac re: & quis possit in ea dispensare, *ibid.* 57.
 Pœna restitutionis, qua transgressor propositæ obligationis, *ibid.* 58. & 59.
 Explicatio difficultatis, ad talem pœnam vitandam sufficiat reside-
 re, ecclesiasticum ministerium exercendo per subalternum, *ibid.* 60.
 Quid nomine Ecclesiæ, quidque alienandi verbo intelligatur, cum res Ecclesiæ alienari prohibentur, *665. 61.*
 Dominium bonorum Ecclesiæ cuius sit, *ibid.* 62.
 Quæ auctoritate alienari possint bona Ecclesiæ, *ibid.* 63.
 Quæ forma ex iuris præscripto sit in eadē alienatione seruanda, *ibid.* 64.
 Ad validitatem alienationis rerum ecclesiasticarum, præter obser-
 uationem formæ a iure præscriptæ, requiritur iusta causa, *666. 65.*
 Quatuor casus, in quibus permissa est reuocatio ecclesiasticarum alienatio-
 num, *ibid.* 66.
 Quando res ecclesiasticæ possint valide alienari non seruata solen-
 nitate præscripta à iure, *ibid.* 67.
 Quomodo accipiendum sit iuramentum à Prelatis præstitum Pape
 de non alienandis rebus suæ Ecclesiæ, *ibid.* 68.
 Pœna alienantium bona suarum Ecclesiarum, *ibid.* 69.
 Casus in quibus a mortali excusatur non seruans prædictam iuris
 formam, *667. 70.*

Valerij Par. III Tom. 2. & 3. Index

Responsio breuis ad quædam dubia, *ibid.* 71.
 Dubium de locatione fructuum rei ecclesiasticæ, an fieri possit ad
 longum tempus, *ibid.* 72.
 Aliud, an succedens in beneficio, teneatur soluere dubia prædece-
 ssoris, *668. 73.*

*Beneficiarius 3. quoad obligationem expendendi fructus sui benefi-
 cii in bonos usus, lib. 30. tract. 3.*

Eccllesiastici quorum bonorū habeant dominium, *ibid.* 74. & tribus
 sequentibus.
 Quæ ratione beneficiarii dominium habeant fructuum beneficio-
 rum suorum, *669. 78.*
 Obligatio largiendi pauperibus, quod beneficiario de iisdem fructibus
 supererit, *ibid.* 79. & duobus sequentibus.
 Bona à fidelibus sunt Ecclesiæ data, non quidem sub conditione,
 sed in finem, vt quæ supererent Clericis, darentur pauperibus,
670. 82.
 Comparatio inter duas præcipuas sententias de proposita obliga-
 tione, *ibid.* 83.
 Iuxta eandem statendum est, incumbatne beneficiario obligatio
 restituendi, si superabundantes fructus sui beneficii, male expen-
 dat, *ibid.* 84.
 Communis consensus est talem peccare mortaliter, *ibid.* 85.
 Differentia inter beneficiarios superabundantes & alios dinites,
 quoad obligationem faciendi elemosinam pauperibus, *ibid.* 86. &
671. 87.
 Responsio ad aliquot interrogata de modo satisfaciendi eumodi
 obligationi, *ibid.* 88.
 Beneficiarius de eo quod sibi subtraxerit ex portione necessaria ad
 commodam suam sustentationem, potest libere dispendere, *ibid.* 89.
 Licet Clericus patrimonium habeat sufficiens ad suam sustentatio-
 nem, potest tamē accipere beneficium ex quo viuat, *672. 90. & 91.*
 Beneficiarius potest libere dispendere de quotidianis distributioni-
 bus, *ibid.* 92.
 Potest beneficiarius aliquid sibi retinere ex fructibus beneficii su-
 perabundantibus, ob seruatum quod supra debitum exhibuit suæ
 Ecclesiæ, *ibid.* 93.
 Quantum de patrimonialibus aut quasi patrimonialibus exenderit
 in utilitatem Ecclesiæ aut pauperum aut alia pia opera, tantum
 potest sibi seruare de fructibus superabundantibus tantum benefi-
 cii, *673. 99.*
 Beneficiarius potest parentes ditare ex fructibus sui beneficii, *ibid.*
100.
 Quatenus possit eos inuare, tamquam pauperes, *ibid.* 101.
 Quatenus possit ex iisdem fructibus præuidere suis futuris, *674. 102.*
 Quomodo sit habendarius status consanguineus sui, vt etiam quam
 pauperi beneficiarius licite conferat quod supererit ex fructibus
 sui beneficii, *ibid.* 103.
 Satisfacit beneficiarius obligationi suæ, id quod sibi supererit expen-
 dendo vt in pauperes, ita & in quacunque opera pia, *ibid.* 104.
 Tales pauperes non sunt determinate illi, in quorum loco benefi-
 cium habetur, *ibid.* 105.
 In determinanda commoda sustentatione beneficiarii ratio habenda
 est: tum dignitatis personæ & meritum, exceptis duobus casibus,
675. 106. tum loci & qualitatis beneficii, *ibid.* 107. tum de-
 mum eorum, quæ ipso nomine sustentationis comprehenduntur.
 Et quænam ea sint, *ibid.* 108.
 De eorum numero non esse ea quæ ex mera liberalitate donantur, *ibid.*
109.
 Quæ beneficiarius emit ex superabundantibus fructibus beneficii
 sua sunt eadem ratione qua fructus ipsi, *ibid.* 110.
 De quibus possit, & de quibus non possit beneficiarius testari, *676. 111.*
 Licet beneficiarius peccet testando de supereritis sui beneficii: talis
 tamen dispositio est valida, *ibid.* 112.

Bestialitas.

De bestialitate, *lib. 22. 448. 511.*

Blasphemia. Lib. 18.

Blaphemia quid sit: & de prauo affectu, ex quo procedit, *10. 195.*
 Variæ diuisiones blasphemie, *ibid.* 196.
 Blasphemia peccatum est mortale, à quo indeliberatio quidem excu-
 sat, non item materie paruitas, *ibid.* 197.
 Ea peccatum est mortale suo genere grauissimum, *ibid.* 199.
 Circa quod inculcanda præsententur, de eo se accusanti, *ibid.* 200.
 Ratioque de eo consistendi, *ibid.* 201.

Brenuarium. Lib. 18.

Ex quo breuiario recitandæ sint horæ canonicæ ad satisfaciendum
 præcepto recitandi, *100. 168.* & duobus sequentibus.
 An satisfaciendum præcepto recitandi ex alieno breuiario approba-
 to. Et, vbi in ea re possit Episcopus, *101. 171.*
 Quatenus peccet qui recitat ex proprio breuiario, qui tamen non
 modo officium vnius diei, pro officio alterius diei, *102. 172.*
 De potestate vtendi nouo breuiario, facta per bullam Pii quæ sit
 dem breuiario prætaxam, *ibid.* 173.
 De excusatione eius qui non habet breuiarium, ex quo recitatur, *108. 189.*

De peccato eius qui beneficium ecclesiasticum, aut Ordinem facium suscipit, nesciens recitare breuiarium, ibi. 190.

C

Calix.

DE calice & patena ad celebrationem Missæ necessariis lib. 29. 592. 198. & duob. seq. Vide verbum Missa 4. circa medium.*

Cambium t. uniuerso; ac sicum & minutum in partiu- lari. Lib. 25.

TRiplex permutatio, & quæ cambii nomine significetur, 447. 438. Quid sit cambium fictum seu sicum; quidque verum seu reale, & eiusdem varia diuisio, ibid. 439. Cambium non esse ex natura sua illicitum, ibid. 440. De lucro quod in eo potest licite accipi, 443. 441. Cambium sicum illicitum esse ex natura rei, ibid. 442. Modi quibus tale cambium contingit, ibi. 443. Vnde iustificetur acceptio lucri, ex cambio minuto. ibi. 444. Quatenus liceat hominibus priuatis, ex eo ipso cambio lucrum facere, ibid. 445. Licetum est lucrum quod campfor facit dando pretium iustum pro moneta quæ non currit, ibid. 446. Quando liceat campfori computare pecuniam in maiori valore quam taxata sit, & quando non liceat, 449. 447. Negat Medina id licere eo nomine, quod moneta sit melioris materia; sed contractum videtur cum aliis tenendum, ibi. 448. Solutio rationis Medinæ, ibi. 449. Quando liceat economo per cambium pecuniæ à domino sibi commissa, facere lucrum, ibid. 450.

Cambium 2. locale.

Varii modi cambii localis, 450. 451. Licetum est lucrum ex cambio, quo suscipitur onus pecuniam acceptam transportandi in alium locum, ibid. 452. Quod verum est, etiam si transportatio sit tantum virtualis, ibi. 453. Quod fictiolum peritum in eodem modo cambio, ibid. 454. Quia campfor illud capere possit, non obstat quod tali pecunia cægeat, ibi. 455. Licetum est cambium in quo campfor dat pecuniam vt alibi recipiat, ibid. 456. Quod procedit quantumcumque pecuniam acceptam non transferat alio, 457. 457. Refusatio eorum que obici possunt in contrarium, ibi. 458. Mala fides siue campforis in tali casu, inducit obligationem ad restitutionem, ibi. 459. Explicatio dubii, an sit licetum lucrum in cambio locali, cum campfor egret pecunia in loco, in quo nomine campforis debet eam recipere, ibi. 460. Quid tenendum sit de cambio locali: quando pecuniæ in vno loco plus quam in alio valoris habeat, siue lege, siue consuetudine, ibi. 461. Cause ob quas pecunia etiam si taxatione legis aut communis estimationis, sit æqualis in diuersis locis: accidentaliter tamen plus valet in vno quam in alio, ibid. 462. Quid sit tenendum de cambio locali, cum ex aliqua tali causa, pecunia plus valet in vno loco, quam in alio, 452. 463. Vnde iudicari debeat an pretium quod in eo accipitur, sit iustum, ibid. 464.

Cambium 3. à nudinis ad nudinas.

DE cambio à nudinis ad nudinas, ibid. 465. Modi varii quibus fit, cum regula seruanda vt licite fiat, ibid. 466. Conditiones ad illud requisitæ per bullam Pii quinti de cambiis, ibid. 467.

Canonici & ceteri habentes beneficium simplex, aut beneficium improprie dictum.

DE Canonice, lib. 30. tract. 1. 610. 55. De habitibus portiones, capellanias, & præbendionia, ibi. 56. De commendatis, coadiutoribus, & hospitalariis, 611. 57. & 58.

Casus fortuitus.

DE casu fortuito præsertim habito respectu ad contractum, vide in verbo Contractus 6. circa medium.*

Conusus 1. quoad ipsius naturam & condiciones Lib. 25.

IN quo consistat natura census, 441. 410. Quatuor conditiones iure naturæ in eo seruandæ, ibi. 411. Collectæ ex exerauantibus Martini quænti & Calixti tertii, 442. 412. A Pio quinto in bulla relata à Nauarro plures assignatæ, ibid. 413. Quia unobl. sua io sit accessoria, vbi eadem bulla nec est recepta vltu. nec publicata, ibid. 414.

Census vsu frequens licitus, in quo aliquot eiusmodi bullæ conditiones non seruantur, ibid. 415. Census vtrique redimibilis licitus est quidem in speculatione, sed tamen in praxi vitandus tamquam periculosus, 443. 416. Quatenus liceat venditorem cæsus cogere, vt præter rem ipsi censui subiectam, alia sua bona obliget in pignus, vel det fideiussorem, ibid. 417. Quatenus licetum sit pactum, post quadriennium mutetur res subiecta censui, ibid. 418. De contractu quo dominus famulo non valens soluere notabilem summam ei debitam, constituit eidem certam pensionem annuam, ibi. 419. Vbi & de simili contractu quo debitor non valens soluere creditori, constituit ei censum annuum. De contractu, vt pereunte re censui supposita, maneat persona venditoris obligata ad solutionem pensionis annuæ, 444. 420. De censu constituto super domum, aut molendinum quod cotuit, ibid. 421. De censu constituto super rem iam satis onerata, ibi. 422. De censu constituto auctoritate iudicis condemnantis, ibi. 423. Explicatio dubii an census redimi possit ex parte, ibi. 424.

Census 2. quoad illius diuisiones & pretium iustum. Lib. 25.

Quinque varii modi quibus census diuiditur, ibid. 425. Sententia negantium censum realem esse licitum, 445. 426. Contrariam tenendam esse probatur, ibi. 427. Solui potest census ex aliis fructibus, quam re in qua constituitur, ibid. 428. Solutio census affectari potest in ordine ad casus fortuitos, ibi. 429. Duplex census personalis ibid. 430. Difficultas an census personalis sit licitus, explicatur distinctione, ibid. 431. Ad iustum pretium census non requiritur vt quantitas summa pensionum, sit illi æqualis, 446. 432. Quodnam sit iustum census pretium, ibi. 433. De pretio redemptionis census, ibi. 434. De pretio census constituti ad certum annorum numerum, ibi. 435. De iusto pretio census personalis perpetui, ibi. 436. De iusto pretio census vitalicii, 447. 437.

Cessatio à Diuinis. Lib. 32. tract. 3.

Quid & quotuplex sit cessatio à Diuinis, & quatenus ab interdictione differat, 868. 70. Conditione requisitæ ad illius validitatem, ibi. 71. De eiusdem causa efficiente, seu à quo ferri possit, ibid. 72. De cæteris illius causis, 869. 73. Primus effectus cessationis à Diuinis, priuare vsu Diuinorum officiorum, ibi. 74. Tempore cessationis à Diuinis permittitur non est, sicut tempore interdictionis submissa voce clausi ianuis, non pulsat campanis, ac excommunicatis & interdictis exclusis Diuina officia celebrare, ibid. 75. Nec pari de causa permittitur est in principalibus anni festiuitatibus, eadem officia celebrare solentur, ibid. 76. Horas canonicas priuatur eodem tempore clerici possunt bini recitare: & quod Episcopus imponens cessationem à Diuinis possit eam limitare, ibid. 77. De secundo effectu, qui est priuatio vsus Sacramentorum: & que Sacramenta ab eo excipiuntur, 870. 78. Quatenus permittitur sit celebratio Missæ tempore cessationis à Diuinis, ibid. 79. Sacramenta quorum vsus prohibetur esse tempore cessationis à Diuinis certum est: & quatenus de baptismo dubitetur, ibi. 80. Dubium de confirmatione, & a iud de Pœnitentia, 81. De tertio effectu, qui est priuatio sepulture ecclesiasticæ, ibid. 82. Excommunicatio imposta Religiosis quibusvis violentibus cessationem à Diuinis, 871. 83. De modo quo eadem relaxatur, ibid. 84.

Character Sacramentalis.

DE characteri Sacramentali, lib. 26. 505. 48. & 49. Vide verbum Sacramentum a nouæ legis 3. in fine.* Quod illum minores Ordines imprimant, lib. 30. 601. tractat. 1. 59.

Charitas. Lib. 17.

Charitatis definitio, 31. 90. Modus charitatis, & obiectum secundarium, ibi. 94. Charitas virtus est omnium dignissima, & ad salutem necessaria, ibi. 95 & 96. De ea datum præceptum pro quo tempore obliget, & ad quæ dilectionem Dei & proximi, nobis trique, ibi. 97. 98. & 99. Charitati in Deum peccata contraria, sunt odium Dei, 32. 100. & 101. Itemque, Diligere Deum propter quid aliud, ibid. 102. Non diligere cetera propter ipsum, plus aut æque diligere creaturam ac Deum, nisi fiat indirecte tantum, ibid. 103. & 104. Contra charitatem in nos ipsos peccamus, tum per excessum, tum per defectum, 33. 105. & 106.

Contra charitatem in proximum varia peccata committuntur, de quibus sub propriis nominibus, 34.110. ad.135.

Ciborium.

Ciborium seu vas in quo facta hostia ad populi communionem consecrantur & conferuntur: non requirit consecrationem factam cum vactione Chriftianis, lib.29.593.201.

Clericorum obligationes lib. 30. tract. 3.

Quæ dicantur obligationes communes Clericorum, 652.1.

De his quæ imponuntur ipsis p. o. tempore suæ ordinationis, ibi.

2. Et de aliis quæ imponuntur iam promotis ad Clericatum, ibi. 3.

Præcepta quibus eadem imponuntur ad quinque genera reuocantur: & duo casus quibus transgrediendo ipsa peccatur mortaliter, ibid. 653.4. & 5.

De eo quod quaeritur, an is qui habet tonsuram clericalem teneatur ad recitationem Psalmorum prænitentium, ibid. 6.

Obediencia quam Clericatio iur. stat. debet Episcopo, 613.7.

Duplex Episcopalis lex, vna iurisdictionis, altera dæcætanæ, ibi. 8.

Clericus non quit longam peregrinationem suscipere absque licentia proprii Episcopi: & quis consecratur proprius Episcopus, ibid. 9.

Obligatio habetum & tonsuram clericalem quæ intrinsecus maioræ ætatis, & beneficiarius, imposita est sub mortali, 654.10. & tribus sequentibus.

Quis dicatur vestitus clericalis, & quæ tonsura clericalis, 655.14. & 15.

Obligatio Clericorum, tum ad ostendendam honestatem in compositione corporis, tum ad moderationem in cibo & potu, tum ad abstinendum à vanis seculi voluptatibus, præsertim à luxuria, ibi. 16. & duobus sequentibus.

Obligatio abstinendi à venatione, ludo alearum, spectaculis minorum, & frequentatione tabernarum, ibi. 18. & 19.

Obligatio abstinendi, tum à negotiis secularibus nempe ab omni arte ludi, & mercatura: tum etiam ab actionibus ex quibus sequi potest sanguinis effusio, 616.20. & 21.

Non potest Clericus Clericum vocare in ius coram Iudice laico: & quatenus nec possit clericus in manibus laici iurare, ibid. 22. (de quo etiam lib. 18. 64. 17.)

Quod idem non debeat artem medicam & chirurgicam exercere, nec laici minister fieri aut procurator, ibi. 23.

De aliis obligationibus Clericorum, vide verbum Beneficiarius per totum.

Clericis prohibitum est iudicium sanguinis exercere, & quatenus lib. 21. 205. 13.

Quid sit sciendum de iis qui interfunt iudicio sanguinis, lib. 30. tractatu 2. 639. 134

Clericorum privilegia. Lib. 19.

Priuilegia Clericorum quædam sunt canonis, & quædam fori, 179. 61.

Quæ sint prioris generis, ibid. 62. Quæ sint posterioris, ibi. 63.

Taibus priuilegiis Clericus renuntiare non potest, ibid. 64.

In tribus casibus Clericus non potest in manibus laici iurare, ibi. 65.

Clericus vocans in ius alium Clericum coram Iudice laico peccat mortaliter: & quando sit idem dicendum de Iudice, vocatum iudicante, ibid. 66.

Talia priuilegia nulla lege aut consuetudine tolli possunt, sine Pape auctoritate, ibid. 67.

Nec item præscriptione etiam longissimi temporis, 709. 68.

Papa non potest eum laicis dispensare circa priuilegia, exemptiones & immunitates Clericorum sine horum consensu, ibid. 69.

Casus aliqui excepti, 180. 70.

Cognatio.

Cognatio quadruplex matrimonium impediens, lib. 31. 756. 158.

& al. quot sequentibus. Vide verbum Matrimonium 12. per totum.

Cohabitatio coniugum. Lib. 31.

Quod coniuges cohabitare teneantur: & quid sit agendum, si id recolent, 798. 302.

De obligatione cohabitandi coniugis sani cum altero, qui est infectus morbo contagioso, ibid. 303.

Vir non potest fugere cohabitationem vxoris propter dotem promissam non solutam, ibid. 304.

Vir obligatur alere vxorem à qua dotem accepit: illum tamen excusare potest inopia, ibid. 305.

Vxor mortuo marito non teneatur soluere debita, quæ eis contractæ ad ipsam alendam: parique ratione nec filii debita patris quæ contractæ ad ipsos alendos, ibid. 306.

Dotem promissa non soluta maritus non teneatur vxori alere, ibi. 307.

Qui si non sit promissa, aut soluta, perdit sit, ibi. 308.

Quatenus vxor teneatur sequi virum mutantem habitationem, si cum eo contra xerit sub conditione, quod non mutaret, 799. 209.

Quatenus ad id teneatur, cū nulla talis conditio intercessit, ibi. 310.

Virum vagabundum vxor teneatur sequi, si talem ipsius conditionem nouit tempore contractus matrimonii, alias non, ibi. 311.

Differentia inter virum & vxorem quoad obligationem cohabitandi, ibi. 312.

Collatio simplex beneficii. Lib. 30. tract. 3.

Quid simplex collatio beneficii ecclesiastici, 700. 234.

Papa potest quæcumque beneficia conferre, & solus beneficii referuata, 701. 235.

Concurfus Papæ cum aliis Ordinariis: & quis significet nomine Ordinarii, ibid. 236.

Apostolici Legati à latere potestas beneficia conferendi: quodque cæteri legati Apostolici eam non habeant, nisi specialiter eis committatur, ibid. 237.

Notanda de potestate legati à latere restricta circa collationem beneficiorum, ibid. 238.

Spectat ad Episcopum conferre beneficia in sua diocesi: quod non potest semper facere libere, ibid. 239.

Quid in eodem requiratur vi talem potestatem legitime exerceat, 702. 240.

Capitulum Sede vacante non habet quidem ius conferendi beneficia spectantia ad Episcopum: habet tamen confirmandi electum, & insituenti nominatum: & vnde oria ut talis diffinita, ibi. 241.

Generalis Vicarius Episcopi non potest beneficia conferre, nisi ex Episcopi sui commissione: & quæ alia is possit, ibi. 242.

Quando Episcopo datus coadiutor, possit aut non possit vice illius conferre beneficia, ibid. 243.

Quando possit, qui possessio quidem est iuris conferendi, sed non est Dominus, 703. 244.

Quid sequester possit, ibid. 245.

Beneficia conferri debent pure, libere, & palam, ibid. 246.

Itemque sine diminutione, & iam vacantia, neque ad certum tempus, sed ad totam vitam, ibid. 247.

Collatio beneficii non debet fieri alternatiue, aut copulatiue: & quando vacans possit aut non possit in dubio diuidi, ibi. 248.

De tempore intra quod fieri debet beneficii collatio, 704. 249.

Conditiones requiritæ ad validitatem collationis beneficiorum, ibid. 250.

Plenitudo potestatis requisita ad validitatem collationis beneficii: & aliquo casu in quibus ea deficit, ibid. 251.

Modi quibus talem potestatem habens potest eam amittere, ibi. 252.

Inualida est beneficii collatio facta post tempus à iure constitutum: & quatenus potestas conferendi deuoluatur ab vno ad alium, ibi. 253.

A regulis etiam exemptis, ad Episcopum fit deuolutio: & quædam alia pauca tacta pro præx, 705. 254.

Modus quo beneficii collatio inualida est ob collatoris peccatum commissionis, ibid. 255.

Peccatum est mortale tam conferre incapaci, quam incapacem accipere beneficium ecclesiasticum, eod. tractatu, 709. 273.

Pœne quæ tale peccatum sequuntur, 710. 274. & seq.

Collatio Ordinum.

In collatione ordinum requisita quoad tempus & locum, lib. 30. tract. 1. 602. 26. 27. & 28.

Commendatarius.

An commendatarius possit libere disponere de fructibus beneficii commendati, lib. 30. tract. 3. 673. 96. & duobus sequentibus.

Commodatum & precarium Lib. 25.

Vnde dictum commodatum, & quid ipsum sit, 453. 468.

Commodatum diuisio triplex, ibid. 469.

Commodatum proprie, & differentia illius à precario, & à donatione, ibid. 470.

Quinque obligationes quas commodatarius habet ex commodato, ibi. 471.

Actiones quæ nascuntur ex commodato, 454. 472.

De questione Cuius damno percat res commodata, ibid. 473.

Quatenus commodatarius teneatur de casu fortuito, ibi. 475.

Ad quid teneatur qui res proprias præfert commodatæ, hæcquæ deo apud ipsum perit, ibid. 476.

Cui percat commodatum, dum perit in manu tertii per quem remittitur, ibid. 477.

Qui rem precario accepit, si ea percat, teneatur de dolo tantum & lata culpa, 455. 478.

Non teneatur qui rem commodato accepit, eam reddere ante terminum ei præfixum, ibid. 479.

Qui precarium concessit absolute, potest illud reuocare quoties ei placuerit, ibid. 480.

Quatenus aliter quam voluntate concedens, censendum sit precarium finiri, 456. 481.

Ad quæ impensas rei commodatæ teneatur commodatarius, ibi. 482.

Quatenus commodatarius possit sem sibi commodatam re in compensationem alicuius debiti, ibid. 483.

Quæ accedant rei commodatæ, simul cum ea commodata esse censentur, ibid. 484.

Vires commodata restituenda sit, distinctione explicatur. ibi. 485.

Communio sacra. Lib. 29.

DE sacrae communionis visu, 517. 68. & aliquot sequentibus. vide verbum Eucharistia 5 post medium.*
 Tres modi communicandi & qui sufficiant ad satisfaciendum præcepto de communicando, 562. 86. 87. & 88.
 Communioni præmittendum penitentia Sacramentum. 576. 103.
 & aliquot sequentibus. vide verbum Eucharistia 7. sub initium.*

Compensatio. Lib. 21.

Compensare quod sibi debetur eandem à debitore accipiendo auctoritate propria, quatenus possit censeri licitum. 252. 7.
 Compensatio quatenus super beneficio quod ligiosum est fieri licite possit, 307. 216. 257. & 258. Et quatenus cum sit permutatio inter beneficia inæqualia. 308. 266.

Confirmationis Sacramentum 1. quoad illius essentialia. Lib. 28.

Confirmatio baptismi proxime succedit, & id quo ordine, 525. 1.
 Varia illius nomina, ibid. 2. Definitio, ibid. 3. Instituta est Confirmatio à Christo, & quando, 526. 4. Ea non est necessaria simpliciter necessitate mediæ, ibid. 5. Materia remota Confirmationis est chrisma: quod an de necessitate Sacramenti debeat admixtum habere oleo balsamum, ibid. 6.
 Excursus olei & balsami admixtione constare debeat, & cur modicum balsami sufficiat, ibid. 7.
 An necessarium sit necessitate Sacramenti, ut chrisma sit benedictum ab Episcopo, ibid. 8.
 Materia Confirmationis propinquæ, est unctio baptizati ab Episcopo facta ex chrismate, &c. 527. 9.
 Quantitas chrismatum requisita ad talem unctionem, & quantitate nec debeat fieri, ibid. 10.
 Impositio manuum necessaria ad hoc Sacramentum: quodque sola sine chrismate non sufficiat, ibid. 11.
 Forma Sacramenti confirmationis: & quod in ea debeat fieri inuocatio Sacrosanctæ Trinitatis, ibid. 12.
 Non est necesse eam profertur verbis indicatiui modi, ibid. 13.
 Condicio Confirmationis necessaria, est ut unctio fiat in fronte, quatenusque ea non exprimat in forma, 528. 14.
 Ex Ceremoniis Confirmationis quatuor sunt quæ hanc antecedunt, ibid. 15. Octo, quæ eam comitantur vel sequuntur, ibid. 16.

Confirmationis Sacramentum 2. quoad illud siue ministrantes, siue suscipientes. Lib. 28.

Ordinatus Confirmationis minister est Episcopus consecratus, ibi. 7. Extraordinarius ex commissione papæ, potest esse Sacerdos, ibid. 18.
 Nulli his inferiori potest tale ministerium committi, ibid. 19.
 Quilibet Episcopus est minister sufficiens ad validitatem huius Sacramenti. Et quando contingat Episcopum peccato respectu ministerii sui, 529. 20. Omnis baptizatus capax est suscipiendæ Confirmationis: ante baptismum vero susceptum, nullus, ibi. 22.
 Quo tempore Confirmationem pueris baptizatis conferri, conveniens sit, ibid. 23.
 Nullus Ordo, imò nec prima tonsura suscipi debet ante Confirmationem, etiamsi id non sit de se mortale, ibid. 24.
 Magna quidem est varietas opinionum de difficultate. An susceptio Confirmationis sit in præcepto: sed non esse, probabiliter tenetur potest, ibid. 25.
 Obiectiones in contrarium cum solutionibus, 530. 26.
 Quatenus peccetur omissione Confirmationis, ibi. 27.

Confirmationis Sacramentum 3. quoad illius effectus. Lib. 28.

Effectus Confirmationis sunt specialis gratia Sacramentalis, & character, ibi. 28.
 De modo qui in hoc Sacramento per se, & expressius institutione datur gratia, ibi. 29.
 De modo quo datur ex accidenti, ibid. 30.
 In susceptio eiusdem Sacramenti, quo modo auxilium Spiritus sancti datur, ibi. 31.
 De characteris quod non possit iterari in eodem homine, quem si quis iterare tentet, nihil faciet, graueritque peccabit, non tamen hæc irregularis, ibid. 32.
 Dispositiones ad eorundem effectuum productionem requisitæ, 531. 33.
 Ignorantia ad eandem productionem in contaminato peccatis non sufficit sine penitentia: quamvis non est attritionem esse, nisi bona fide existat utitur contritio, ibid. 34.
 Is qui existimat se non esse continentem, debet confiteri ante susceptionem huius Sacramenti. Et quod distinctio contingens in eadem susceptione, non impediatur de illius effectum, ibi. 35.

Continguum obligatio ad nuptias. Lib. 20.

Obligatio inter virum & uxorem, præsertim ad subiectionem & reverentiam maritani, 196. 44.

Aliquot modi quibus vxor contra talem obligationem mortaliter peccat, ibid. 45.
 Explicatio difficultatis a vxor teneatur sequi virum mutante domicilio, ibid. 46. & lib. 31. 799. 309. ac duobus sequentibus.
 Modi quibus vir peccat mortaliter contra eam obligationem, ibid. 47.
 Colligatio alendi vxoræ, ib. 84. & li. 31. 798. 305. & tribus sequentibus.

Consanguinitas. Lib. 31.

Quæ consanguinitas matrimonium impediatur iure naturæ, 749. 110. & aliquot sequentibus: vide verbum Matrimonium 9. per totum.

Consecratio Eucharistia. Lib. 29.

Quædam notanda pro praxi quotidiana, de consecratione Eucharistia, 528. 18. & 19.

Consensus. Lib. 16.

Consentiendo alteri peccanti, peccatur variis modis, & quibus, 9. 31.

Consuetudo. Lib. 18.

Consuetudo iurandi ex se non est, nec facit esse peccatum mortale, 80. 84.
 Ea non obstat, quin peierans inaduertenter, excusetur peccato, ibid. 85.
 Duo casus excepti, ibi. 86.
 An per consuetudinem iurandi constituatur quis in statu peccati mortalis, ibid. 87.

Contentio. Lib. 17.

Quæ sit malitia contentionis posita in varietate iudiciorum, 37. 133. Quæ sit posita in contrarietate verborum, ibi. 134.

Continuatio. Lib. 18.

Continuatio requisita ad recitationem horarum canonicarum, & quod iusta de causa illius interruptio possit fieri absque obligatione ad iterationem, 98. 161.
 De eo qui recitationem ipsam interruptit cum proposito iterandi, ibid. 163.
 De eo quod hora distincta non debeant continuari immediate. Et an Laudes possint ab officio nocturno: & huius partes à se invicem diuisim recitari, 99. 164.
 An rotarii Decades similiter possint diuisim recitari, ibid. 165.

Contractus 1. quoad illius naturam & veritatem. Lib. 25.

Quid sit contractus generaliter, quidque proprie sumptus, 354. 14.
 Quid sit sumptus minus proprie, ibid. 15. Improprie sumptus de quibus dicatur, ibid. 16. Depositorum & pignus sunt proprie contractus 355. 17. Sunt item affectus, reus, cambium, custodia, & matrimonium, prout vim habent ex iure naturæ: itemque conventiones omnes utrimque obligantes, ibid. 18. Non item legata, nec fideicommissa, nec pæcarium, nec promissum, nec arbitrium, nec delatio iuramenti, nec transactio, ibid. 19.
 De contractuum varietate: ac 1. de ea quibus sumit ex personis, cum quibus illi sunt, ibi. 20. De ea, quæ ex rebus de quibus sunt, ibid. 21. De aliis, quæ ex modis quibus sunt, ibi. 22. Quæ contractus dicantur bonæ fidei & qui stricti iuris, 356. 23.
 Qui dicantur gratuiti, & qui onerosi, ibi. 24. De vltima varietate late patente quod quidam rem variis transferant in alium quod dominum, & qui, ibi. 25. Quidam quoad vnum fructum tantum, & qui, ibi. 26. Quidam quoad vnum tantum, ibid. 27. Quidam quoad traditionem tantum, ibi. 28.

Contractus 2. prout metu factus, aut ex errore. Lib. 25.

Consensus liber ad contractum validum requisitus: & quo modo intelligendum sit, contractus aliquos consistere solo contentu, 357. 29.
 Quando metus sit confensus leuis, & condiciones requisitæ ut graui, & sententia, ibid. 30.
 Metus etiam grauis non efficit regulariter contractum invalidum, licet faciat invalidabilem, ibid. 31.
 Contractus, qui requirunt consensum liberum cum conditione libertatis, metu facti sunt invalidi, 358. 32.
 Propter solum metum grauem contractus irritatur in foro exteriori: in interno vero, etiam propter leuem: & talis differentia causa, ibid. 33.
 Metus ob quem irritus est contractus, debet esse à principio exterritus, ibid. 34.
 Debet quoque esse iniuste incussus, ibid. 35.
 Restitutio obnoxia est metu, & iam leui, extorris per contractum, 359. 36.

Qui

Qui metu aliquid extorsit, & illud, & omne damnum inde sequenti restitueret tenetur, in quo si deficiat, illi qui ei cooperati fuerint, tenebuntur supplere, ibi. 37.
 Metus reuerentialis quando tamquam grauis, sufficit ad rescindendum contractum, ibi. 38.
 Tacite ex metu reuerentialis, sufficit ad rescindendum contractum, qui contrahenti valde praedictat, ibi. 39.
 Metus reuerentialis, quoad conscientiam forum, sufficit ad obligationem restituendi quod acceptum fuerit, ibi. 40.
 Et corollaria inde deducta, ibi. 41.
 Metus reuerentialis in quos cadat, 360. 42.
 Quando contingat preces importunas inducere metum sufficientem ad rescindendum contractum, ibi. 43.
 Quando eadem sufficiat quoad forum conscientiae ad inducendam obligationem ad restitutionem, ibi. 44.
 Error cogens in contractu quidam est antecedens, & quidam comitans, hinc non impedit validitatem contractus, ibi. 45. Ille vero, saltem quoad forum conscientiae, eam impedit, 361. 64.
 Error, contractum iure inuadit, non validat, ibi. 47.
 Modi quibus contingit errorem antecedentem reddere inuaditum contractum, cui causam dedit, ibi. 48.

Contractus 3. prout iuramento confirmatus. Lib. 25.

Iuramentum non definit, obligatorium esse, & indigere dispensatione ex eo, quod appositum sit contractui inuadit, si seruari possit absque salutis dampno, ibi. 49.
 Obligatio quam iuramentum inducit appositum contractui inuadit, ibi. 50.
 Iuramentum appositum contractui inuadit ob purpuridinem quam habet contractus, non confirmat eum, 362. 51.
 Necitem eum qui primo & principaliter a iure annullatur ob fauorem publicum, ibi. 52.
 Confirmat autem eum, qui primo & principaliter annullatur ob fauorem priuatum, exceptis tribus casibus, ibi. 53.
 Contractus metu grauis, aut dolo extorsus, confirmatur iuramento, ibi. 54.
 Contractus factus contra prius iuramentum quatenus valere possit, ibi. 55.

Contractus 4. quoad solita ei apponi. Lib. 25.

Quid significetur nomine conditionis, & quibus particulis exprimitur, 363. 56.
 Quid nomine modi, & quibus item particulis exprimitur, ibi. 57.
 Quidque nomine demonstrationis, & quid nomine causae, & quibus particulis exprimitur, ibi. 58.
 Quae conditio faciat contractum conditionalem, ibi. 59.
 Conditio quae est contra substantiam contractus, vitiat illum, redditur inuadit, ibi. 60.
 Contractus cui conditio impossibilis, aut conditio turpis futuro apponitur, non valet, ibi. 61.
 Contractus valide factus, reuocari non potest, 364. 62.
 Modus appositus in contractui, quid circa illum operetur, declaratatur duobus documentis, ibi. 63.
 Documentum de demonstratione addita contractui, 64.
 Non valet contractus factus ob causam existimatam veram, quae est falsa, ibi. 65.
 Quin validus sit contractus factus ob causam, non obstat, quod aliud interuenierit quo cognito non fuisset factus, ibi. 66.
 Cum principalis causa contrahendi est falsa, contractus est nullus, ibi. 67.

Contractus 5. quoad obligationem, & euersionem ex eo proueniens. Lib. 25.

Generalis definitio obligationis: ac prima illius diuisio in eam quae est ex honestate, & in eam quae ex necessitate: & huius in eam quae ex iustitia, & in eam quae ex charitate, vel ex alia virtute, 372. 100.
 Diuisio obligationis ex iustitia in naturalem civilem & mixtam, ibi. 101.
 Explicatio dubitationis an in contractu cesset obligatio naturalis cum sit irritatus iure civili, ibi. 102.
 Princeps sua lege facere potest illicitam in conscientia, translationem domini, 373. 103.
 Lex humana quae efficit personas ad contrahendum inhabiles obligat in conscientia, ibi. 104.
 Quae veto praescribit tantum solennitatem seruandam in contractu, non adeo obligat, ut quod per eum fuerit acceptum, restitui debeat ante Iudicis sententiam, ibi. 105.
 Quod debeat post Iudicis condemnationem, ibi. 106.
 Nihil procedatur mala fide, quod quando contingat, 374. 107.
 Quid sit actio, 108. Diuisio illius in realem & personalem, ibi. 109.
 Alia in eam quae est bonae fidei, & eam quae stricti iuris, ibi. 110.
 Cuius iure dicitur actio realis, & cui personalis, ibi. 111.
 Discrimen inter utramque actionem, in ordine ad praxim, ibi. 112.
 Quid sit euictio, & quando contingat: ac duae regulae de eadem prout debetur ex contractu iuciatu, seu donatione, ibi. 113.
 De euictione prout debetur ex contractu venditionis, 375. 114.

De euictione quae debetur ex aliis contractibus onerosis, ibi. 115.

Contractus 6. quoad illius accidentia. Lib. 25.

Quae sit culpa quae censetur accidens contractus ipsi infirmans, 376. 116.
 Quid sit dolus generaliter: & diuisio illius in bonum & malum, ibi. 117.
 Dolus malus (qui solus constituitur accidens contractus) quid sit, 118. Et varia diuisio eiusdem, ibi. 119.
 Dolus tollens consensum in contractum, reddit ipsum inuadit, ibi. 120.
 Dolus dans causam contractui, non obstat quin is sit validus, si vero animo contrahendi celebratur, ibi. 121.
 Corollarium inde consequens: deceptum posse quoad forum conscientiae compelle deceptorum ad implendum contractum, 377. 122.
 Validus est contractus cui causam dedit alicuius tertii dolus neutro contrahenti ei communicante: nisi talis sit dolus, qui tollat liberum consensum eorumdem contrahentium, ibi. 123.
 Dolus solum incidens in contractum, quid in eo operetur, ibi. 124.
 Corollaria de utroque dolo, hoc est, tum dante causam contractui, tum solum incidente in eum, ibi. 125.
 Quid sit casus fortuitus, ibi. 126.
 Regula de eodem, & casus in quibus ea paritur exceptionem, ibi. 127.
 De primo casu, qui est quando culpa praecessit contractum, ibi. 128.
 De secundo casu, qui est quando mora praecessit: & quae ad eum requirantur, 378. 129.
 Quid in contractu operetur casus fortuitus, cum contingit ante mortem, ibi. 130.
 Quid, quando contingit post mortem, ibi. 131.
 Aliquot subiorum breuis solutio, ibi. 132.
 De tertio casu, qui est eum sit conuentio contrahentium: & quae ea operetur in contractu, ibi. 133.
 Tres casus in quibus de casu fortuito non tenetur ille, qui ad eum se obligauit, 379. 134.
 De quarto casu, qui est cum res fuerit estimata: quod is tantum habeat locum, quando per contractum transfertur dominium, ibi. 135.
 Diuersis modis res dicitur aliena, & quod aliena acta, nec consumptibilis usu, idonea non sit ad contractum valide celebrandum, ibi. 136.
 Quid operetur talis contractus, si celebratur, ibi. 137.
 Quando ceteri possit validus contractus, quo distrahitur res acta aliena, & vlti contumptibilis, ibi. 138.
 Quando item is quo distrahitur res, quae aliena est potest, ibi. 139.

Contractus 7. quoad personas inhabiles ad eum celebrandum. Lib. 25.

Qui dicantur minores: eorumque tres status. Primus in infantia, in quo per se nullo modo contrahere possunt. Secundus pupillaris aetate, 380. 141. In hoc possunt contrahere in suum commo. um, non ite in commo. um. ibi. 142. Tertius pubertatis, in quo quatenus contrahere possunt, ibi. 143.
 Minoribus, cum in suum incommo. um celebrant contractum succuri potest, tum per rescissionem contractus, tum per restitutionem in integrum, ibi. 144.
 Respectu cuius, unque contractus concessum est minoribus priuilegium restitutionis in integrum, & quantumdiu duret, ibi. 145.
 Et commo. um est priuilegium exceptio nis, & quibus aliis quae minoribus idem sit concessum, & quid operetur aduersus eum qui cum minore contractat, 381. 146.
 Modi quibus eidem succurritur, ibi. 147.
 Est minor rationis compos, possit obligare sit homine per contractum, si tamen lex ei resistat, non potest validus: & in quibus casibus dicitur talis resistentia, ibi. 148.
 Extra eodem casu validos esse in conscientia contractus initos a minoribus, donec destruantur per restitutionem in integrum, ibi. 149.
 Minor non potest vti compensatione occulta ex eo, quod valeat vti beneficio restitutionis in integrum, 382. 150.
 Ludens cretalia pecunia, non tenetur eam soluere victori, si vult vti beneficio restitutionis in integrum, ibi. 151.
 Quatenus minori non liceat vti restitutione in integrum: & restitutus, ad quid teneatur alteri, ibi. 152.
 De quibus possit & de quibus non possit filius familias libere contrahere ac disponere, ibi. 153.
 Contractus filii familias celebrati sine auctoritate patris, si non sint in huius aut alterius praedictum validi sunt, etiam civiliter: nisi ille ad huc esset impubes, ibi. 154.
 Quatenus nequeat filius familias contractum mutui celebrare, & tunc vovere valide, ibi. 155.
 Quas suas operas possit filius familias locare, & alias a paterna domo discedere inuito patre, 383. 156.
 Quando sint vel non sint validae donationes factae patri filio, vel contra, ibi. 157.
 Quatenus valeant contractus ab uxore celebrari sine mariti consensu, ibi. 158.
 Quatenus religiosus inhabilis sit ad valide contrahendum, 384. 159.
 Quatenus prodigus, ibi. 160. Et quatenus mancipium, ibi. 161. Quatenus inlito, ibi. 162. Et quatenus procurator, 385. 163.

Contumelia. Lib. 24.

Contumelia & detractionis inter se conuenientia & differentia, 336.98.
Quid sit contumelia, & quomodo differat ab improprio & conuicio, ibid. 99.
Contumelia peccatum est genere suo mortale, ibid. 100.
Tria quae eam excusant a mortali, si desit intentio nocendi, ibid. 101.
Contumelia omnes sunt eiusdem speciei, & quomodo exprimentur in confessione, 337.102.
Obligatio ferendi contumeliam qualis sit, & quando contingat, ibid. 103.
Quis sit licitus modus resistendi calumiantibus, ibid. 104.
Contumelia affectus non potest quidem vindictam sumere, potest tamen in iudicio iniuriam suam prosequi zelo iustitiae, ibid. 105.

Copula conjugalis seu matrimonii usus. Lib. 31.

Triplex modus, ex quo illicita esse potest conjugalis copula: & in particulari de eo quo intra vas non naturale exercetur. 804.331.
De secundo modo, quo conjugalis copula fit cum seminis effusione extra vas conclusiones notanda, 805.334.
De tertio modo quo illicita est conjugalis copula, ob variatum naturalem situm coniugum, ibid. 335.
De primo, secundo, & tertio sine requisito ut licitus sit usus matrimonii, qui sunt bonum prolis, bonum fidei, & bonum Sacramenti, ibid. 336.
De quarto, qui est corporis sanitas, 806.337.
De quinto, qui est vitatio fornicationis, ibid. 338.
De sexto, qui est carnalis delectatio, ibid. 339.
Explicatio difficultatis, an peccet utens matrimonio solius delectationis gratia, ibid. 340.
Triplex periculum dñi obstat rectitudini usus matrimonii, 807.341.
Explicatio difficultatis, utrum liceat viro accedere ad uxorem menstruatam, ibid. 342.
Responsio ad argumenta quibus videtur doceri peccatum esse mortale accedere ad uxorem suam menstruatam, ibid. 343.
Rectus usus matrimonii requirit, ut petenti coniugi non denegetur, ne quidem tacite nolendo ei cohabitare, ibid. 344.
Tempus requisitum, & responsio ad difficultatem, an culpa sit utriusque conjugalis, quo die recipienda est aut recepta est sacrosancta Eucharistia, ibid. 345.
Responsio ad aliam difficultatem, utrum diebus festis sit licita conjugalis copula, ibid. 346.
Solutio dubii an usus matrimonii sit licitus tempore furoris aut ebrietatis, 808.347.
Quare eas tactus carnales aduersetur recto usui matrimonii, ibid. 348.
De crimine obstante rectitudini usus matrimonii, ibid. 349.
De voto obstante eidem usui: ac primo, prout obstat praecedendo matrimonio, ibid. 350.
De eodem prout obstat sequendo matrimonium: siue ante illius consummationem siue post eandem, ibid. 351.
Quaedam notanda de voto non petendi conjugale debitum, ibid. 352.

Corporale.

Corporale ad celebrationem Missae requisitum, quale debeat esse, lib. 29. 592.195. & de quo lauari debeat, ibid. 593.203.

Culpa.

De culpa in ordine ad contractum, vide verbum Contractus 6. in initio.

Cultus diuinus. Lib. 17.

In quo consistat cultus Dei in ternis, & in quo externus, 13.5. & 6.
Cultus diuinus qui in Ecclesia deseruit Sanctis & sacris imaginibus, non aduersatur primo praeepto Decalogi, 14.7. & 8.

Curatus.

Curatorum obligationes particulares, lib. 20. 201. 68. 6081.
Eorundem iura lib. 30. tract. 1. 51. Et peccata quibus sunt obnoxii, 609.54.
Ad quid teneatur Curatus, vagos coniuncturus matrimonio, lib. 31. 781.219.
Potest propria autoritate suos parochianos coniungere, si praemissis denunciationibus nullum impedimentum obiciatur: & qualiter si aliquid nouit aut obiciatur, debeat se gerere, ibid. 240.
Qualiter vero, quando dispensatum est cum aliquo in foro tantum interiori, ibid. 241. seq.
Qualiter detum quando impedimentum nouit ex confessione sacramentali, 782. eod. ibid. 242.

Curiositas. Lib. 17.

Quid sit curiositas, quando ea sit peccatum mortale. 55.216.

Debitum conjugale. Lib. 31.

Obligatio reddendi debitum, & qualis est in viro & foemina, 792.281.

Ea est sub peccato mortali, ibid. 282.
A quo excusat periculum animae, aut notabile corporis, ibid. 283.
De lepra & lue venerea excusante, 793.284.
De ingressa religionis, & de impotentia coeundi, ibid. 285.
De periculo abortus, ibid. 286.
De fornicatione: & de periculo foeminae moriendi in partu, ibid. 287.
De expeccata quam foemina habet, se non posse proleuiam parere, 794.288.
Nulla culpa est communi coniugum consensu abstinere a copula coniugali ne illi multiplicet prolem, quam alere non sufficiant. Et quod petenti debitum, non possit de tali de causa negari, ibid. 289.
Obdammum rei familiaris, omisso redditionis debiti excusatur, ibid. 290.
Coniux in necessitate baptizans filium alterius coniugis, non priuatur potestate exigendi debitum coniugale: extra necessitatem vero idem faciens, priuatur nisi ignorantia excuset, ibid. 291.
De eo, quod coniux carnali, et cognoscens coniugis consanguineam in primo vel secundo gradu, priuatur petitione debiti coniugalis, 795.292.
Quid si uterque coniux se simili incestu contaminauerit, ibid. 293.
Non requiritur iudicis sententia ad incurrandam poenam praedictam, ibid. 294.
Ab eadem poena vis quidam praecisa excusatur: non tamē metus, 796.294.
De ignorantia excusante: quae potest esse vel facti, vel iuris, vel ipsius poenae, ibid. 295.
Quod facti ignorantia etiam vincibilis a tali poena excuset, ibid. 297.
Quod iudicis ignorantia, cum iuris, tum poenae, cum fuerit vincibilis, ibid. 298.
In dubio de validitate matrimonii ante factam diligentem inquisitionem veritatis, non licet petere debitum conjugale post factam autem, si possibile non fuit eam assequi petere licet, 797.299.
Quid sit tenendum, cum uterque coniux de validitate matrimonii dubitat, ibid. 300.
Cum vnus tantum coniux dubitat de validitate matrimonii, ipso petente debitum, alteri liberum est concedere vel negare. Et quid de opinante probabiliter, matrimonium a se contractum esse nullum, ibid. 301.

Decalogus. Lib. 16.

Vnde dicitur sit Decalogus, & quod sit agendorum vel omittendorum compendiosa ratio, & quasi animae speculum, 1140.
Illius non modo, cognitio sed etiam obseruatio commendatur in sacra Scriptura, ibid. 41.
Requisita ut eadem obseruatio sit fructuosa, ibid. 42.
De quibus data sunt praeepta Decalogi, & necessitas cognitionis eorumdem, ibid. 43.
Ratio de nati numeri ipsorum, ibid. 44.
De modo & ordine quo traduntur, 12.45. & 46.
Exordium, substantia & appendix primi praeepti Decalogi, quodque ipsum sit negatiuum includens affirmatiuum de cultu Dei, lib. 17. 13.1. & tribus sequentibus.

Decima, oblationes & primitiae. Lib. 19.

Quid & quotupleces sint decimae, 182.83.
Personales abierunt fere vbique in desuetudinem: non item praediales, & mixtae: quae quatenus iure diuino, & quatenus humano debeantur, 183.84.
Oblationes dicuntur, tum generaliter tum specialiter, ibid. 85.
Quid sint primitiae, & quomodo a decimis differantur, ibid. 86.
Omnes Laici fideles obligantur ad decimarum solutionem: itemque Clerici quoad bona sua secularia, ibid. 87.
Quid quoad bona Ecclesiastica, ibid. 88.
Debent solui decimae Clericis administrantibus populo spiritualia, non obstante quod diuites sint aut mali, 184.89. & 90.
Iuris decimarum capaces non sunt Laici: quatuor tamen modis possunt ab eis percipi fructus illarum, ibid. 91.
De modo percipiendi titulo feodi, ibid. 92.
Tale feudum Laicus in alium Laicum, transferre non potest, ibid. 93.
Quatenus possit Laicus titulo consuetudinis licite percipere fructus decimarum, ibid. 94.
Quatenus consuetudine obtineri possit, ut vna Ecclesia, aut vnus Laicus percipiat debitas alteri, 185.95.
Tribus modis potest quis liberari a solutione decimarum, quorum primus est priuilegium, ibid. 96. Reliqui consuetudo & praescriptio, ibid. 97.
Quo tempore solui debent decimae, ibid. 98. De loco in quo debent fieri decimarum solutio, 188.99. Fructus indecimati non debent in hoc ea inferri sine consensu eorum quibus decimae solui debent, ibid. 100.
Modus quo solui debent decimae, ibid. 101.
Responsio ad difficultatem, an Parochus possit negare sacramenta nolentibus soluere decimas, quas debent, ibid. 102.
De delegatione potestatis, vide matrimonium, 16.*

Denunciatio reuelatione criminosa. Lib. 24.

Denunciatio mendax quando sit peccatum mortale, 324.49.
De denunciatione facienda Superioris iussa, intendentis punitionem, ibid. 50.

INDEX RERUM ET VERBORUM.

De faciendi iussu eiusdem, intendentis confectionem rei, aut ians-
 fationem partis, 325. 51.
 Eam fieri non praemissa correptione fraterna, si peccatum sit omni-
 no occultum (excepto casu haereticis), Superior praecipere non po-
 test, ibi. 52.
 Quid agi debeat cum ex minus notorius est, ibi. 53.
 Aliter procedendum est, cum Superior praecipit revelationem fieri
 per modum denunciationis ac cum per modum iudicii, ibid. 54.
 De reuocatione criminis quod vergit in reipub. perniciem, aut in
 notabile damnum tertiae personae, 316. 55.
 De monitione Rei, quando praemitti debeat eidem revelationi,
 ibid. 56.
 Alia aduertenda de eadem revelatione, ibi. 57. Facienda est, cum no-
 xii detrimento quam fieri potest min. mo, ibi. 58.
 Qua ratione Praelato aut alteri denunciari possit peccatum occultum
 proximi, quod ipsi soli nocet, ibi. 59.
 Obligatio cotripienti publice peccantem: & quaedam alia aduer-
 tenda circa praedictam denunciationem, 327. 60.
 Obligatio obediendi Superiori praecipienti, vt criminosis reuelentur,
 sibi secreto, tanquam parti, ibid. 61.
 Seruanda est forma edicti, quo Superior praecipit aliquid reuelari,
 ibid. 62.
 Quaedam circa eandem reuelationem: otanda pro praxi, ibi. 63.
 Ad illam non tenetur, qui ex ea timet sibi graue detrimentum. Nec
 item reus interrogatus de complicibus, qui sunt omnino occulti,
 nisi, &c. ibi. 64.
 Excusari ab obligatione quae imponitur sub excommunicatione,
 reuelandi eos qui aliena bona retinent, ibi. 65.

Deposito & degradatio. Lib. 32. tract. 2.

Differentia suspensionis a depositione & degradatione: & harum
 duarum inter se, 846. 50.
 Quando depositio sit censens verbalis, & quando actualis, ibi. 51.
 Verbalis degradatio qualiter sit facienda secundum Concilium
 Triid. ibi. 52.
 Quomodo sint inter se affectae, ac quomodo differant degradatio
 verbalis & actualis, ibi. 53.
 Actualis priuat privilegium clericali, non autem verbalis, ibi. 54.
 Verbaliter tantum degradatus potest restitui ab Episcopo: & de-
 gradatus actualiter potest a solo Papa, 847. 55.
 Alia apud alios auctores pro foro exteio videnda, ibi. 56.

Depositi. Lib. 25.

Definitio depositi: & quomodo per eam distingatur a reliquis
 contractibus, 467. 556.
 Depositi est tantum in bonum deponentis: & quomodo inter-
 dum in dolo in natu am alioquin contractum, ibi. 557.
 Quatenus possit aut non possit depositari vsu re apud se deposita,
 ibid. 558.
 Deposito conuenit: um non fieri in re propria, tum esse omnino gra-
 tuum, ibi. 559.
 Depositi alid iudiciale, aliud priuatum: quod varium est, tum ex
 parte rei depositae, tum ex parte depositoris, tum etiam ex parte
 depositarii, ibi. 560.
 Obligationes quae oriuntur ex deposito, 468. 561.
 Actiones quae dantur ratione depositi, ibi. 562.
 Depositi perit ponenti, nisi depositarius sit in dolo, aut lata cul-
 pa, ibi. 563.
 Qui nonnunquam tenetur de leui, ac etiam de leuissima culpa, ibi. 564.
 Casus in quibus id contingit, ibi. 565.
 De difficultate, An depositarius mercede conductus teneatur tan-
 tummodo de culpa leui, ibid. 566.
 Qui specialiter pro depositi custodia mercedem accipit, de leui qui-
 dem culpa tenetur: non tamen de leuissima, 469. 567.
 Idem iudicium est de eo qui non pro custodia specialiter, sed pro sua
 opera mercedem accipit, ibi. 568.
 Modus quo depositum finitur, ibi. 569.
 Casus aliquot in quibus depositarius non tenetur depositum redde-
 re depositari perenti, ibi. 570.
 Vbi, & cuius expensis restituendum sit depositum, 571.
 Explicatio dubii, An lucrum partum ex deposito, restituendum sit
 depositori, ibi. 572.
 Quaedam breuiter notata de deposito, 470. 573.

Derisio. Lib. 24.

Quid sit derisio, & quando sit morale, quando veniale peccatum,
 351. 74.

Desperatio. Lib. 17.

Desperationis definitio, 29. 79.
 Eiusdem variae diuisiones: ibid. 80. & duobus sequentibus.
 Causae & effectus illius, ibid. 83.

Detractio. Lib. 24.

Tria bonorum genera: ac distinctio sanae a rumore, illiusque di-
 uisio in bonam & malam, 328. 66.

Detractio & contumelia peccata sunt specie distincta, ibi. 67.
 Definitio detractiois, cum explicatione singularum partium eius-
 dem, ibi. 68.
 Varii detractiois modi, ibi. 69. Iusta causa excusata peccato detra-
 ctiois, ibi. 70.
 Detractio peccatum est, suo genere mortale, 329. 71.
 Quando aggregatur mutando speciem, & quando censetur pecca-
 tum tantummodo veniale, ibid. 72.
 Detractio materialis quando sit vel non sit peccatum mortale, ibi.
 73.
 Materie leuitas, ex qua detractio excusatur a mortali, variis modis
 contingit, ex quibus, ibid. 74.
 Eis an numerandum esse cum quo reuelatio fit illi cui dicere pen-
 de est ac si nulli datur: & quo iniuria accepta narratur ad confu-
 sionem & solatium, 330. 75.
 Modus dicendi excusans detractioem a mortali, cum sua excep-
 tione, ibid. 76.
 An narratio auditorum, committatur detractio mortalis, ibi. 77.
 A mortali excusatur qui ex his quae patent, detegit famam alicuius,
 maiorem esse quam par sit, ibi. 78.
 Quando reuelatio naturalis deficiat proximi, peccatum sit morta-
 le, ibi. 79. Et quando reuelatio peccati venialis, 331. 80.
 De detractioe ex reuelatione grauium criminum, ibi. 81.
 Explicatio dubii, An licitum sit de peccatis proximi colloqui cum
 eo qui illa nouit, ibi. 83.
 Peccatum notorium parefacere illud nescienti, quando sit pecca-
 tum: & quae notorietas facti ab eo excuset, 332. 84.
 De peccato quod committitur narrando nescientibus peccatum
 quod iniudice proditum est, ibi. 85.
 De peccato quod committitur reuelando crimen quod olim fuit
 notorium, sed iam sopita est illius memoria, ibi. 86.
 De peccato quod committitur audiendo detractores, 335. 95.
 Quando peccetur iniquendo de defectibus aliorum, ibid. 96.
 Poena detractorum, ibi. 97.

Diabolus. Lib. 17.

Qvae diabolus possit certo aut probabiliter praenunciare futura ef-
 fe, 431. 103. & 164.

Diffidatus. Lib. 21.

Quatenus cuique licitum sit occidere diffidatum, 206. 18.

Digamiae & digamia.

Pertinentia ad digamiam, ex qua irregularitas oritur. vide verbum
 Irregularitas. 6. per totum.

Dignitas. Lib. 30. tract. 1.

Dignitates Ecclesiasticae infra Episcopalem, 608. 47. 48. 49.

Discordia. Lib. 17.

Discordia quando sit vel non sit peccatum contrarium paci, de
 qua D. Paulus dat praecipuum 37. 131.
 Quando sit contra charitatem: ac quando peccatum mortale, ibi.
 132.

Dispensatio.

Dispensatio in irregularitate, lib. 30. tract. 2. 616. 20 & pluribus se-
 quentibus. Vide verbum irregularitas, 2. *
 Dispensatio in lege Superioris vt valida sit, quanam requiratur, lib. 31.
 770. 194. & 195.
 De dispensatione in impedimentis matrimonii, vide verbum Matti-
 monium 16. per totum.

*Dissolutio obligationis proueniens ex contractu aut quasi ex contra-
 ctu. Lib. 25.*

Talis dissolutio fit, tum remissione, tum solutione debiti, cuius
 variis sunt modi: ac renouatio & delegatio, 483. 633. Deinde eo
 pensatio, ibi. 634.
 Quae quando locum habeat & quando non habeat, 484. 635.
 Solutio praecise sumpta quid sit: & quis recte soluat: ac cui solui de-
 beat, ibi. 636.
 De acceptatione & generali effectu solutionis, ibi. 637.
 De dissolutione propositae obligationis per rei interitum, aut sen-
 tentiam Iudicis, aut praescriptionem legitimam, ibi. 638.
 De ea quae fit tradendo instrumentum, ibi. 639.
 Monitum de ratione iudicandi de peccatis, ex traditis de contracti-
 bus, ibi. 640.

Diuinitio. Lib. 17.

Diuinitio in genere quid, & quoruplex sit, 41. 161.
 Diuinitio diabolica quid sit, quodque prohibita sit, in e tam
 diuino, quam humano, ibi. 162.
 Ea duplex est, expressa & tacita, 44. 165.
 Expressaeque nouem distinguuntur species: quae omnes peccata sunt
 mortalia, ibid. 166. & 67.

Tacita

Tacita quid & quæplex sit, *ibid.* 168.
 De diuinatione per somnium, quid sit censendum, *ibid.* 45. 173.
Diuortium, 1. absolute, Lib. 31.
Quid sit diuortium, & quor modis fieri possit, *799. 313.*
 Quod fornicationem spiritalem, seu hæresim vel apostasiam, potest fieri diuortium perpetuum, *800. 314.*
 Diuortium fieri potest ad tempus iusta de causa: quales sunt industria ad peccandum, & facultas vnius coniugis, quandiu illæ durant, *ibid.* 315.
 Notanda de facultate, prout est causa iusta diuortii, *316.*
 Malum quod timetur debet esse graue, vt facultas constituar: & quatenus possit maritus vxorem verberare, *ibi.* 317.
 Aliæ causæ iustæ diuortii, quæ in vniuersum reducuntur ad notabilem perniciem animæ vel corporis, *ibid.* 318.

Diuortium 2. prout factum ob carnalem fornicationem. Lib. 31.

Nomen fornicationis accipi potest tum proprie tum communitate, & quomodo in hac re accipi debeat, *801. 319.* & quæ excludi debeat, *ibid.* 320.
 Casus in quibus fornicatio non est sufficiens diuortii causa: & peculiariter notanda de casu in quo vterque coniux reus est illius criminis, *ibid.* 321.
 De casibus condonationis adulterii, & occasionis ab altero coniuge, eidem adulterio datae, *802. 322.*
 De casu admissi adulterii per vim, aut aliter absque peccato, aut in quo illud est incertum, *ibid.* 323.
 Modus obseruandus in diuortio, *ibid.* 324.
 Persona adultera, etiam lata in eam, Iudicis sententia, non potest à se dimittere personam innocentem, si velit ei cohabitare, *ibid.* 325.
 Aliquot conclusiones quibus responderet ad questionem, An adulter post sententiam diuortii datam à Iudice, possit mutare statum ingrediendo religionem, aut suscipiendo sacros Ordines, *803. 326.*
 De eo, quod innocenti licitum sit ad religionem aut sacros Ordines transire inuita adultera, *ibid.* 327.
 Non tenetur vir vxorem adulteram ad pristinam amicitiam admittere, etiam si id ei liceat, *ibid.* 328.
 Duo casus excepti, qui non habent locum in vxore respectu viri, & interdum nec in viro, respectu vxoris, *ibid.* 329.
 Si coniux innocens post factum diuortium adulteretur non tenetur ante compulsionem Iudicis adultero reconciliari, *ibid.* 330.
 De reconciliacione adulteri, quæ fit facta, Et primo, de ea quæ fit per innocentis carnalem cum eo copulam, *804. 331.*
 De ea quæ fit, propria sponte retinendo secum adulteram; deque ea quæ fit exhibendo se illi familiarem, *ibid.* 332.

Dolu.

De dolo & præcipue prout contingit in contractu, vide verbum contractus 6. initio.

Dos.

De dote, præsertim vt est causa excusationis ab vsura, vide verbum Mutuum.

Dominorum & seruorum mutua obligatio. Lib. 20.

Obligatio dominorum & seruorum, *199. 17.*
 Casus in quibus contingit dominos peccare mortaliter in ordine ad seruos, *ibid.* 18.
 Casus in quibus contingit seruos peccare mortaliter in ordine ad dominos, *ibid.* 19.
 De domini obligatione subueniendi famulo ægrotanti, *ibid.* 60.
 De obligatione soluendi eidem mercedem, *ibid.* 61.
 De obligatione Domini, respectu dei & famuli, *200. 62.*
 De obligatione famuli defendendi Dominum suum, *ibid.* 63.

Donatio. Lib. 25.

Spectantia ad rationem donationis, *479. 616.*
 Requisita ad validitatem donationis, *ibi.* 617.
 Donatio non potest retractari ex mora penitentia donatoris: & diuisio illius in puram & mixtam, *ibid.* 618.
 Alia diuisio, in eam quæ est inter viuos; & in eam quæ est causa mortis, *ibid.* 619.
 De donatione à patre facta filio existenti sub ipsius potestate, *480. 620.*

Dubium, Lib. 24.

Documenta de eo quod dubia sint in meliorem partem interpretanda, *319. 29.*

Duellum. Lib. 21.

Definitio duelli, cum explicatione, *220. 73.*
 Duo casus in quibus illicitum est duellum, *ibid.* 74.

Nequit licite permitti à Principibus, nisi ad maius malum vitandum, vigente necessitate, *221. 75.*
 Pœnæ pugnantium in duello, *ibid.* 76.
 Pœnæ participantium cum iisdem, *ibid.* 77.
 Quod confictus particulares qui sunt in bello, non sint duella, *ibid.* 78.
 Quodque nihilominus vt plurimum sint illiciti, *222. 79.*
 Necessitas non facit duellum licitum, *ibid.* 80.
 Duelli reprobatio per Concilium Tridentinum, *ib.* 81.
 Pontificum aduersus illud editæ constitutiones, *ib.* 82.
 Personæ quæ ratione duelli, excommunicationem, aliasque pœnas incurunt, *223. 84.*

E.

Ebrietas. Lib. 22.

Ebrietas procedens vsque ad priuationem vsus rationis, peccatum est mortale duobus casibus exceptis, *249. 15.*
 Quid sit iudicandum de nimio potu, siue priuatione vsus rationis, *ibid.* 56.
 Signa quibus deprehenditur, cuiusmodi fuerit ebrietas, *ib.* 57.
 Peccatum concurrentis ad alterius ebrietatem, *ibid.* 58.
 Quomodo explicandum sit in confessione peccatum ebrietatis, *ibid.* 59.
 Quomodo facta in ebrietate sint peccata, aut à peccato excusentur, *250. 60.*
 De contractibus factis in ebrietate, & pœnæ ebriorum, *ibid.* 61.

Electio ad beneficium ecclesiasticum. L. b. 30. tract. 3.

Quid sit, & quorum beneficiorum sit, ac quorūplex sit electio, *691. 191.*
 De potestate electi, ac de prælaturis, deque beneficiis ad quæ electus non eget confirmatione, *ibid.* 192.
 Quis eligere, & quis eligi possit, *692. 193.* Quædam tenenda de confirmatione electi, *ibid.* 194. Peccatum est mortale, ad beneficium eligere: vt indignum sic & minus dignum relicto digniore, *ibid.* 195.
 Eligens indignum relicto digno tenetur ad restitutionem damnorum secutorum: non item eligens minus dignum, relicto digniore, *ib.* 196.
 Beneficium digno resignare, digniore relicto, aut cum illo permurare, aut illi conficere, quatenus peccatum sit, *693. 197.*
 Quando peccet minus dignus concurrens cum digniore in petitione beneficii: & quando peccet admittens tunc sibi & l. um, *ibid.* 198.
 Qui in electione sit habendus dignior, *ibid.* 199. Aliquot casus, in quibus non est peccatum, saltem mortale, in beneficio dignum præferre digniori, *ibid.* 200.

Emprio & venditio 1. secundum se, & in ordine ad ea quæ vendi & emi: & ad eos qui vendere & emere possunt. Lib. 25.

Definitio empionis, cum declaratione, *405. 247.* De eo quod emptio dicitur per fici consensu, *ibid.* 248.
 De eo quod dicitur fieri de re, pro pretio, *ibid.* 249.
 Diuisiones empionis ex parte rerum quæ emuntur, & ex parte modificationum cum quibus perfitur, *ibi.* 250.
 Aliæ ex parte modi quo fit, & ex parte finis in quem fit, & ex parte pretii, *ibid.* 251.
 Venditio non possunt res spirituales, nec corporales Deo dicatæ, *406. 252.*
 Nec publicis vsibus dicatæ, nec litigiosæ: & quando venena, *ibid.* 253.
 Quatenus valida censeri possit venditio rei alienæ, *ibid.* 254.
 Quatenus emptio rei propriæ, *ibid.* 255.
 Explicatio dubii an homo vendi possit, *ibid.* 256.
 Quatenus officia publica vendi possint in repub. *407. 257.*
 Quando talis venditio sit peccatum mortale: & de translatione prædictorum officiorum ab vno in alium, *ibi.* 258.
 Laici per Principis prohibitionem ne vendant non soluuntibus sibi gabellas, non impediuntur vendere Clericis, *ibid.* 259.
 Regulariter qui prohibetur vendere per se, nequit vendere per alium, *ibid.* 260.
 Is cuius auctoritate perfitur venditio, prohibetur emere, *ibid.* 261.
 Explicatio dubii, an licitum sit emere ab eo, qui scitur statim conlumpitur pretium, *ibid.* 262.
 Quatenus peccet qui alicui vendit aliquid quo est abusus, sed id nescit, *408. 263.*
 Quid sitale quid sciat, aut probabiliter præsumat: an aliquam excusationem habeat à peccato, *ibi.* 264.
 Si quis probabiliter credatur aliqua re abusus in repub. aut proximi perniciem, vendens illam non excusatur, *ibid.* 265.
 Quatenus Rex possit vendere honorem suæ regni dignitatis, *ibi.* 266.
 Quatenus possit aut non possit vsufructuarius vendere suum vsufructum, *ib.* 267.
 Quando maritus dotalem fundum vxoris possit, aut non possit vendere, *409. 268.*

Emprio

Emptio & venditio 2. prout fit credita pecunia, aut anticipata solutione, aut sub hasta Lib. 25.

Non licet carius vendere ex eo tantum, quod solutio differatur ad aliquod tempus, 417. 305.
 Licetum est quidem intra limites iusti pretii augere pretium in venditione quae fit credita pecunia, non tamen extra eosdem limites, 418. 306.
 Quatenus liceat in venditione illius generis, supra iustum pretium ascendere ob periculum perdendi pretium, vel ob laborem aut difficultatem illud recuperandi, ibi. 307.
 Seruanda in eo incrementa, ad vitandum periculum palliandi vsuras, ibi. 308.
 An liceat merces in magna copia supra iustum pretium vendere, eo quod minutatim supra illud venderentur, distinctione explicatur, ibi. 309.
 Quando is qui vendidit pretio infimo, possit accipere summam iustam, eo quod contra suam expectationem, differatur solutio, ibi. 310.
 Illicitus est contractus, quo debitor suum debitum emit minoris, quam ipsum sit nisi detur excusatio lucri cessantis, aut damni emergentis, ibi. 311.
 Quod idem habeat locum si tertius emat, quando debitum est certum, ibi. 312.
 Secus vero cum debitum periculo expositum fuerit, vel cum laboribus & expensis recuperandum est, 419. 313.
 Emptio quae fit anticipata solutione, descendendo infra pretium infimum, est de se illicita, ibi. 314.
 Reiciitur quod Sorus sentit, suae vsura mercatores infra infimum pretium emere a rusticis lanas, aliquando post solutionem tradendas, ibi. 315.
 Quando proxenetra possit accipere aliquid de pretio rei, quae fuit ei tradita vendenda, ibi. 316.
 Quatenus is qui emit nomine alterius, possit ultra quam emerit, ab eo accipere, ibi. 317.
 Quando venditio fiat sub hasta, & leges in ea seruanda, 420. 318.
 Explicatio dubii, an emptio fit eo ipso existimanda iusta, quod facta sit in subhastaione, ibi. 319.
 Fraudes per quas talis venditio redditur iniusta, ibi. 320.
 Quatenus ei, cuius bona venduntur sub hasta, liceat supponere aliquem ad augendum pretium, ibi. 321.

Emptio & venditio 3. quoad obligationes venditorum, & emptorum. Lib. 25.

Quinq; obligationes venditoris, 425. 334.
 Praemittenda explanationi difficultatis, an necesse sit, vitium mercis declarari in illius venditione, 426. 335.
 Si venditor defectu mercis celet, mentiendo eam carere omni defectu, venditio nulla est: ipseque teneatur ad restitutionem eam norum inde sequutorum: non autem si defectum celet, tantum recedendo ipsum, ibi. 336.
 Peccat contra iustitiam, cum obligatione ad restitutionem, qui non detegit notabile vitium mercis (secus si modicum) quod emptori adferret detrimentum, nisi & ipse idem vitium ignoret, ibi. 337.
 De dubio an peccet contra charitatem, qui vitium mercis non detegit emptori qui emerit etiam si illud noisset, 425. 338.
 Quatenus peccet qui vendit vnam rem pro alia, ibi. 339.
 Quatenus qui rem mixtam vendit pro pura, ibi. 440.
 Nonnulla certa de difficultate an possit quis merces suas vendere pretio currente, quas sit ob futurum aliarum aduentum, paulo post minus valituras, 426. 341.
 Quidquid aliqui contradicant, nihil in eo committitur contra iustitiam, ibi. 342.
 Quatenus aliquid contra charitatem, ibi. 343.
 Solutio duarum obiectionum, ibi. 344.
 Quando peccet qui priuatim sciens statuto Principis minuendum pretium tritici, aut valorem pecuniae, vendit aut mutuo dat secundum communem estimationem, ibi. 445.
 Quando peccet in quibusdam aliis similibus casibus, ibi. 346.
 Obligationes propriae emptoris, 427. 347.
 Obligatio praemittendi venditorem de valore rei supra pretium quod ei offerret: & relaxandi damna sequuta ex illius culpabili solvendi mora, ibi. 348.
 De emptio ex aliena pecunia: cuius ipsum sit, ibi. 349.

Emptio & venditio 4. in ordine ad rem venditam, & ad actiones quae ex illius nascuntur. Lib. 25.

Statim ac perfecta est venditio, periculum & commodum rei venditae pertinet ad emptorem, nisi venditio sit condicioalis, aut requirat scripturam, ibi. 350.
 Cuius sit periculum rei, cum venditio facta est sub disputatione aut indeterminate, ibi. 351.
 De qua culpa venditor teneatur: & ad quid cum fuerit in mora tradendi rem venditam, 428. 352.
 De re vendita quae publicatur, & de vendita quae consistit in pondere & mensura, ibi. 353.
 De rebus quae gustari solent, ibi. 354.
 De fructibus rei venditae, ibi. 355.
 Actio quaedam ex empto, & quaedam ex vendito: ac quid utraque sit, 429. 356.
 Quatenus venditor emptori teneatur de euictione, ibi. 357.

Actio redhibitoria, & actio quanto minoris, locum habent tantum quoad forum externum, ibi. 358.
 Varii casus in quibus, quis cogi potest ad vendendam rem propriam, ibi. 359.

Emptio & venditio 5. quoad illius perfectionem & rescissionem. Lib. 25.

Dvo modi quibus venditio perficitur, 430. 360.
 Tria requisita ut venditio sit perfecta sufficienter ad transferendum dominium, ibi. 361.
 Quando censenda sit venditio perfecta sine translatione domini, ibi. 362.
 Quid arrhae conferant ad perficiendam venditionem, ibi. 363.
 Quid sit agendum cum res est vendita duobus, ibi. 364.
 Quid specialiter cum venditio fuerit iurata, ibi. 365. & 366.
 Seplex error contrahentium, ratione cuius contractus venditionis & emptionis rescindi potest, ibi. 367.
 Aliae causae ob quas adhuc potest idem rescindi, 431. 683.

Emphyteusis & feudum. Lib. 25.

Feudum sicut emphyteusis species est locationis, & quaratione illud ab hac differat maxime, 464. 544.
 Conditionis requisita ad emphyteusum, variae sunt variarum regionum, ibi. 545.
 Ex communi iure civili, ea constituenda est in rebus immobilibus, manente earum dominio apud constituentem, ibi. 546.
 Obligatio emphyteutae ad solendam pensionem: & quomodo eam non soluens amittat emphyteusum, 465. 547.
 Quando emphyteuta liberetur a solutione pensionis, & quando emphyteusum perdat, ob rem emphyteuticam redditam deteriore, ibi. 548.
 Quatenus alienari possit res emphyteutica: & ad quid teneatur is cui alienatur, ibi. 549.
 Conditions requisita ad contractum feudalem, ibi. 550.
 Quatenus emphyteusis & feudum excusent ab vsura, vide verbum Mutuum 3. in principio.

Episcopus.

Episcopi obligationes particulares, lib. 20. 201. 69. & lib. 30. tract. 1. 606. 44. 45. & 46.
 Illius potestas dispensandi in impedimentis matrimonii, lib. 31. 772. 201. & aliquot sequentibus. vide verbum Matrimonium 16. *

Eucharistia 1. secundum se. Lib. 29.

Praecipua nomina quibus Sacramentum Eucharistiae significatur, 539. 1.
 Quod Sacramentum Eucharistiae non sit consecratio, nec sumptio corporis & sanguinis Christi, nec sola species sensibiles, nec solum corpus, & sanguis Christi, ibi. 2.
 Et quid aggregatur ex speciebus panis & vini, & ex corpore & sanguine Christi, 540. 3.
 Varietas differentiae inter Eucharistiam, & alia Sacramenta, ibi. 4.
 Eucharistiae Sacramentorum omnium dignissimum, in quo est Christus verus Deus, ibi. 5.
 Eucharistiae Sacramentum est vnum, ad modum, quo refectio corporalis ex cibo & potu, vna est, ibi. 6.
 Differenter tamen hoc nomine, quod in Eucharistia tantumdem sumitur sub altera terra parte, quantum sub utraque, 541. 7.
 Sumptio Eucharistiae necessaria quidem est necessitate praecipua, non tamen necessitate medi, ibi. 8.
 De tempore quo instituta est a Christo Domino nostro, sacrosancta Eucharistia, ibi. 9.
 Figurae tam legis naturae quam Mosaicae, huius Sacramenti, ibi. 10.

Eucharistia 2. quoad illius materiam. Lib. 29.

Materia Eucharistiae, panis & vinum, 542. 11.
 Panis consecrari potest prius tempore, quam vinum: & ad validitatem consecrationis vnus eorum, non est necessarium sequi consecrationem alterius, ibi. 12.
 Illicita nihilominus est vnus consecratio, quam non sequitur consecratio alterius, ibi. 13.
 Excusatio illius peccati, qui per ignorantiam inculpabilem, aut ob scandalum vel mortis periculum consecrat panem, non consecrat vinum, vel contra, ibi. 14.
 Nullo modo licere potest directe intentam consecrationem vnus partis Eucharistiae, sine alia, 543. 15.
 De necessitate huius sacramenti est, ut Sacerdos praesentem habeat materiam consecrandam: & qualiter praesens esse debeat, ibi. 16.
 Explicatio difficultatis, An certa determinata, & quantitas sit de necessitate sacramenti Eucharistiae, ibi. 17.
 Responso affirmatiua ad aliam difficultatem de necessitate intentionis ministrandi, consecrandi particularem materiam ante se praesentem, cum aliquot corollariis inde deductis, 544. 18.
 Quando censenda sint consecratae hostiae, quarum non recordatur Sacerdos dum consecrat. Et quod ex defectu intentionis non censentur consecratae guttae, quae in calice apparent separatae, ibi. 19.

Non alius panis quam triticus est materia Eucharistiae; & quid si in illius confectioe, sit farinae triticeae admixta alia alterius generis, ibid. 20.
Requisita in pane factio ex farina triticea, ut censetur idonea materia Eucharistiae, 545.21.
Non est quidem de necessitate sacramenti ut talis panis sit azimus, est tamen de necessitate praecipui in Ecclesia Latina: & contra, in Ecclesia Graeca, ibid. 22.
Consecrationis sanguinis Christi materia, est vinum de vite, cuiuscumque illud sit generis, ib. 23.
Non item expressum ex fructibus aut herbis: aut adhuc existens in visis, aut ex iis non maturis expressum, ibi. 24.
Aut conuersum in acetum, aut sapa, vel lora. Et quid de vino accelsere aut congelato, 546.25.
Admissenda est aqua vino in Eucharistia de necessitate praecipui tantum, ibid. 26.
Seruanda in tali admixtione, ibid. 27.

Eucharistia 3. quoad illius formam. Lib. 29.

EX duabus partibus integratur forma Eucharistiae. 547.28.
In quibus verbis ea ipsa forma consistat, ib. 29.
In his quatuor vocibus, HOC EST CORPUS MEVM, consistit forma consecrationis panis in corpus Christi, ibid. 30.
In quibus consistat forma consecrationis vini in sanguinem, 548.31.
Responsio ad quosdam obiectiones de eadem forma, ibi. 32.
Nihil eorum quae Missale habet proferenda in consecratione, omittit debet: quidquid aliqua dicantur non esse de necessitate Sacramenti, ibid. 33.
Forma Sacramenti Eucharistiae efficit id quod significat, ibid. 34.
Quae sit mutatio quae in pane & vino fit per consecrationem, ibi. 35.
Quid panis & vini remaneat post consecrationem, 549.36.
De eo quod ex vi verborum consecrationis, coninetur sub accidentibus panis & vini, ib. 37.
De modo quo Christus continetur in Eucharistia, ibid. 38.
De modo quo praesentia Christi dependet a speciebus sub quibus continetur, ibid. 39.

Eucharistia 4. quoad illius ministerium & peccatorem cui administrari non debet. Lib. 29.

SOLUS Sacerdos habet a Christo consecrandi potestatem, 550.40.
Quilibet Sacerdos potest valide Eucharistiam consecrare, ib. 41.
Quomodo accipienda sint nonnulla dicta Patrum, quibus contrarium significare videntur, ibi. 42.
Difficultas, An plures Sacerdotes possint simul eandem hostiam consecrare, ibid. 43.
De consuetudine qua noui Sacerdotes consecrant simul cum Episcopo ordinant, 551.44.
Sumptio Eucharistiae sub vtraque specie, solis Sacerdotibus consecrantibus est in praecipuo, ibid. 45.
Peccator publicus quis dicatur, quis suscipiens, quis occultus, 552.48.
Nauquam licet peccatorem manentem in peccato mortali, inuitare ad susceptionem Eucharistiae, nec inquam dare hostiam non consecratam pro consecrata, ibid. 49.
Peccatori non resistenti ut usanda est Eucharistia, quando commode fieri potest. Itemque publico peccatori, etiam si resipuerit, nisi publice conuictus de illius reudatione, ibi. 50.
Quomodo tali occulte petenti dari possit. Et quod non sit negandi peccatori occulto petenti publice, ibid. 51.
Obiectiones in contrarium, cum solutionibus, ibi. 52.
Quid agendum in hac re cum peccatore occulto petenti, occulte, 553.53.
Non licet hoc sacramentum suspecto de crimine dare ad illius examinationem, ibid. 54.
Quando ob suspensionem criminis, possit aut non possit alicui negari Eucharistia, ibid. 55.
Modi quibus peccat quis indigne ministrando Eucharistia, ibid. 56.

Eucharistia 5. quoad illum suscipiendum. Lib. 29.

Non modo humanum, sed etiam diuinum praecipuum dari de sumenda sacrosancta Eucharistia, 554.57.
Ratio qua id ostenditur, 555.58.
Circumstantes non censentur perinde obligari a Eucharistia, ac ad baptismi acceptionem: quos praecipuum diuinum sumendi Eucharistiam non sit, ut sumatur sub vtraque specie, ib. 59. Et quomodo ipsum obliget, ib. 60.
Quomodo praecipuum humanum eadem sumptione datur obliget. Et quod Papa nequeat tuta conscientia ipsum tollere, ibi. 61.
Sumenda est Eucharistia ut memoriale passionis: ideoque grauisimum peccatum est indigne sumere, 556.62.
Semel sumisse Eucharistiam, non tollit obligationem de nouo sumendi, ib. 63.
Sumptio Eucharistiam in Paschate, non tollit obligationem sumendi eam in articulo mortis, ibi. 64.
Tria circa id notanda, 557.65.
Non tantum in articulo mortis, sed etiam extra illum, obligatio est de iure diuino sumendi Eucharistiam: & pro quo tempore ea

ib. 66.
Illo anno in quo satisfactum est praecipuo Ecclesiae de sumenda in Paschate: talis obligatio non contingit nisi per accidens, ib. 67.
Melius est communicare frequenter, quam raro, ibid. 68.
De frequentia communionis non potest dari certa regula omnibus communibus, ib. 69.
Quod aliquando in poenam criminis negata est Eucharistia in fine vitae, iam non est in usu, ita ut nulli vere poenitenti ea denegeretur, 558.70.
Explicatio difficultatis, An peccent Iudices qui ratione consuetudinis receptae in sua prouincia, non concedunt Eucharistiam damnatis ad mortem, ibid. 71.
Explicatio alterius difficultatis, An conueniens sit quotidie communicare, ibid. 72.

Eucharistia 6. quoad obligationem sumendi illam: de quoad eam de cuius manu sumenda est. Lib. 29.

OBLIGATIO comunicandi extra mortis articulum praecipuo diuino imposita, tantum est ea quae determinatur praecipuo Ecclesiastico quocumque comunicandi in Pascha, 559.73.
Tempus Paschae quomodo sit accipiendum: & quatione sumptio Eucharistiae sit ad illud determinanda, ibi. 74.
Qui omittit communionem in Paschate, manet obligatus ad eam sumendam quam plurimum potest, ibid. 75.
Ante tempus Paschale communicare; non tollit obligationem in eo comunicandi, 560.76.
Impeditus per censuram non comunicans in Paschate, quomodo excusetur, ibid. 77.
Quos obliget praecipuum diuinum de sumenda Eucharistia, ibi. 78.
Cui amentia dari possit, & quando, ibid. 79.
Emergens quando dari possit Eucharistia, 561.80.
Dari potest a grotis semideiuratis, itemque semifatis, ib. 81.
Quos obliget propositum praecipuum Ecclesiasticum: & specialiter an pueros, ibid. 82.
In qua parte aetatis incipiant pueri habere discretionem sufficientem ad Eucharistiae sumptionem, ibid. 83.
Ad primam eiusmodi sumptionem non sunt multum virgendi, excepto articulo mortis, ibid. 84.
Possunt iidem pueri in hac re stare iudicio Confessoriorum, & coram sub quorum sunt cura; grauer peccantium si de ea nihil curent, 562.85.
Tres modi comunicandi, & per quem eorum satisfactio praecipuo de communionem, ibid. 86.
An satisfactio comunicando sacramentaliter tantum, rationes in vtramque partem, ibi. 87.
Quid pro praxi tenendum sit, aliquot documentis declaratur, ib. 88.
Ex delegatione, potest Diaconus Eucharistiam ministrare: iure ordinario vero solus Sacerdos, 563.89.
Quem oportet pariter esse suscipientem, ib. 90.
Aduertenda circa id ipsam, ib. 91.
Parochus potest licentiam ministrandi suis Eucharistiam, dum simpliciter Sacerdoti, etiam non approbato ab Episcopo ad administranda sacramenta, 564.92.
Qui Sacerdos, in extrema aut graui necessitate, idem potest sine tali licentia: neque extra eam requirit expressam, sed et sufficere potest praesumptio voluntatis Pastoris, ibid. 93.
Quando non inpleat quis praecipuum Ecclesiae, comunicando in Pascha extra suam Parochiam sine Parochi sui licentia, ibi. 94.
Tenenda de obligatione Sacerdotum ministrandi Eucharistiam, ibid. 95. & 96.

Eucharistia 7. quoad necessaria ad eam digne sumendam. Lib. 29.

DISPOSITIONEM requirit tam ex parte corporis, quam ex parte animae, 565.97.
Fides sola non est sufficiens dispositio animae ad eam sumptionem, ibid. 98.
Peccatum indigne sumendum sacrosanctam Eucharistiam, ibid. 99.
Sumere Eucharistiam peccando venialiter, non est peccatum plusquam veniale; quia quoque tantum communicat qui ex multitudine venialium sine deuotione accedat: tenens, non excusat dolorem cum proposito emendationis, 566.100.
Habentem peccatum veniale in habitu ad sacramentum Eucharistiae accedere sine dolore de eo, non est de se peccatum, ibi. 101.
Actualis deuotio quatenus requisita sit in sumptione Eucharistiae, ibid. 102.
Vnus sacramenti poenitentiae est necessaria dispositio ad Eucharistiam digne sumendam: & quomodo, 567.103.
Necessitas implendi Ecclesiasticum praecipuum, non excusat ob obligationem ad eam dispositionem, ibid. 104.
Excusare autem potest necessitas tum articulo mortis, tum virandi infamiam, vel scandalum, ibid. 105.
Tum etiam necessitas prosequendi Missam inchoatam, 568.106.
Ac demum in Parocho necessitas satisfaciendi suo officio, ibi. 107.
De poenitentia Confessorii in tribus casibus excusante ab eadem obligatione, ibid. 108.
Qui sumptioni Eucharistiae peccati mortalis sibi conscius non potest praemittere sacramentalem confessionem, nec excusat praemittere contritionem perfectam: quoniam tamen in culpa ignorantia, bonaque fides, in eo excusare possunt, 569.109.
Obligatio Sacerdotis quam plurimum confiteri, quando sibi confiteri

peccati mortalis celebravit non premissa confessione; ad alios ea ratione communicans non extenditur, ibid. 110.
 Illicitum quidem non est de se, etsi constitutum non sit, statim post peccatum mortale commissum, Eucharistiam sumere, 570. 111.
 Dispositio ad eam ex parte corporis: & de precepto quod Sacerdoti datur communicandi cum ista, ibid. 112.
 Quatenus fœditas corporis censetur impedimentum sumendi Eucharistiam, ibid. 113.
 Carnalis pollutio quomodo sit peccatum, ibid. 114.
 De pronieiente ex peccato mortali, quid sit statuendum in ordine ad Eucharistiam sumpt onem, 571. 115.
 Quid de pronieiente ex peccato veniali, vel ex causa mere naturalis, ibid. 116.
 Quid de actu coniugali, ibid. 117.
 Sumentem Eucharistiam sacramentum oportet ieiunium esse, ieiunio natura, 572. 118.
 Requisita ad tale ieiunium, ibid. 119.
 Necessitas ob quam quis potest Eucharistiam sumere non ieiunius, ibid. 120.
 Eucharistiam consecrare extra Missam, neque hanc post cibum aut potum licere licet, ut existenti in articulo mortis dari possit viaticum, 573. 121.
 Tres casus in quibus ob reuerentiam Sacramenti Eucharistiam ipsum sumi potest à non ieiunio, ibid. 122.
 Tenentia de sumptione particularum Eucharistiarum ad vitandam Sacramenti irreuerentiam, ibid. 123.

Eucharistia 8. quoad illius sumptionem cum spirituali gustu: ac quoad saluatares eiusdem effectus. Lib. 29.

Sacrosanctæ Eucharistia dignitas maxima: quæ mortuum est summa reuerentia exhibenda, 577. 124.
 Ratio procuranda eiusdem reuerentia, ibi. 125.
 Ratio procuranda humilitatis, cum ad Eucharistiam sumptionem accedendum est, ibid. 126.
 Ratio timorem (cum quo item accedendum est) temperandi spe diuini auxilii, 575. 127.
 Non obstat ea spes, quin præparationi animæ incumbere debeamus, ibi. 128.
 Fines Sacrosanctæ Eucharistia, memoria recolendi, ibi. 129.
 Occupatio intellectus in consideranda summa Dei bonitate sapientia, & potentia existente in Eucharistia, ibid. 130.
 Occupatio eiusdem in remouendis rationum humanarum impedimentis, occurrentibus aduersus fidei veritatem de eadem Eucharistia, ibid. 131.
 Varii effectus Eucharistia, ex quibus potest excitari voluntas ad illius desiderium, & quædam famem, 576. 132.
 Quilibet amore redamandus Christus, dans se nobis in Eucharistia, ibid. 133.
 Quantam in hac ostendat sui erga nos amoris magnitudinem, 577. 134.
 De agendis in ipsa communione, ibi. 135.
 Effectus Eucharistia in eo a quo digne suscipitur, 578. 137.
 Qui in anima produciuntur, reducuntur ad promotionem ad bonum, & ad reuocationem à malo, ibid. 138.
 Effectus præseruationis animæ à peccato, & collationis diuinæ gratiæ ex opere operato, ibid. 139.
 De hoc eodem effectu cum plures species sacramentales seorsim sumuntur, ibid. 140.
 Effectus præseruand à mortalibus & liberand à venialibus, 579. 141.
 Eucharistia sumptione non remittit poenam peccatis debitam, quomodo sit intelligendum, ibi. 142.

Eucistio.

De eucistione lib. 25. 375. 114. 115. & 116. Vi le verbum, Contractus 5. *

Excommunicatio 1. prout priuata passiva, & actiua participationis Sacramentorum. Lib. 32. tract. 1.

Maiores excommunicatione innodatus, suscipiendo aliquod Sacramentum peccat mortaliter, quantumuis sit occultus, aut poenitent, 810. r.
 Quatenus ignorantia in eo excuset, ibid. 2.
 Peccatum ministrantis excommunicato Sacramenta, 811. 3.
 Collatio Sacramenti excommunicato facta, etiam scienter, est valida: excepta collatione Sacramenti poenitentia, ibid. 4.
 Non esse licitum excommunicato administrare Sacramenta, cum qua moderatione sit accipiendum, ibid. 5.
 Quatenus possit excommunicatus etiam non toleratus Sacramentum conferre, ibi. 6.
 Collata ab eodem sunt valida excepto poenitentia Sacramento, extra mortis articulum collato, ibi. 7.
 Obseruandum de Sacramento ordinis, collato ab excommunicato, 812. 8.

Excommunicatio 2. prout priuata & passiva & actiua participatione communiuorum presum Ecclesia. Lib. 32. tract. 1.

Quæ dicantur communes Ecclesie preces, quibus maior, excommunicatione priuata, ibid. 9.

Difficultas, an excommunicatus, per respicientiam fiat particeps precum Ecclesie, antequam absoluat, ibid. 10. Pars negans probabilior, ibi. 11.
 Quomodo Ecclesia in die veneris sancto, oret pro hæreticis & similibus: & quod Ecclesie preces factæ per ministros peccatores non careant fructu, ibid. 12.
 Excommunicatus per poenitentiam restitutus diuinæ gratiæ non priuatur fructu sacrificii Missæ, ibid. 13.
 Oblationem excommunicati non licet admittere, ibid. 14.
 Exceptiones quas id patitur, 813. 15. * De eo quod excommunicatus prohibetur sepeliri in loco sacro, ibi. 16.
 De pollutione Ecclesie per excommunicati in ea sepulturam, & eiusdem reconciliationem, ibi. 17.
 De celebrante in Ecclesia taliter polluta, aut donante excommunicatarum ecclesiastica sepultura, ibi. 18.
 Excommunicatio lata in sepelientes in loco sacro excommunicatum, ibi. 19.
 Excommunicatus prohibetur sub mortali, diuinis officiis interesse, ibi. 20.
 Limitationes cum quibus ad accipiendum est, ibi. 21.
 In ecclesia quo tempore non celebrantur diuina officia excommunicatus potest priuatum orare, 814. 22.
 Atque adeo recitare priuatum horas canonicas, cum ad eas obligatur, ibi. 23.
 Quatenus liceat excommunicato intrare Ecclesiam dum officia diuina in ea celebrantur, ibi. 24.

Excommunicatio 3. prout priuata vsu officii publici, lib. 32. tract. 1.

Excommunicatum esse priuatum vsu officii publici, authores significat dum dicunt ipsum esse suspensum ab officio, ibi. 25.
 Quod est intelligendum, tam de laicali, quam de ecclesiastico officio, ibi. 26.
 Excommunicatus priuatur vsu potestatis Ordinis, siue is requirat iurisdictionem, siue non, ibi. 27.
 Priuatur item vsu iurisdictionis, nec vllam dignitatem seu officium publicum obtinere potest, ibi. 28.
 Excommunicatus non toleratus conferre nequit beneficia, 815. 29.
 Nec potest eligere aut electum confirmare: nec potest presentare, aut presentatum instituere, ibid. 30.
 Nec potest censuram ferre, aut latam tollere: nec item iudicare, ibi. 31.
 Explicatio difficultatis, an delegatus iudicare possit, si is a quo delegatus est in excommunicationem incurrit, ibid. 32.
 Potest excommunicatus vocari in ius, adhiberi testis aduersus hæreticum: & quando possit instituere procuratorem, ibi. 33.
 Quando ab excommunicato gesta valeant ratione publici officii, cuius vsu est priuatus, 816. 34.
 Quale peccatum committat vsurpatione talis vsus, contra Ecclesie prohibitionem, ibi. 35.

Excommunicatio 4. prout priuata fructibus beneficii, aut impeditio huius acquisitionem, vel retentionem. Lib. 32. tract. 1.

Vnde constat de priuatione fructuum beneficii, & quod excommunicatus eandem incurrit ipso facto, non expectata iudicis sententia, ibi. 36.
 Aliquot corollaria inde deducta, ibi. 37.
 Obligatio restituendi fructus perceptos in excommunicatione, non tollitur per obtentam absolutionem ab excommunicatione, ibi. 38.
 Non potest excommunicatus ex fructibus sui beneficii sibi subuenire, & moderationes, cum quibus id accipiendum est, 817. 39.
 Ut fructus percepti in excommunicatione retineri possint, opus est dispensatione, ibid. 40.
 Quod in hac de fructibus beneficii dicitur, pari ratione dicendum est de alijs fructibus ecclesiasticis, ibi. 41.
 Cui debentur reddere eundem fructus restituendi, ibid. 42.
 Quod excommunicatio maior impedit acquisitionem beneficii, probatur, ibid. 43.
 Inualida est collatio beneficii facta excommunicato, ibi. 44.
 Excommunicatus ad beneficium nec eligi potest, nec presentari, nec potest facere beneficii permutationem, nec potest ei conferri pensio, nec pro eo impetrare licentiam ad beneficium, valet, 818. 45.
 Quomodo hæc ipsa sint accipienda, ibid. 46.
 Locum habent etiam in excommunicatione sit iniusta, dummodo valida, ibid. 47.
 De quibusvis beneficiis ista sunt intelligenda, & quod mortaliter peccet communicatus accipiendo beneficium, ibid. 48.
 Quando is qui excommunicatus est retinere possit aut non possit beneficium in eo sita acceptum, ibid. 49.
 Sublata per legitimam absolutionem excommunicatione, titulus beneficii inualidus in ea acceptus, reuocari potest per Episcopum, ibid. 50. Exceptiones aliquot, ibid. 51. Dum reuolutio procuratur, fructus beneficii retineri possunt, ibid. 52.
 Quo tempore, per alium ab Episcopo constitutum (non autem per se inualidum habeat ritulum) presentare debet officium eidem annexum, 819. 52.
 Obtenata reuolutio tituli, fructus retineri possunt, ibid. 53.

Excommunicatio 5. prout priuat conuersatione humana. Lib. 32. tract. 1.

Quod excommunicatus teneatur ceterorum fidelium conuersationem humanam vitare, *ibid.* 54.
 De peccati excommunicati conuersantis contra eam prohibitionem, *ibi.* 55.
 Aliquot casus in quibus ab eo peccato excusatur, *820. 56.*
 Obligatio quam ceteri fideles habent abstinendi a conuersatione cum excommunicato, *ibid.* 57.
 Tractatio difficultatis, an specialiter seu nominatim excommunicatus vitari debeat in conuersatione, antequam sit publicatus, *ibid.* 58.
 Explicatio difficultatis, siue semper vitandus qui scitur esse excommunicatus non toleratus ab Ecclesia, *ibid.* 59.
 Vitandus est excommunicatus qui viri grauis testimonio, aut ex publica fama cognoscitur denunciatus, *821. 60.*
 Vitandus est excommunicatus qui se denunciatum falsus est extra sacramentalem confessionem: non autem qui solummodo in tali confessione, *ibid.* 61.
 Quatenus excommunicatus in vna diocesi denunciatus, debeat in alia vitari, *ibid.* 62.
 Obiectio cum solutione, *ibid.* 63.
 Praelati inferiores Papam tenentur vitare excommunicatum, quem ipsi denunciarint: & quid de ipso Papa, *ibid.* 64.
 Quatenus vitari debeatis, de quo dubitatur an sit denunciatus, *ib.* 65.

Excommunicatio 6. quoad illa que ob eam prohibentur. Lib. 32. tract. 1.

Quod ex patre iudiciorum ob excommunicationem prohibeantur, *822. 66.*
 Pertinentia ad contractum, vel testamentum ob eandem prohibita, *ibid.* 67.
 Prohibetur locutio cum excommunicato, *ibid.* 68. Itemque, ei exhiberi signa pacis, munera mittere, *ibid.* 69.
 Prohibita est excommunicato communicatio in diuinis cum aliis, *ibid.* 70.
 Quid agendum sit si excommunicatus non toleratus Ecclesiam ingrediatur dum diuina celebratur, *ibid.* 71.
 Nolens exire non incurrit nouam excommunicationem: & praesumens coram eo celebrare, peccat quidem grauiter, sed non sit irregularis, *823. 72.*
 Quatenus liceat orare pro excommunicato, *ib.* 73.
 Oratione publica pro excommunicato orare non licet, ne quidem in genere, *ib.* 74.
 Limitationes cum quibus id intelligendum est, *ibi.* 75.
 Quid si cum sufficientibus contritionis signis excesserit de vita, *ib.* 76.
 Quis Missae valor possit ei applicari, *ibid.* 77.
 De oratione qua pro illo fieri potest in Memento, *824. 78.*
 Prohibitio orandi pro excommunicato publicis precibus, non procedit quoad excommunicatos toleratos ab Ecclesia, *ib.* 79.
 Quatenus licitum sit recipere Sacramenta ab iisdem toleratis, aut possint illis administrari, *ibid.* 80.
 Illicitum est salutare, aut resalutare excommunicatum, *ib.* 81.
 Itemque illi assurgere, aliaue reuerentiae signa exhibere, *ib.* 82.
 Non est licita communicatio cum excommunicato in actibus legitimis, nec in contractibus inuicem, *827. 83.*
 Nec licet cum eo operari, *ibid.* 84.
 Quatenus cum excommunicato mortuo liceat communicare in humanis, *ibid.* 85.
 Prohibita cibi & potus sumptio cum excommunicato, *ib.* 86.
 Similiter & dormitio cum illo, *ibid.* 87.

Excommunicatio 7. quoad peccata communicantium cum excommunicato. Lib. 32. tract. 1.

Peccatum mortale committitur communicando cum excommunicato in diuinis prohibitis, *ibid.* 88.
 Communi-are in diuinis non prohibitis, solum est veniale, *ibid.* 89.
 Itemque communicare in humanis, *ibid.* 90. Casus excepti, *826. 91.*
 Quatenus crebro cum excommunicato in humanis communicare, ut vel non sit mortale, *ibi.* 92.
 Communicando cum excommunicato in prohibitis incurritur minor excommunicatio, & aliquando irregularitas, *ibid.* 93.
 Aliquot casus in quibus incurritur excommunicatio maior, *ibid.* 94.
 De participante in crimine criminoso cum excommunicato, *ib.* 95.
 Poena suspensionis ab ingressu Ecclesiarum, qui excommunicatum admittunt ad diuina, *ibid.* 96.

Excommunicatio 8. quoad causas excusantes conuersationem cum excommunicato. Lib. 32. tract. 1.

Licitam reddi posse communicationem cum excommunicato: & casus in quibus redditur licita, *827. 97.*
 Casus vilitatis, siue nostrae, siue illius, *ibid.* 98. Cauenda in ea communicatione, *828. 99.*
 Casus matrimonii in quo vxori licet viro excommunicato communicare in obsequiis ei debitis, *ibid.* 100. Aliquot exceptiones, *ibid.* 101.
 Quatenus licitum sit viro communicare cum vxore excommunicata, *ib.* 102.

Difficultas, an possit communicare in aliis humanis (vt in colloquio) quam in obsequiis debitis, *ibid.* 103. Rationes pro parte affirmatiua, cum solutione earum quae afferuntur in partem contrariam, *ib.* 104.
 Difficultas, an licitum sit coniungi excommunicato petere ab altero coniuge debium conjugale, *829. 105.* Pars affirmans teneri potest, *ibid.* 106.
 Quatenus vxor a marito excommunicato possit dotem repetere, *ibid.* 107.
 Delicta conuersatione subditorum cum Superioribus excommunicatis: ac primo de licita liberorum cum parentibus, *ibid.* 108.
 Quae locum habet in liberis emancipatis & in natis post excommunicationem: & quantumcumque excommunicato sit parentum cum communicantibus cum eis, *ibid.* 109.
 Casus aliquod in quibus id patitur exceptionem, *ibid.* 110. Licita est feruis (etiam tantum mercenariis) cum dominis excommunicatis conuersatio, nisi ea sit in crimine, *ibid.* 112.
 Licita est conuersatio Clericorum cum Episcopo excommunicato de cuius sunt familia. Item Religiosorum cum suo Superiore excommunicato, *830. 113.*
 Restrictio cum qua haec accipienda sunt, *ibid.* 114. Non obstat excommunicatio, quin debeat excommunicato solui debitum: nisi id in sententia sit specialiter prohibitum, *ibid.* 115.
 Solutio eorum quae obici possunt in contrarium, *ib.* 116. Quatenus sit vel non sit licitum adire: se excommunicati feruio, *ib.* 117.
 Communicatio licita parentum cum liberis: & dominorum cum feruis, *ibid.* 118. Casus in quibus eadem est illicita, *ibid.* 119. Quatenus licita sit fratris cum fratris: & ferui cum conseruo excommunicato conuersatio, *831. 120.*
 Ignorantia excusans conuersationem cum excommunicato, *ib.* 121. Non est licitum excommunicato ingerere se conuersationi eorum, qui cum ignorent ipsum esse excommunicatum, non peccant conuersando cum ipso, *ibid.* 122.
 Casus in quibus id patitur exceptionem, *ib.* 123.
 Licitum est de se, suppeditate excommunicato necessaria ad sustentationem, illique adesse in graui necessitate famae, aut rei familiaris peritura nisi inde futurus sit deterior, *ibid.* 124.
 Licitum esse cum excommunicato conuersationem, ob necessitatem accipiendi ab eo sustentationem vel corporis curationem, *832. 125.*
 Itemque ob necessitatem vitandi magnum damnum proprii p'rimonii, aut status, *ibid.* 126.
 Itemque ob necessitatem consilii, *ibid.* 127.
 Excusatur communicans cum excommunicato per vim compulsus, *ibid.* 128.
 An etiam excusetur metu adductus, explicatur aliquot propositionibus, *ibid.* 129.
 Quando superioris iussu excusetur communicatio cum excommunicato, *833. 130.*

Excommunicatio 9. quoad nonnulla ei attributa. Lib. 32. tract. 1.

Cum excommunicato dicatur poena, quae nulla maior in Ecclesia, *ibid.* 131.
 Excommunicationem, poenam esse non tantum externam, sed etiam internam contra Lutherum, *ibid.* 132.
 Obiectio pro eodem Lutheri, cum responsione, *ibid.* 133.
 Quo sensu excommunicatus dicatur separatus ab Ecclesia & Sacramentis traditus, *ibid.* 134.
 Potestatem diabolo datam per excommunicationem non esse irritabilem, *834. 135.*
 Per excommunicationem anima damno afficitur, *ibid.* 136.
 Dicitur a Nauarro, non esse licitum audire Missam publici Conuenerarii, relictur, *ib.* 137.
 Ea quibus ille se tueri posse videtur, reiciuntur, *ibid.* 138.
 Moderatio cum qua accipi debet contrarium eius quod docet, *ib.* 139.

Excommunicatio minor. Lib. 32. tract. 1.

Definitio minoris excommunicationis, *835. 140.*
 Ligatus minore excommunicatione, peccat mortaliter suscipiendo quodcumque Sacramentum, *ibid.* 141.
 Sacramenta ab ipso collata sortiuntur effectum: sed ipse peccat conferendo: non tamen mortaliter, nisi id fiat ex contemptu, *ibid.* 142.
 Peccat mortaliter dicens Missam: siue eligatur ad beneficium, electio non censetur canonica; siue valida difficultas distinctione explicatur, *ibid.* 143.
 Potest eligere & exercere ea quae sunt iurisdictionis, *144.*
 Potest Ecclesiam intrare & in choro cum ceteris canere, nec illicitum est cum eo communicare, *836. 145.*
 Non incurrit excommunicationem minorem per quodcumque peccatum mortale, *ibid.* 146.
 Minor excommunicatio imponi potest ob peccatum veniale: & quis possit eam imponere, *ibid.* 147.
 Minor excommunicatio incurritur tantum communicatione eam excommunicato nominatim denunciato, aut notorio Clerici percussore, *ibid.* 148.
 Quomodo potuerit Ecclesia ad illos duos casus talem poenam restringere, *ibid.* 149.

Talem restrictionem non esse factam in fauorem excommunicati: & quid e. pro aliis fidelibus, *ibid.* 150.
 A minore excommunicatione absolueret potest qui a maiore, *ib.* 151.
 Sententia Nauarr. quod quilibet Sacerdos absolueret potest a minore excommunicatione, *ibid.* 152.
 De potestate absoluedi ab excommunicatione facta in cap. Nuper, De sententia excommunic. *ibid.* 153.
 Nauarr. opinio prædicta tenet in praxi: & quid ex parte excommunicati, absolutio a minore excommunicatione requiratur, *ibid.* 154.
 De modo absoluedi ab ex. omnicommunicatione minore notanda, *ibid.* 155.

Exheredatio filiorum. Lib. 20.

Parentes tenentur constituere filium heredem, *194.36.*
 Causa ob quas pater potest exheredare filium, *ibid.* 37.
 Quædam circa eandem causam notanda, *195.38.*
 Quomodo ex non sufficit aut negandum filio alimenta, quibus indiget simpliciter, *ibid.* 39.

Extrema vnctio 1. quoad illius essentialia. Lib. 28.

Vnde dicta sit extrema vnctio, *333.43.*
 Eiusdem definitio, *ibid.* 44.
 Hoc sacramentum non fuit institutum, sed tantum insinuatum Marci 6. *ibid.* 45.
 Commendatum & promulgatum Iacobi 5. *ibid.* 46.
 Institutum est a Christo, & quando, *ibid.* 47.
 Quomodo sit vnum, *ibid.* 48. Quatenus ipsum sit, aut non sit iterabile, *ibid.* 49.
 Remota materia sacramenti extreme vnctionis est oleum oliuarum, ab Episcopo benedictum, *ibid.* 50.
 Propinqua materia est vnctio infirmi ex eodem oleo: quæ fieri in forma crucis pium est quidem, non tamen necessarium, *534.51.*
 Septem vnctiones paruales ad illius integritatem requisitæ, *ibid.* 52.
 Triâ notanda circa eandem vnctionem, *ibid.* 53.
 Verba in quibus consistit forma extreme vnctionis: & cur ea sint deprecatória, *ibid.* 54.
 An de necessitate sacramentali sit eadem esse deprecatória, *ibid.* 55.
 Quænam ex his, non sit essentialia sacramento, *ibid.* 56.

Extrema vnctio 2. quoad illius ministerium. Lib. 28.

Defectus sacramenti extreme vnctionis ex Concilio Florent. & Trident. ac de præcipuo in particulari, qui est gratia habitualis, *555.57.*
 De ceteris effectibus, *ibid.* 58.
 Gratia habitualis non ante datur in extrema vnctione quam quinque sensuum vnctiones sint absolutæ cum suis formis, *ibid.* 59.
 Omnis & solus Sacerdos esse potest huius sacramenti idoneus minister, *ibid.* 60.
 Quid requiratur vsacerdos non tantum valde, sed etiam licite hoc sacramentum administrare: & excommunicatio in Religioso: illud sine licentia administrantes, *ibid.* 61.
 Explicatio difficultatis, An extrema vnctio possit vni administrari multis, *536.62.*

Extrema vnctio 3. quoad illam suscipiendam, & susceptionem ipsam. Lib. 28.

Extréma vnctio non est conferenda mortuo. In dubio de morte dari potest sub conditione, *536.63.*
 Cui vivo conferri debeat, *ibid.* 64.
 De eo qui cum antea habet, amittit vsuum rationis in infirmitate, possitne ei administrari istud sacramentum, *ibid.* 65.
 Solus infirmus capax est sacramenti, *537.66.*
 Explicatio difficultatis, An de necessitate sacramenti sit, vt infirmitas illum constituat in periculo mortis, *ibid.* 67.
 Non datur hoc sacramentum damnatis ad mortem aut nauigaturis periculo, *ibid.* 68.
 Senibus moribundis dari potest. Item queis qui numquam peccarunt actualiter, *ibid.* 69.
 Quæ partes sint vnctiende in administratione extreme vnctionis, *ibid.* 70.
 Obligatio ad huius sacramenti susceptionem non est sub mortali, *538.71.* Duo casus excepti, *ibid.* 72. Dispositio ad eandem susceptionem per penitentiam, *ibid.* 73.
 Quatenus obligatio sit susceptioni extreme vnctionis præmittere administrationem sacramentorum penitentia & Eucharistia, *ibid.* 74.
 Receptio Eucharistia post Extremam vnctionem, *ibid.* 75.
 De ordine sumendi sacramenta Penitentia, Eucharistia & Extrema vnctionis cum infirmus, est omnium illorum capax, *ibid.* 76.
 Ex officio Parochus, & nonnumquam Episcopus tenetur hoc sacramentum ministrare: alii solum ex charitate, vbi vterque illorum deest, *ibid.* 77.
 Requisita in ministrante hoc sacramentum, & ritus seruandi in eo, *539.78.*

F

Famulus. Lib. 25.

Duo genera famulorum & obsequiorum, *466.551.*
 Merces famuli quando censetur iusta, & quatenus circa eam contingat obligatio ad restitutionem, *ibid.* 552.
 Duo casus in quibus talis obligatio non contingit, etiam si merces famularum sit exigua, *466.553.*
 Quid tenendum sit de famulis qui seruiunt nulla constituta sibi mercede certa, *ibid.* 554.
 Quando tales si quid accipiant de bonis dominorum, peccent teneanturque restitutionem: & quando minime, *ibid.* 555.

Festi dies 1. quoad obligationem eos seruandi. Lib. 19.

EX Ecclesia tantum statuto est obligatio seruandi dies festos, tam pro die Dominico quam pro reliquis diebus festis, *161.3.*
 Quatenus possit Papa in ea obligatione dispensare, & quatenus possit consuetudo eam abrogare, *162.4.*
 Explicatio dubii, an Episcopus possit dies festos abrogare, *ibid.* 5.
 Quatenus possit Episcopus opus diem festum instituire, *ibid.* 6.
 Quatenus consuetudo, *ibid.* 7.
 Quæ festa sint Sabbatho suffecta, certo assignari non potest, *ib.* 8.
 Cum festorum obseruatione præcipitur modus ea obseruandi, *163.8.*

Festi dies 2. quoad obligationem audiendi Missam in illis. Lib. 19.

Præceptum Ecclesiasticum de Missa diebus festis audienda, *ib.* 11.
 Quod sit audire Missam, *164.12.*
 Qui audiendo Missam voluntarie distrahatur, non satisfacit tali præcepto: secus vero, qui inuoluntarie, *ibid.* 13.
 Preces obligatorie recitari possunt audiendo Missam ex obligatione: itemque potest sacramentalis confessio tunc fieri, non debet tamen sine necessitate, *ibid.* 14.
 Qui obligentur Missam audire in die festo, *ib.* 15.
 Imperpetua & necessitas excusans ab audienda Missa in die festo, *ib.* 16.
 Præceptum Superioris aut consuetudo similiter excusans, *ibid.* 17.
 De bona fide excusante, *166.18.*
 Auditio Missæ præferenda est auditioni prædicationis, quæ alii qui est sollicitè curanda, *ibid.* 19.
 Obligatio audiendi missam est sub mortali: eademque satisficitur audiendo vnam eam etiam, in die Natalis Domini, *ibid.* 20.
 Quatenus eadem adstringat existentem extra suam parochiam, *ib.* 21.
 Quid tenendum sit de difficultate, An obligatio sit audiendi Missam in propria parochia, *167.22.*
 Quid item de eo qui audit nesciens esse diem festum, aut qui iurat ad Ecclesiam alia de causa, quam audiendi Missam, *ib.* 23.
 Cuius partis Missæ omittio sufficiat ad peccatum mortale contra propositum præceptum, *168.24.*
 Plurimum minorum partium omittio, potest vnam notabilem facere ad tale peccatum sufficientem, *168.25.*
 Quomodo satisfiat eidem præcepto, audiendo partes diuersarum Missarum, *ibid.* 26.
 Decentia tum inter tum exterior seruanda, Missam audendo, *ibid.* 27.

Festi dies 3. quoad obligationem abstinendi ab operibus seruilibus, ac nonnullis aliis. Lib. 19.

Quæ opera seruilia prohibita sint ab Ecclesia in die festo, *171.35.*
 Quæ non sunt de seruilibus, non sunt censenda fieri talia ex eo, quod principaliter exercentur ob lucrum, *172.36.*
 Pullare instrumenta musica, dare consilium, & studere, non sunt prohibita de festo, *ibid.* 37.
 Iter facere in die festo, quomodo sit aut non sit licitum, *ibid.* 38.
 Scribere in die festo, etiam lucrifacere, non esse prohibitum, *ib.* 39.
 Explicatio dubii de actu transeundo, *ibid.* 40.
 Explicatio alterius dubii de actu pingendi, *173.41.*
 Actus non seruilis in die festo prohibiti, *ibid.* 42.
 De mercede, quidque eo nomine intelligi debeat, *ibid.* 43.
 De placito, quid ipsum sit, & quatenus prohibendum sit vel non sit in die festo, & ad quas personas quælibet actiones pertineat illius prohibitio, *ibid.* 44.
 Dubia de quibusdam actionibus, an censendæ sint prohibita in die festo, *174.45.*
 De iudicio ad penam, prohibito in die festo, *ibid.* 46.
 De iuramento similiter prohibito, *ibid.* 47.
 De prima causa excusante opera in die festo prohibita, quæ est cultus diuinus, *ibid.* 48.
 De secunda, quæ est pietas, *ibid.* 49.
 De tertia, quæ est necessitas, *175.50.*
 De quarta, quæ est occursum lucrifacientium, *ibid.* 51.
 De quinta, quæ est consuetudo, *176.52.*
 De sexta, quæ est materiam paruitas, *ibid.* 53.
 De fine excusante, *ibid.* 54.

Fenendum.

Vide verbum, Emphiteusis.

Fidei iusto.

Vide verbum Mutuum 3 paulo post initium.*

Fides. Lib. 17.

Fides varia, 14. 9.
 Fidei infuse definitio, ibid. 10.
 Dabium in fide, ex quo dicitur quis infidelis, ib. 11.
 Quæ pertineant ad obiectum fidei infusæ, 15. 12.
 Et quis eiusdem fidei actus sit ad salutem necessarius, ibid. 13.
 De fide habetur præceptum tam quoad actus eius externos, qui sunt illam confiteri, & illam profiteri, quam quoad internum, qui est credere, ib. 14. & 15.
 Obligantur credere tam infidelis, quam fidelis, & quatenus, 16. 16.
 Quæque hic credere, & ac nosse teneantur, ib. 17. 18. & 19.
 Fidem confitendi obligatio, est sub mortali, in duobus casibus, 20.
 De fide disputare cui liceat, & cui non liceat, ibid. 21. & 22.
 Fidei confessioni quatuor actus oppositi, 18. 23. & tribus sequentibus.
 Obligatio profitendi fidem, quando censetur contingere, ib. 27. & tribus sequentibus.

Filiorum obligatio erga parentes. Lib. 20.

Obligatio filiorum erga parentes ad quæ sit: & qualiter sit ad mortale, 188. 6.
 Obligatio filiorum ad amorem parentum, ib. 7.
 Talis amor exigit, tum fugam odii contrarii, tum exhibitionem eiusdem amoris, 189. 8.
 Filii obligatio subueniendi spirituali necessitati parentum, ib. 9.
 Obligatio eiusdem subueniendi necessitati corporali eorundem, ibi. 10.
 Filius non potest ingredi religionem, relinquendo patrem in extrema necessitate, nisi valeat aliunde sufficiens ei providere, ib. 11.
 An is qui iam est professus, teneatur ob similem necessitatem egredi religionem, ibid. 12.
 Conditiones quas talis egressus requirit, ut licitus sit, ib. 13.
 Obligatio filii subueniendi parentibus condemnatis petire fame, aut constitutis in extrema necessitate spirituali, 190. 14.
 Obligatio filiorum obedere in parentibus, ibid. 16.
 Quod non obedire parentibus sit aliquando peccatum mortale, ib. 16.
 De his in quibus filius teneatur, aut non teneatur sub mortali, obedire parentibus, ib. 17.
 Quomodo teneatur filius obedire parentibus quoad matrimonium contrahendum, ibid. 18.
 Quod pater non debeat cogere filium aut filiam ad matrimonium cum aliqua certa persona inendum, 191. 19.
 Quod filii non teneantur obedire parentibus præcipientibus aut prohibentibus ingressum religionis, ib. 20.
 Quid agere debeat filius cum parentes nulla necessitate compulsi, impediunt eius ingressum in religionem, ibid. 21.
 De peccato filii percutientis aut contumelia afficientis parentes, aut nolentis eos agnoscere, 192. 24.
 Quando sit aut non sit permessa filio parentum accusatio, ibid. 25.
 De patre filius conueni potest in iudicio, non item contra eum ferre testimonium, ibid. 26.
 Documenta de peccato quod filii committunt accipendo vel expendendo bona paterna, ibid. 27.
 Quomodo interdictum filius possit de bonis paternis aliquid accipere in mercedem laboris quem suscipit in illis augendis & conservandis, 193. 28.
 De filio familias prout est vel non est habilis ad contrahendum. Vide verbum Contractus 7. filiorum matrimonium contractum sine parentum consensu, lib. 31. 7. 23. & 24.

Furtum.

Furtum an excusetur licet ad matrem à morte liberandam, li. 21. 210. 36.

Fornicatio & Concubinatus. Lib. 22.

Quid sit fornicatio: & quod ea peccatum si genere suo mortale, 241. 19.
 Duo casus, in quibus actus fornicationis excusatur à mortali, ibid. 20.
 De concubinatu tanquam continata fornicatione, quod is sit graue peccatum, & grauius puniatur in vtroque foro, ib. 21.

Fraterum obligatio mutua. Lib. 20.

Obligatio fratris subueniendi fratri, & filius ipsius, 197. 49.
 An ea possit impedire in illo Religionis ingressum, explicatur distinctione, ibid. 50.

Furtum. Lib. 23.

Definitio furti, 252. 5.
 Iusta acceptio rei alienæ, non habet rationem furti, ib. 6.

Nec item acceptio rei propriæ ab alio de tenet: quæ tamen ut licita sit requiritur lex conditiones, ibid. 7.
 Quid eadem concurrentes operentur, 253. 8.
 Violentia duplex ex qua rei alienæ acceptio potest rationem habere rapinæ, ibid. 9.
 De consensu excusante à ratione furti acceptio rei alienæ, ib. 10.
 Furti diuisio in simplex & in aggravatum peculiari circumstantia, & ibid. 11.
 Huius species, sacrilegium, peculatus, abigeatus, & plagiatus, ib. 12.
 Quæ sunt etiam species rapinæ, & aggravant mortaliter, 254. 13.
 Furtum est peccatum suo genere mortale: tamen leuius non solum rapina, sed etiam aliis mortalibus, ibid. 14.
 Quando excusatio à mortali ex paritate materiæ, habeat vel non habeat in furto locum, ib. 15.
 De tali paritate quatenus iudicari possit, ibid. 16.
 Quid alii de ea determinent, 255. 17.
 Nihil de eadem secundum se, determinari certo potest in ordine autem ad personam cui suscipitur, potest considerari duabus circumstantiis, ibi. 18.
 Quid in particulari possit determinari habita ratione diueritatis personarum, quibus sua suscipiuntur, ib. 19.
 Per imperfectionem inuitæ voluntatis domini rei, de se notabilis, furtum domesticorum aut amicorum potest à mortali excusari, ibi. 20.
 Casus aliquot probabiliter excepti, 256. 21.
 Quando per furtum parua pecunia ad notabilem quantitatem contingat peccatum mortale committi, ibid. 22.
 Quando contingat mortale committi per minima à plumbis ita commissa, ut notabile damnum alicui irrogetur, ibid. 23.
 Pecunæ quæ propter furtum incurritur, 257. 24.

G

Gestor negotiorum. Lib. 23.

Divæ obligationes gestoris negotiorum, 479. 615.
 Dux actiones forenses eisdem respondententes, ibid. 614.
 De quibus teneatur negotiorum Gestor, ibid. 615.

Gratus consanguinitatis, & affinitatis. Lib. 31.

De gradibus consanguinitatis & affinitatis impediens matrimonium 756 à 339. ad 148. vide verbum Matrimonium, 12. in principio.

Gratia gratum faciens. Lib. 26.

De gratia gratum faciente tanquam primatio effectus Sacramento- rum, 504. 43. & quatuor sequentibus. vide verbum Sacramento- rum legi 3. sub finem.

Gula. Lib. 22.

Definitio gulæ, cum modis quibus ea contingit, 248. 51.
 Septem casus in quibus peccatum gulæ est mortale, ib. 53.
 Species gulæ, crapula & ebrietas: quodque censeri possit peccatum solummodo veniale, etiam in ea excessus commissus sit usque ad vomitum, 249. 54.
 De filiabus gulæ, 250. 62.

H

Hæresis & hereticus. Lib. 17.

Definitio Hæresis, 21. 41.
 Requirit errorem cum pertinacia coniunctum, ibid. 42. & 43.
 Distinctio illius à reliquis infidelitatibus, 21. 44.
 Obiectum circa quo errando, in eam incurritur, ibid. 45.
 In quo constat pertinacia constituens hæresim: & quomodo ignorantia ab hæresi excuset errorem in re fidei, ib. 47. & 48.
 Quando hereticus esse, debeat iudicari dubius in fide, aut cohibens assensum circa rem fidei, ibid. 49.
 Et quod hereticus dicatur, tum improptie, tum proptie, ib. 50.
 Quando non baptizatus censeri possit hereticus, & quando baptizatus non possit, 25. 51.
 Quid tenendum de eo qui fidem profiteretur inuitus: & de eo qui alterius dictis perinde credit ac si esset articulus fidei, ib. 52. & 53.
 Hæreticorum sex gradus: & varietas poenarum quibus ob hæresim subiciuntur, 24. 57. & octo sequentibus.
 Personæ aliæ quæ intuitu hæreticos puniuntur, aut censentur, poena dignæ, 25. 66. 67. & 68.
 Recipiendi sunt hæretici respicientes: & quomodo recipiendi: atque necessaria ad id pro foro interno, 26. 69. & duobus sequentibus.

Homicidium. Lib. 21.

Homicidium est peccatum mortale graue, quod potest augeri ex quatuor circumstantiis, 204. 6.
 Quas poenas ius imponat homicidæ, 207. 25.
 Causæ ob quas occidens hominem excusari potest à mortali, 208. 24. Vide verbum, Occisio hominis.

Horæ canonicæ. Lib. 18.

Obligatio recitandi horas canonicas ratione sacri ordinis, 91. 135. & 136.
 De eadem obligatione ratione professionis emissa à Religioso, 92. 137. & quatuor sequentibus.
 Eadem obligatio est sub mortali, si violeatur omissione partis notabilis earumdem horarum: & quæ pars talis esse censenda sit, 93. 142. & tribus sequentibus.
 Monita de obligatione ipsa recitandi horas canonicas, 108. 191.
 Vereciteratio, sic & modus recitandi horas canonicas, est in præcepto, 94. 146.
 Attentio necessaria in recitatione horarum canonicarum, ibi. 147. & octo sequentibus Vide verbum, Attentio.
 Integritas ad eandem necessaria, 96. 156. & quinque sequentibus. Vide verbum, Integritas.
 Continuatio ad eam ipsam requisita, 98. 162. & tribus sequentibus: vide verbum, Continuatio.
 Ordo requisitus ad debitam recitationem horarum canonicarum, 99. 166. & 167.
 De breuiario ex quo recitanda sunt horæ canonicæ ibid. 100. 168. & quinque sequentibus: vide verbum breuiarium.
 Horæ canonicæ debent voce profertur & qua ratione, 103. 174. & 175.
 De loco ac tempore requisitus ad recitationem horarum canonicarum, 104. 178. 179. & 180.
 Quatenus infirmitas excuset à recitatione horarum canonicarum, 106. 181. & tribus sequentibus.
 De excitate excusante, 107. 185.
 De dispensatione excusante, ibi. 186.
 De occupatione excusante, 108. 187. & 188.
 Quod nec etas puerilis, nec vacatio in studiis, excuset, ibi. 192. & 193.
 Aliquot motus recitandi cum debita pietate horas canonicas, 109. 194.
 De obligatione beneficiarii ad eandem recitationem, vide verbum Beneficiarius.

Humilitas. Lib. 17.

Quid sit humilitas, & unde ea nascatur, 52. 197.
 Quatenus ex humilitate debeat quis se subicere aliis, & quatenus vere dicere possit se peccatorem omnium maximum, ibi. 198. & 199.
 Datur præceptum de humilitate obligans ad mortale: & quando contingat illius transgressio, ibi. 200. & 201.
 Tres modi humilitatis, ibi. 202.

Hypocrisis. Lib. 17.

Quid sit hypocrisis, & quando sit peccatum mortale, 55. 213.

I.

Inflantia. Lib. 17.

Quid sit inflantia, & quando sit peccatum mortale, 55. 214.

Idololatria. Lib. 17.

Idololatria dicitur tum proprie tum improprie: proprieque dicta, peccatum est grauissimum, 40. 146.
 Proprie dicta, duplex: quædam expressa, & quædam tacita, ibi. 147.
 Tacita consistit in pacto tacito cum demone: & in quatuor species diuiditur, ibi. 148.

Ieiunium. Lib. 29.

De ieiunio requisito ad Eucharistiæ sumpcionem, 572. 118. & aliquot sequentibus. vide verbum, Eucharistia 7.*

Incestus. Lib. 22.

Quid sit incestus, & quam malitiam superaddat fornicationi exprimendam in confessione, 242. 26.
 Varietas grauitatis ipsius: & quando ea exprimenda sit in confessione, ibi. 27.

Incompatibilitas beneficiorum ecclesiasticorum. Lib. 30. tract. 3.

Quæ dicantur beneficia incompatibilia: & in particulari de Episcopatu, 715. 291.
 De dignitatibus Episcopatu inferioribus, ibid. 292.
 De beneficio curato, & de beneficio simplici residentiam requirente, ibi. 293.
 De beneficio simplici, non requirente residentiam, ibid. 294.
 De vicariatu & coadiutoria, alioque officio ad tempus, 716. 295.
 De incompatibilitate ex conditione adiuncta, ibi. 296.

Infidelitas. Lib. 17.

Infidelitatis diuisio in param & mixtam: quodque possit accipi negatiue priuatiue, & contrarie, 20. 14.
 Tam pura, quam mixta infidelitatis diuisio, ibid. 35.
 In quibus prohibeantur Christiani cum infidelibus communicare, ibi. 37.
 De matrimonio cum illis prohibito, ibid. 38.
 De communicatione cum illis in bello gerendo, ibi. 39.

Inimicus. Lib. 17.

Quatenus inimicos diligere tenemur, 35. 115.
Quatenus velle eis malum, peccatum sit mortale, ibi. 16.
Inimicus optare contrarium æternæ salutis ipsius, est mortale, ibi. 16.
Quatenus similiter sit optare ei malum temporale, aut de ipsi: temporali bono dolere, 33. 119.
Quando licet malum illi optare, non licet illud patiter inferre, ibid. 120.
Non licet inimicum excludere, cum aliqui actus generales dilectionis, operave charitatis exercentur, ibid. 12.
Obligatio eliciendi in inimico dilectionem, tantum est, quando necessitas urget, 36. 122.
 * Obligatio exhibendi inimico signa dilectionis, ibi. 123.
Quando ea possint negari: & quomodo Conf. Sarius debeat scilicet eum negare, ibid. 124.
Quæ ratio habenda sit scandali in negotiorum talium signorum, & quatenus talis negatio sit Superiouribus licita respectu suorum inferiorum, ibid. 125. & 126.

Inobedientia. Lib. 17.

Inobedientia quædam est generalis, & quædam specialis, ac vtriusque differentia, 59. 231.
Inobedientia specialis aperienda est in confessione, non ita in generalis, 60. 240.
Diuersi modi inobedientie specialis, qui quatenus debeant in confessione exprimi, ibi. 241.

Integritas. Lib. 18.

Integritas in recitatione horarum canonicarum obligatoria est: & quali peccato, 96. 156.
Peccatum proponens omittere horas canonicas, aut recitantis eas dormitandi, ibid. 157.
De recitatione earumdem, quæ sit alternatim, ibi. 157. 158.
An eadem alternatio sit licita in aliis precibus obligatoriis, ibi. 159.
De recitantis balbutiendo, aut syncopando, aut se applicando functioni officii, quæ eidem integritati obest, ibi. 160.
An omisso parui officii B. Virginis, officii defunctorum p̄limiorum gradualium, & penitentialium sit contra eandem integritatem, 98. 161.

Infamatio. Lib. 24.

Infamatum de maiori crimine, non licet infamare de minore, 331. 82.

Interdictum 1. quoad illius naturam & varietatem. Lib. 32. tract. 3.

Interdictum dicitur tum generaliter, tum specialiter: & quid sit hoc posteriore modo, 854. 1.
Diuisi. ut interdictum iisdem modis quibus suspensio: & peculiariter in locale, personale, & mixtum, ibid. 1.
Locale aliud generale, aliud particulare, & quid vtrumque sit, ibi. 3.
Personale item, aliud generale, aliud particulare, quidque vtrumque sit, ibi. 4.
Nec interdictum locale personas loci interdicti, nec personale, locale personarum interdictarum includit, ibid. 5.
Quid sit tenendum de eo qui habet duo domicilia, vnum inter populum interdictum, & alterum extracum, ibid. 6.
Interdictio Clero non interdicatur populus, nec contra, ibi. 7.
Interdictis Clericis, non censentur interdicta ipsorum Ecclesia, nec contra, ibi. 8.
Quid interdictum personale comprehendat: tum quoad personas, tum quoad actus, 855. 9.
Interdictum Ecclesiæ comprehendit sacellum, & cœmeterium ei contiguum & interdictum ciuitatis, tum suburbia, tum ædificia continentia, ibi. 10.
Ratio indicandi quæ ædificia censeri debeant continentia, ibid. 11.
Quid sit iudicandum cum terra alicuius domini supponitur interdictio, si ille plures terras habeat, ibi. 12.
Interdictum mixtum, quomodo sit accipiendum, ibi. 13.

Interdictum 2. quoad illius causas, Lib. 32. tract. 3.

Causa efficiens interdicti: seu quis possit interdiceret, ibid. 14.
Interdicti materia remota: seu qui interdici possint, ibi. 15.
Materia propinqua est peccatum mortale, & interdum veniale, illudque non tantum proprium, sed etiam alienum, 856. 16.
Propter delictum domini nolentis debita solent, tetra ipsius non est subicienda interdictio, ibi. 17.
Specialis interdictum imponitur tantum ob culpam propriam: quam interdum sufficit veniale esse, ibi. 18.
Personale generale iusto iure potest tantum ob mortalem culpam grauem, ibi. 19.
Locale generale potest ob mortalem grauissimam: & particulare ob mortalem minus grauem, ibid. 20.

Tenenda de form, & de fine interdicti, ibi. 21.
Interdictum 3. quoad illius effectus, Lib. 32. tract. 3.

Tra capita ad quae redocantur effectus interdicti, 877. 22.
 Capituli vsus quatenus permissus tempore interdicti, ibid. 23.
 Permissus item est vsus Sacramentorum Confirmationis & Pœnitentiae, ac qualiter, ibid. 24.
 Obseruanda pro praxi, circa permissionem vsus Sacramenti tempore interdicti, ibid. 25.
 Quatenus eodem tempore permissus sit Eucharistiae vsus, 878. 26.
 Vnus conferendi Extreme unctionis aut sacramentum Ordinis non est permissus tempore interdicti, ibid. 27.
 Matrimonium valide quidem contrahitur tempore interdicti, non tamen licite, ibid. 28.
 Interdictum non obstat, quin sponsalia contrahi possint: & quando obstat benedictioni nuptiali, ibid. 29.
 Rigor iuris antiqui de priuatione vsus officiorum diuinarum tempore interdicti, restrictus per cap. Alma mater De sentent. excommunic. in 6. 879. 30.
 Quomodo accipi debeant in cod. capite, nomina Ecclesiae & Monasterii, ibid. 31.
 Concessio celebrationis diuinarum officiorum tempore interdicti: & quae comprehendantur ipse nomine officiorum diuinarum, ibid. 32.
 Quomodo amplianda sit, & quomodo restringenda eadem concessio, ibid. 33.
 Condiciones seruandae in celebratione diuinarum officiorum tempore interdicti, ibid. 34.
 Personae ab iisdem officiis tunc excludendae, 880. 35.
 Festiuitates in quibus diuina officia tempore interdicti permittuntur celebrari solemniter cum responsione ad nonnulla dubia de iisdem festiuitatibus, ibid. 36.
 Prohibitio sepelien di in loco interdicto, communis est in infantibus cum adultis. Excipiuntur ab eadem prohibitione Clerici qui seruaturum interdictum: neque ea obstat quod defunctus in loco interdicto, possit in alio non interdicto Ecclesiastica sepultura donari, ibid. 37.
 Explicatio difficultatis, An innodatus interdicto personali, priuetur Ecclesiastica sepultura, ibid. 38.
 Prohibitio ingressus Ecclesiae, rationem quandam habet interdicti personalis: & quomodo a ceteris personalibus distinguatur, ibid. 39.
 Prohibitus Ecclesiam ingredi priuatur omni participatione diuinarum officiorum, quae in ea hunt, 881. 40.
 Ne quidem ex stens extra Ecclesiam illa audire ei liceat: attamen si in cœmeterio celebretur, potest esse eorum particeps, ibid. 41.

Interdictum 4. quoad peccatum & poenas illud violantis. Lib. 32. tract. 3.

Licet violatio interdicti localis, de se tantum est peccatum veniale, ibi. 42.
 Modi quibus idem peccatum aggravatur mortaliter, ibi. 43.
 Laicus violans interdictum personale peccat mortaliter, ibi. 44.
 Clericus violans interdictum siue locale siue personale committit peccatum suo genere mortale, ibid. 45.
 Cuius peccati materia, quatenus censeri possint officia minorum Ordinum celebrata: quodque ad eam sufficiat cuiusvis diuini officii pars notabilis, 882. 46.
 A tali peccato non excusat priuilegium concessum in cap. Alma mater: nisi omnes condiciones ibidem requisiti seruatur, Et quatenus excuset priuilegium Extraneis Ad euitanda, ibi. 47.
 Impositio irregularitatis incurrenda à Clerico violante interdictum: & quaedam aliae poenae quibus idem adhuc subiicitur, ibi. 48.
 Ignorantia excusans ab irregularitate: & quod ei obnoxius sit non tantum celebrans missam, sed etiam celebrans alia diuina officia, 883. 49.
 Irregularitas incurritur non modo interdicti localis: sed etiam personalis violatione, ibi. 50.
 Irregularitas ob violationem interdicti personalis & omnibus & solis Clericis imposita: quam non incurrit, nisi exercens officium diuinum ad quod sunt consecrati, ibi. 51.

Interdictum 5. quoad illius relaxationem. Lib. 32. tract. 3.

Eiusdem modi sunt relaxatio interdicti, & relaxatio suspensionis, ibid. 52.
 Interdictum conditionale cessat cessante conditione: nec absolutio ad id requiritur, ibid. 53.
 Ad relaxationem interdicti absoluti, requiritur absolutio: quae dari potest ab eo qui interdictum tulit, si sit ab homine: sique ipsum latum sit cum reservatione, ab eo cui hæc facta est, 884. 54.
 Si sit latum à iure sine reservatione, sitque locale aut personale generale, ad illius abolitionem requiritur Episcopalis iurisdicção, ibid. 55.
 Cui non possit Parochus in talibus absolueret, & possit in particulari interdicto personali, ibid. 56.
 Forma absolutiois ab interdicto, ibid. 57.
 Quatenus absolutio ad cautelam, habeat locum in interdicto, ibi. 58.

Quatenus per mutationem loci, interdictum locale tollatur, declaratur aliquot conclusionibus, ibi. 59.
 Quatenus contingere possit generalis interdicti personalis relaxatio, siue Superioris absolute ioue, 886. 60.
 An speciale interdictum personale cesset in eo, qui defunctus est poenitens, ibid. 61.

Interdicta particularia lata à iure. Lib. 32. tract. 3.

Generale interdictum latum ob infectum hostiliter S. R. E. Cardinalem, ibi. 62.
 Duo alia ob iniuriis affectos Episcopos, 886. 63.
 Aliquot alia eiusdem generis, ibi. 64.
 Vnum locale speciale impositum Ecclesiae Religiosorum vel Clericorum, inducentium alienos ad promissionem eligendi in illa sepulturam, ibid. 65.
 Quatuor generalia interdicta personalia à iure imposita, ibi. 66.
 In generalia locali interdictum generale personale includitur, ibi. 67.
 Octo particularia interdicta: persona à iure imposita, 887. 68.
 Documenta aliquot pro praxi notanda de obligatione interdicti, ibid. 69.

Interesse. Lib. 23.

Licitum esse capere interesse, 266. 62.
 Quid significet per interesse, ibi. 63.
 Varium interesse distinguitur, ibid. 64.
 Interesse petibile quoddam est intrinsecum, & quoddam extrinsecum, ibid. 65.
 Quid generaliter sit interesse petibile, quidque specialiter, ibid. 66.
 Speciali et ea ratione qua est huius loci proprium, quoddam dicitur lucri cessantis, & quoddam damni emergentis, 267. 67.
 Quid utrumque sit habeatur lib. 25. 410. 274.

Interesse damni emergentis. Lib. 23.

De damno emergente ex mutuo, si ipsum incontractum sit, non licet pacisci, nisi sub conditione: siu certum sit, licet pacisci absolute, 267. 68.
 Quid si damnum sit verosimile, ibid. 69.
 Extensio doctrinae traditæ de interesse damni emergentis & conditiones quibus eadem doctrina limitatur, ibi. 70. & 71.
 De eo, quod oporteat damnum incurri præcise occasione mutui, ibid. 72.
 Condiciones duae ex parte mutuatarii, 268. 73.
 Aliae duae ex parte ipsius interesse, ibid. 74.
 Mutuatarius non tenetur relaxare interesse damni emergentis, si nullum de eo præcesserit pactum cum mutuatore, ibi. 75.
 Tres casus excepti, ibid. 76.
 Mora in facienda solutione capitalis, quatenus inducat obligationem relaxandi interesse damni emergentis, ibid. 77.

Interesse lucri cessantis. Lib. 23.

Interesse lucri cessantis refundendum est ei, qui inuitus mutauit, 269. 78.
 Ille qui sponte emutat pacisci potest de luero cessante post lapsum terminum solum præfixum, ibi. 79.
 Contrauetas, an in pactum deduci possit, ut soluatur interesse lucri cessantis, contingens ante quam et lapsus sit terminus præfixus solutioni, ibi. 80.
 Pars illa non potest tuta conscientia teneri, ibid. 81.
 Refractorum quæ pro contraria parte facere videntur, 270. 82.
 Pactum de luero cessante, licet in speculatione bonam rationem habeat in praxi tamen ita periculosum est, ut antequam fiat discutendum sit, ibi. 83.
 Mutuum debet esse causa propinqua lucri cessantis, ut huius computatione per mutuatarium, non censetur usuraria, ibi. 84.
 Nihil accipi potest ratione lucri cessantis, si mutuum factum sit et pecunia non exposita negotiationi, ibid. 85.
 Neque ex exposita negotiationi quidem, sed ab eo qui aliam habet, quam possit exponere, 271. 86.
 Totum lucreum speratum, non est deducendum in pactum: & regulariter tamen quatenus sit deducendum, ibid. 87.
 Duo modi quibus potest pactum fieri de compensatione lucri cessantis, ibid. 88.
 Quaedam consideranda determinanti pretium compensationis lucri cessantis, ibid. 89.
 Compensatio lucri cessantis non est accipienda, statim ab initio mutui ionis, ibid. 90.
 Scandalum vitandum in repetitione lucri cessantis, 272. 91.

Ira eius filia. Lib. 23.

Ira duplex est, quaedam in parte sensitua hominis, & quaedam intellectiua existens, quarum neutra est de se mala, 273. 121.
 Quando contingat iram esse malam, ibid. 122.
 Quando mortale committatur irascendo, ibi. 123.
 Tres modi iræ malæ, ibid. 124.
 Ira peccatum est capitale cuius sex filiae ponuntur, indignatio, tumor mentis, blasphemia, clamor, contumelia, & rixa, ibi. 125. & tribus sequentibus.

Irregularitas 1. vniuersale. Lib. 30. tract. 2.

Vnde dicta irregularitas & varia formulæ verborum quibus in iure indicatur, 612.1.
 Generalis definitio irregularitatis, 613.2.
 Ius canonicum est causa irregularitatis: & quid si ipsum sit dabitur, ibid. 3.
 Quod ea fundamentum habeat in iure naturali, & quatenus in diuino positum, ib. 4.
 Materialis causa irregularitatis sunt, factum & defectus, siue pateant, siue lateant, ibid. 5.
 Effectus formalis irregularitatis, ratione cuius quatenus a censuris distinguitur, 614.6.
 Eiusdem finis & diuisio, ibid. 7.
 Irregularitas non incurritur ob solum conatum, sine effectu. Eaque vt ad ordinem primario, sic ad beneficium secundario, reddit inhabilem, ib. 8.
 An idem secundarius effectus contingat, cum irregularitas est dubia, ib. 9.
 Irregularitas superueniens non priuat beneficio, nec iurisdictione, ibid. 10.
 Vt ratio irregularitatis spectatum est suo genere mortale, 615.11.
 Quando in dicitio quis iudicandus sit irregularis, ibi. 12.
 In irregularitate incurtenda, non est differentia inter clericum & laicum, ibid. 13.
 Irregularitas non impedit absolutionem sacramentalem: neque per hanc illa tollitur, ib. 14.
 Ignorantia etiam iniunctibilis irregularitatis non impedit quin ea incurtatur, nisi imposta sit ob culpa, quæ & ipsa ignoretur, ib. 15.
 Irregularitas aliquando in delebilis est, aliquando per se ipsam delecta, ibid. 16.

Irregularitas 2. quoad modos quibus tollitur. Lib. 30. tract. 2.

Quatenus irregularitas tollatur susceptione baptismi, 616.17.
 Quatenus per ingressum religionis, ibid. 18.
 Duae conditiones requisite ad talem ingressum: & quod is non reddat habilem ad prelaturas sicut ad Ordines, ib. 19.
 * Documenta notanda de modo irregularitatem tollendi per dispensationem, ibid. 20.
 Episcopo committitur examen literarum Papæ per quas dispensat: & quatenus confessorius Episcopi, possit cum ipso dispensare, 617.21.
 Papa potest ab omni irregularitate dispensare: potest & is cui ille id commiserit, ib. 22.
 De irregularitatis ex homicidio exceptione, quæ solet fieri in tali commissione, ibid. 23.
 Alia notanda de eadem commissione: & inter cætera, quod non sit censenda heri in iubilatis, concedendo facultatem abolendi ab omnibus censuris, ibid. 24.
 Alii habentes facultatem dispensandi, & potissimum Episcopus, ex iuris dispositione, ib. 25.
 Irregularitates in quibus dispensat Episcopus, 618.26.
 Varii casus in quibus potest Episcopus dispensare cum irregulari ex delicto publico, ibid. 27.
 Quatenus dispensare possit Episcopus in irregularitate ex homicidio casuali, ibid. 28.
 Notanda circa facultatem à Concilio Tridentino Episcopo concessam dispensandi in irregularitate ex delicto occulto, ibid. 29.
 Quod delictum occultum, quod publicum censendum sit in hære, 619.30.
 Dispensatio in irregularitate dari potest non modo expresse, sed etiam tacite, ibid. 31.
 Obseruandum in dispensatione, cum is eum quo dispensatur plures habet irregularitates, ibid. 32.
 De vsu dispensationis in irregularitate notanda, ib. 33.

Irregularitas 3. ex defectu anime. Lib. 30. tract. 2.

Triplex defectus anime, ex quo nascitur irregularitas, 620.34.
 Proueniens ex illiteratura, & cuius literaturæ defectus constituit irregularitatem, ib. 35. & 36.
 Quomodo verum sit irregularitatem ex illiteratura, indispensablem esse, ib. 37.
 Amens incapax est ordinis, 621.38.
 Qui in amentiam incidit, postquam redit ad sanam mentem irregularitas manet: & quid agendum sit vt valeat ad ordines promoueri, ibid. 39.
 Delirium aut infania proueniens ex vehementia febris cessans hac cessante, non reuincit hominem irregularem, ib. 40.
 Inegulares sunt furiosi, lunatici, epileptici: sique Sacerdotes sint & conualuisse dicantur, quid agendum sit cum eis, vt ad Missæ celebrationem admittantur, ib. 41.
 Quid seruandum cum obnoxio vertigini capitis, vel animi deliquo, ibid. 42.
 Irregularitas demoniacorum, & alia neophytorum, ibid. 43.

Irregularitas 4. ex defectu corporis. Lib. 30. tract. 2.

Ratio generalis iudicandi de irregularitate ex defectu corporis, 622.44.

Talis defectus vel est membri, vel morbi corporis: de cuius sufficientia ad irregularitatem iudicare, est Episcopi, ibid. 45.
 Obseruanda in genere de membri defectu inducente irregularitatem, ibi. 46.
 De eo qui sua culpa patitur eiusmodi defectum, ibid. 47.
 De eo qui cum incidit post susceptum ordinem, 623.48.
 Defectus inducentes irregularitatem ex parte capillorum aut oculorum, ibid. 49.
 Inducentes ex parte aurium, auricularum, aut nasi, ibid. 50.
 Inducentes ex parte labiorum, aut dentium, aut linguæ, aut faciei, ibid. 51.
 Inducentes ex parte dorsi, aut pectoris, aut genitalium, 624.52.
 Ex parte manuum quatenus defectus inducat irregularitatem, ibid. 53.
 Quando claudicatio inducat irregularitatem, ib. 54.
 Morbus inducens irregularitatem; & specialiter lepra, ib. 55.
 De pсора, & lue venerea, 625.56.
 De phthysi, podagra, chiroagra, & quibusdam febribus, & doloribus capitis, ibid. 57.
 De palsy, horrore bibendi vinum, & langore stomachi, ibi. 58.
 Duo circa istiusmodi irregularitates obseruatione digna, ibid. 59.

Irregularitas 5. ex defectu etatis, aut libertatis, aut natalium. Lib. 30. tract. 2.

Defectus etatis quatenus irregularitatem inducat, ibi. 60.
 Ordinatus ante legitimam ætatem sicut suspensus: & quatenus talis suspensionis violatione irregularitatem incurtatur, 626.61.
 Solus Papa dispensare potest, vt quis ante legitimam ætatem ordinetur, aut ordinem exerceat, ibid. 62.
 De irregularitate mancipiorum quid sit tenendum, ibi. 63.
 De irregularitate curialium, ibid. 64.
 De irregularitate eorum qui sunt aliis ad ratiocinia obligati, ib. 65.
 Irregularis est quisquis ex legitimo matrimonio natus non est, 627.67.
 Regule iudicandi de nato ex legitimo matrimonio, non legitime, ibid. 68.
 * De legitimatione filii spurii per subsequens parentum matrimonium legitimum, ib. 69.
 Factus legitimus per consequens parentum matrimonium, habilis est vt ad seculares, sic & ad ecclesiasticas dignitates, 628.70.
 Nec eget dispensatione, vt suscepro Ordines exerceat, vel ad superiores ascendat, ibid. 71.
 Legitimatione per potestatem secularem, non facit illegitimum ad Ordines habilem, ibid. 72.
 In hac irregularitate quatenus Papa & quatenus Episcopus dispensat, ibid. 73.
 Illegitimus à Papa dispensatus absque ad Ordines & beneficia Ecclesiastica, non est eo ipso ad seculares dignitates, ib. 74.
 De legitimatione facta per Papam cum aliqua determinatione, ibid. 75.
 Is qui existimatur ex legitimo matrimonio natus, sed non est, auferri debet irregularitas, ibi. 76.
 Filii infidelium conuersorum & filii fidelium expositi, quatenus sint irregulares, 629.77.
 De eo qui bona fide existimat se legitimum, & à matre illegitimus assentur, ib. 78.
 De hæreticis & eorum credentibus, receptoribus, defensoribus, fautoribus, ac ipsorum filiis, quatenus sint irregulares, ibid. 79.

Irregularitas 6. ex digamia. Lib. 30. tract. 2.

Irregularitas contrahitur ex digamia, ibi. 80.
 In tribus modis potest quis digamus esse, re: interpretatione, & similitudine: & quis re: ac quis interpretatione digamus dicatur, 630.81.
 Non est irregularis qui ducit extra matrimonium corruptam non ab alio quam à se, ib. 82.
 Est irregularis, qui etiam virginem duxerit, eam tamen in adulterium lapsam carnaliter cognouit, ibid. 83.
 Irregularis est quisquis cum duobus contrahit, etiam si alterum aut vitum, que matrimonium sit inualidum: sicut & qui cum ter: aut cum quatuor, ibid. 84.
 Duo requisiti ad digamiam vt inducat irregularitatem: vnde nonnulla inferantur, ibid. 85.
 Ratio cur quis fiat irregularis contrahens cum corrupta, non item si ipse sit corruptus, ibid. 86.
 Quis dicitur similitudine digamus, ibid. 87.
 Nec lateus, nec minoribus tantum Ordinibus initiatus, obnoxius est tali irregularitati, ibid. 88.
 Cum digamio re, aut interpretatione, solus Papa dispensat, ib. 89.
 Cum digamo similitudine, potest nonnumquam Episcopus dispensare, etiam ad maiores Ordines, 631.90.

Irregularitas 7. ex homicidio voluntario. Lib. 30. tract. 2.

Mutilatio membri in hære & qui peller hominem: & que corporis pars significet membrum nomine, ib. 91.
 Falla est regula, iure glarem esse eum qui alterum reddidit irregularem, ibid. 92.
 Nomine mutationis in hoc negotio, non comprehenditur debilitatio membri, ibid. 93.

Requi-

Requisita ut quis censetur incurrisse istiusmodi irregularitatem: ac primo, ut sit baptizatus, & mentis compos, ibid. 94.
 De ebrio, & de amente, quid sit tenendum in hac re, ibid. 95.
 Ex cuiuscumque hominis occasione, aut mutilatione irregularitas nascitur, ibid. 96.
 Occisionem aut mutilationem oportet esse de facto ad incurramdam irregularitatem, nec sufficit voluntas, etiam cum conatu, ibid. 97.
 Sufficit vero causam propinquam dedisse homicidio vel mutilationi, ibid. 98.
 Quae censetur causa proxima, quoad hoc negotium, ibid. 99.
 Quatenus ab irregularitate excusetur qui aima aut venena vendunt, aut qui hortantur milites ad pugnam, ibid. 100.
 Si homicidium aut mutilatio non sequatur ex causa data, non incurritur irregularitas, ibid. 101.
 Irregularitas incurritur ex eo, quod causa detur ut quis citius moriatur, aut mutiletur, ibid. 102.
 Ex aliorum sententia, parum & ex pietate cooperans morti, excusari potest ab irregularitate: & de infirmitate excusante, ibid. 103.
 De necessitate vitam defendendi excusate ab irregularitate, 634. 104.
 Circa quam nonnulla sunt ponderanda: ac primo, utrum alio pacto poterit vita defendi, quam occidendo aut mutilando, ibid. 105.
 Deinde an servatum sit moderamen inculpatae tutelae, ib. 106.
 Irregularitatem incurrit qui ad defensionem rerum suarum, immo & parentum, occidit vel mutilat, ibid. 107.
 Rationes in contrarium cum solutionibus: & de casu in quo ipsum contrarium potest procedere, ibid. 108.
 Non est irregularis qui amicum ad vitam necessariam defensionem advocat, si is aggressorem occidat, ibid. 109.
 Defensio debet esse licita per quam occidens aut mutilans excusatur ab irregularitate, ibid. 110.
 Debet esse praesens vitae periculum ut censetur adesse necessitas excusans ab irregularitate, 635. 111.
 Locus Concilii Tridentini in sess. 14. cap. 7. De reform. ad hanc irregularitatem spectans, quomodo accipiendus sit, ibid. 112.

Irregularitas 8. ex homicidio fortuito Lib. 30. tract. 2.

Triplex homicidium ex quo irregularitas contrahitur: quodque fortuitum possit tribus modis committi, ibid. 113.
 Ex homicidio fortuito incurritur irregularitas vacando rei illicitae, ibid. 114.
 Itemque vacando rei licitae, si non sit adhibita in canendo sufficientis diligentia, ibid. 115.
 Vacantem rei illicitae, ab irregularitate non excusat adhibita diligentia in canendo homicidio vel mutilatione, 636. 116.
 Quisdes oportet esse rem illam illicitam, ibid. 117.
 Non est irregularis qui alterum induxit ad perpetrationem criminis, propter quod est a iudice extremo supplicio, ibid. 118.
 Oportet rem esse illam ratione periculi, quod habet causandi homicidium vel mutilationem, ibid. 119.
 Ex homicidio fortuito quod committitur vacando rei licitae, oritur irregularitas, si defuerit diligentia in canendo, non item si adfuerit, ibid. 120.
 Differentia inter eum qui alicui ex pietate, & eum qui alicui ex iustitia, dans licite operam; eidem fortuito causam dat mortis aut mutilationis, ibid. 121.

Irregularitas 9. ex homicidio contracta verbo Lib. 30. tract. 2.

Quando irregularitas ex homicidio contrahatur verbo, 637. 122.
 Diversae species mandati, ibid. 123.
 Modi quibus irregularitas ex homicidio contrahitur mandando: & quando is qui iubet aliquem percussit sit irregularis secuta morte aut mutilatione, ibid. 124.
 Legislator ferens legem de puniendo morte aut mutilatione, non est irregularis, nisi in aliquo delinquente eam excusatur, ibid. 125.
 Nonnulla alia observanda in iudicando an irregularitas ex homicidio incurra sit mandando, ibid. 126.
 Irregularitas ex homicidio, quando contrahatur defendendo verbo, 638. 127.
 Quatenus sint irregulares qui impellerunt occisi aut mutilati defensionem, ibid. 128.
 Defectores ad Iudicem eos a quibus ipsi (secus si alii) excusantur, aut bono communiti nocent excusati ab irregularitate per protestationem expressam, quod non querant poenam sanguinis, ib. 129.
 De teste & alius qui homicidio causam dant verbo, si sint iuxta ad irregularitatem, ibid. 130.
 Aliquot casus, in quibus etsi data sit aliqua causa mortis, non incurritur irregularitas: eo quod non fuerit causa propinqua, ib. 131.
 De protestatione qua vitatur irregularitas, quando locum habeat vel non habeat in conscientia, ibid. 132.
 De eadem protestatione respectu Advocatorum & testium in causa sanguinis, itemque Inquisitorum fidei tradentium haereticos brachio saeculari, 639. 133.
 Quid sit sentendum de Clericis qui interfunt executioni sententiae sanguinis, ibid. 134.
 Concilium propter quod incurritur irregularitas, dari potest responsione, approbatione & persuasione. Ac quod eam non inducat responsio facta tantum causa cogitationis, ibid. 135.

Inducat autem ordinata ad executionem homicidii vel mutilationis, ibid. 136.
 Duplex differentia inter consulentem & mandantem in incurrenda irregularitate ex homicidio, ibid. 137.
 Quatenus ab irregularitate excusetur Confessarius, qui negat iudici absolutionem, nolenti indicare secundum leges, quae poenam mortis aut mutilationis imponunt, 640. 138.
 Approbatio homicidii, qua incurritur irregularitas, 640. 139.
 Ad questionem an approbatio subsequens homicidium inducat irregularitatem: responsio negativa, ibid. 140.
 Quatenus persuasione homicidii incurrat irregularitas, ibid. 141.
 Quatenus ob daram persuasionem causam mortis, ibid. 142.
 Qui non incurrit, etiam si persuasione dent mediatam, ex qua mors si verosimiliter secutura, ibid. 143.
 Irregularitas non incurritur dando causam mediatam ex qua homicidium non est verosimiliter secutura, ibid. 144.
 Responsio ad dubium, quando silendo incurrat irregularitas ex homicidio, ibid. 145.

Irregularitas 10. ex homicidio contracta facto Lib. 30. tract. 2.

Varii modi quibus factio incurritur irregularitas ex homicidio, 641. 146.
 Non incurrit irregularitatem qui dat arma sua alicui a quo defendatur, vel qui seipsum defendat ab iniustore, ibid. 147.
 Nec incurrit, qui dat generalis intentione ad usum licitum: secus vero, quod ad usum illicitum, ibid. 148.
 Ut committens homicidium vel mutilationem; sic ei auxilium dans irregularis est, nec ex. usur ex eo quod det bono fine, 642. 149.
 Executio Clerici in bello iusto pugnatur: iure cum talis seip. necessitas urget, ut si non pugnaret, hostis illam vastaret, ibid. 150.
 Duae rationes quibus hoc probatur, ibid. 151.
 De eo qui dat occasionem mortis aut mutilationis, quando in irregularitatem incurrat, aliquot casibus propofitis declaratur, ibid. 152.
 De casu in quo rixando occasio datur, aut domi alendo feram, ibid. 153.
 De eo in quo datur exercendo chirurgi, aut medici officium, 643. 154.
 De eo in quo datur, castigando subditum, ibid. 155.
 De eo in quo datur ludendo aut agendo aliquid periculosum, aut iocando cum grauida, ibid. 156.
 De eo in quo datur, occidendo, aut infantes habendo secum in loco, ibid. 157.
 De eo in quo datur collidendo, ibid. 158.
 Ratio cur in talibus & aliis similibus casibus irregularitas incurritur, ibid. 159.
 De cooperante occisioni vel mutilationi; primo de eo qui delibere, ibid. 160.
 Quid tenendum, cum multi non de communi consilio al quem se greduntur: & quid de infingente vulnus lethale ei qui ab alio occiditur, ibid. 161.
 Quid tenendum quando plures plura vulnera inflixerint vni & neciter ex quo sit mortuus, 644. 162.
 Quid de eo qui animo occidendi percussit aliquem, qui ab alio occisus est, ibid. 163.
 Quid de eo qui alicui vulnus inflixit non quidem lethale, ex eorum tamen ob aliam causam in euenientem mortuus est, ibid. 164.
 Quatenus irregularitas incurrat pugnando in bello iusto, ib. 165.
 Quando omnino defensionis irregularitatem non inducat: & quando inducat, ibid. 166.
 Rationes & exempli declaratur quando inducat, ibid. 167.
 Quatuor conditiones quas ce neciter oportet ad contrahendam irregularitatem ex defectu defensionis, & nonnulla in deducta, 645. 168.
 De obligatione ad defensionem ex officio publico aut mercenariae conventionione, ibid. 169.
 De Advocatis aut Procuratoribus deferentibus proteritum reatut medicis vel chirurgis aegri generibus eum aegri: & id genus alii contra debet unum plorum ex iustitia, ibid. 170.
 Statutum Concilii Tridentini de dispensatione in irregularitate ex homicidio, ibid. 171.

Irregularitas 11. ex iteratione baptismi, & ex aliteriis circa Ordines Lib. 30. tract. 2.

Quando irregularitas ex iteratione baptismi contrahatur, 646. 172.
 Is qui per vim absolutam rebaptizatur, ab irregularitate excusatur, non item qui per vim conditionatam: nisi haec excuset a mortali, ibid. 173.
 Rebaptizatus sit irregularis, nisi illum excuset ignorantia inuincibilis, ibid. 174.
 In dubio, ex bap. smo sub conditione, non incurritur irregularitas ex iteratione baptismi, ibid. 175.
 Qui non baptizandi sub conditione, ibid. 176.
 Quando excusetur ab irregularitate baptizans sub conditione extra casum duum, ibid. 177.
 Non incurritur irregularitas ex iteratione Sacramenti Confirmationis, vel Ordinis, ibid. 178.

Irregularitas

Irregularitas non incurritur ex violatione minoris excommunicationis, aut prohibitionis Superioris sub poena excommunicationis latae sententiae, ibi. 182.
 Quis deatur alicuius Ordinis opus proprium exercuisse, ibi. 183.
 Violatio suspensionis ab officio iurisdictionis, aut ab officio temporalis, aut a perceptione Sacramentorum, non inducit irregularitatem, ibi. 184.
 Inducit autem violatio suspensionis ab officio Ordinis, vel ab officio simpliciter: ac violatio interdicit, tam localis quam personalis, 648. 158.
 Suspendio ab Ordine intelligenda est generaliter respectu omnium Ordinum, etiam minorum, etque Episcopi parus, ibi. 186.
 Quid sit sentiendum de eo qui per censuram prohibitus, aut non prohibitus quidem, prohibuit tamen facit coram se celebrari, ibi. 187.
 Quis dispense in hac irregularitate, ibi. 188.
 Irregularitas accipiens plures ordines simul, ibi. 189.
 Irregularitas ordinari ab Episcopo qui episcopatum renuntiavit, aut qui censura reus est, aut haereticus, aut schismaticus, ibi. 190.
 Irregularitas promoti periculum, aut exercentis actum Ordinis quem nondum accepit, ibi. 191.
 Laicus exercens aliquem actum Ordinis, aut alia divina faciens, etiam censura irritus non fit irregularis, quidquid peccet, 649. 192.

Irregularitas 12. quoad cetera. Lib. 30. tract. 2.

Quod haeretici & eorum credentes, receptatores, defensores, & fautores sint irregulares, ibi. 193.
 Duplex genus infamiae, & ex quo incurritur irregularitas, 650. 194.
 Tres species infamiae ex qua incurritur irregularitas, ibi. 195.
 Quando praeter Papam Episcopus in tali irregularitate dispense, ibi. 196.
 Irregularitas quae contrahitur ex ignominiosa alicuius artis professione, ibi. 197.
 Tres conditiones quibus moderanda est talis poena, ibi. 198.
 Quid sit sentiendum de alicuiusque, ibi. 199.
 Species irregularitatis quae nonnullis constituuntur sine sufficienti fundamento, 651. 200.
 Qui peccat solum venialiter admittendo crimen propter quod irregularitas imposita est, ab ea excusatur, ibi. 201.
 Ratio in contrarium cum solutione, ibi. 202.
 Cur in irregularitate ex delicto locus excusationi esse possit: non item in irregularitate, ex defectu sine delicto, ibi. 203.
 Culpa quidem legis Theologica ab irregularitate excusat, non tamen legis iuridica, ibi. 204.

Irreligio. Lib. 17.

Irreligio vitium est contrarium religioni per defectum, 39. 142.
 Varii modi eius ea contingit, ibi. 143.
 Eiusdem species, ibi. 144.

Invidia. Lib. 17.

Invidia definitio: per quam separatur a tristitia de bono proximi, & ab aliis tristitiis, 36. 127. & 128.
 Est peccatum suo genere mortale, 129.
 Eiusdem filia, 37. 130.

Index & iudicium forense. Lib. 24.

Mendacium a Iudice dictum in iudicio, quando sit, vel non sit mortale, ibi. 31.
 Non est mortale, dictum a Iudice condemnante secundum allegata & probata, eum quem scientia privata scire esse innocentem, ibi. 32.

De iudicio ex Lib. 25.

VT Index licite iudicem potestas in eo requiritur, 485. 641.
 Itemque veritas, ibi. 642. Tum vt seruet formam iuris in sententia ferenda, ibi. 643. Item vt in modo procedendi: siue via denunciationis, ibi. 644.
 Siue via accusationis, ibi. 645. Siue via inquisitionis, quae triplex est, generalis, specialis, & mixta, ibi. 646.
 Ad generalem non requiritur accusatio, nec infamia praesens, 486. 647.
 Modus procedendi via specialis inquisitionis requirit praesentiam infamiam, ibi. 648. Requirit & accusationem, si procedatur vsque ad punitionem, ibi. 649.
 An ad eam sine infamia, sufficere iudicia manifestata, ibi. 650.
 Iudicium aliud ordinarium, aliud extraordinarium, in quo sufficit accusatio facta, quae quintuplex est, ibi. 651.
 Modus procedendi in iudicio via inquisitionis mixtae, ibi. 652.
 Tutela iudicij ad eiusdem formam spectans, ibi. 653.
 Quantitas & qualitas poenae ad eandem formam requisita, 487. 654.
 Quatenus poenam lege impositam, summus Princeps relaxare possit, ibi. 655.
 Quid incumbat Iudici, cum lex non determinat poenam delinquenti infligendam, ibi. 656.
 Scientia & intentio debita, ad licite indicandum requisita in Iudice, 488. 657.
 Puritas linguae & manus, ad idem requisita in eodem, ibi. 658.
 Licetum est Iudici accipere stipendium: & de iure communi, quatenus de soluta accipiente, ibi. 659.
 Quid iuris de aliis muneribus, ibi. 660.

Iudicium temerarium. Lib. 24.

Quid sit temerarium iudicium, & quale peccatum sit, 317. 200.
 Excusatio a peccato mortali, dum de proximo male iudicatur, eo quod res sit aperta, aut habeantur illius sufficientia iudicia, 318. 21.
 Iudicium temerarium non est mortale, nisi sit de re graui, ibi. 22.
 Ad iudicium temerarium non sufficit vt fiat de re absolute, te requiritur vt fiat contra proximum, ibi. 23.
 Ad temerarium iudicium requiritur vt ipsum sit certum seu firmum, 13. 24.
 Vt censetur peccatum mortale requiritur vt deliberare fiat, ibi. 25.
 Opinio, dubitatio, & suspicio, temerariae quid sint, & quando sint peccata mortalia, ibi. 26.
 Quod a mortali excusentur quando sunt ex errore, non tamen semper, 319. 27.
 Mortalia peccata sunt, cum procedunt ex prauo affectu erga proximum, ibi. 28.
 An liceat iudicium de proximo bonitate sum etiam malitia suspendere, ibi. 29.

Iuramentum. Lib. 18.

Iuramenti nomen & definitio, 61. i.
 Finis cuius gratia ipsum est. Quodque ad ipsum sufficiat tacita inuocatio nominis diuini, 62. 3. & 4.
 De verborum formulis, quae apparent esse iuramenta, quid sit recedendum, ibi. 2. & 5. quatuorque sequuntur.
 Quod ad iuramentum non sit necessarius tactus euangeliorum, ibi. 6.
 Quod licitum sit iurare, 63. 11. & 12.
 Aliquando est illicitum non iurare, ibi. 13.
 Qui non admittant ad iurandum, ibi. 14.
 Tres conditiones requiritur vt iuramentum sit licitum: & quando deficient, 64. 15. & 16.
 Casus in quibus iurare non licet Clericis, ibi. 17.
 De quarta conditione vt iuramentum fiat per verum Deum, ibi. 18.
 De iuramento per falsos Deos, ibi. 19. 20. & 21.
 De iuramento per creaturam, 65. 22. 23. & 24.
 De iuramento ambiguo subintellecta conditione, quum ipsum veretur secundum mentem iurantis, non vero eius, cui iuratur 82. 91.
 Vanae diuisiones iuramenti, 65. 25. & aliquot sequentibus.
 Documenta nefanda de octava diuisione, quae est inincerum & dolosum, 66. 28.
 Alia circa nonam: quae est in assertorium & promissorium, ibi. 30.
 Quid sentiendum de consuetudine iurandi, & de iuramento assertorio, in quo veteratur eundem, sed de re vana aut mala, 80. 87.
 Illius obligatio relaxari nequit, 75. 65.

Iuramentum promissorium. Lib. 18.

Modus interpretandi iuramentum promissorium, 68. 34.
 Ipsum adstantiolum iuramentum, 69. 35.
 Iuramentum de seruandis aliquibus statutis, quomodo sit interpretandum, & quatenus obliget, ibi. 36. & duobus sequentibus.
 Ad quae promissorum iuramentum extendatur, & obligatio dubitantis de tali iuramento, 70. 39.
 Iuramentum promissorium de re illicita ibi. 40. & tribus sequentibus.
 Iuramentum factum de omitendo opere si peregrinationis, 71. 44. & 45. & 83. 94.
 Iuramentum promissorium de re indifferenti non obligat: & cum qua limitatione id accipiendum sit, 71. 46. & 47.
 Iuramentum non obligat, cuius euentus est malus aut quod seruandum est, ibi. 48. & 49.
 Aut cum in persona deficit qualitas, cuius intuitu iuratum est, 72. 50.
 Iuramentum promissorium non implere quando sit & quando non sit peccatum mortale, 83. 96. & 84. 97.
 Obligatio iuramenti de secreto seruando, 74. 51.
 Iuramentum non obligat, cum est in periculum maioris boni, ibi. 52.
 Nec factum de matrimonio contrahendo, impedit ingressum religionis, ibi. 53.
 Quae peccatum sit factum de peccato aliquo committendo, 83. 92. & 93.
 Et quale factum de re indifferente aut vana, ibi. 93.
 Quatenus iuramentum conditionatum obliget, 72. 54.
 Quatenus ex euentu & impossibilitate cesset obligatio iuramenti, ibi. 55. & 56.
 Et quomodo euentus possit inducere talem obligationem, 73. 57.
 De iuramento quod fit deferendo alteri honorem: deque eo quod dolo vel errore extortum est, ibi. 58.
 De eo quod metu extortum est, & cur obligatorium sit potius quam uotum in tali casu, ibi. 59.
 Quod talis obligatio sit sub mortali: neque ea obstat quia repeti possit, quod datum est ad eius implentionem, 74. 60. & 61.
 Relaxatur iuramentum promissorium: vt reservatione ac tenentibus illius, si cui factum est promissio, ibi. 62. & 63. (ubi duo casus excipiuntur: tunc irritatione commutatione & dispensatione 75. 64. 66. & tribus sequentibus.)
 Duo casus in quibus iuramentum promissorium relaxari potest siue consentiens eius cui iuratum est, 76. 70.
 Requisita ad relaxationem iuramenti promissorii, cum illud quod est promissum, aperte licitum fuerit, ibi. 71.
 Tenendum de eo, qui iurauit se non petiturum iuramenti dispensationem, ibi. 72.

Iuramentum comminatorium & iudiciale
Lib. 18.

Quid sit tenendum de iuramento comminatorio. 84. 98.
Tres casus in quibus etiam factum de re licita nõ obligat, ib. 99.
Quid & quotuplex sit iuramentum iudiciale, 85. 100. & 86. 111.
De iuramento calumnie notata, 85. 102. & 103.
De iuramento iudiciali voluntario: in quib. casib. deferatur auctori
& in quib. reo, ibid. 104.

In patronatus Lib. 30. tract. 3.

Definitio iuris patronatus, & quomodo ipsum conueniat laico, 695. 205.
Quib. competat ius patronatus, ibi. 209.
Explicatio dubii, An ius patronatus acquiri possit præscriptione,
aut consuetudine, 696. 210.
Quæ patrono accedant ex iure patronatus, ibid. 11.
Tam Clerici, quam Laici, capaces sunt iuris patronatus: quod ius
non tantum apud vnum, sed etiam apud plures simul esse potest,
ibid. 212.
Notanda de donatione, permutatione, ac de venditione iuris patro-
natus, 697. 213. & 214.
Quatenus licita sit venditio iuris patronatus, & quatenus simonia-
ca, ibid. 215.
De acquisitione iuris patronatus per successionem hereditariam,
ibid. 216.
Locator rei cui annexum est ius patronatus, potest præsentare. Idem
ius nequit dari in pignus, ibid. 217. Notanda de pluralitate patro-
norum, ibid. 218. Modi quibus ius patronatus extinguí potest,
700. 233.

Laus Dei. Lib. 18.

Quid sit laus Dei & modi quibus fieri potest, 88. 116.

Legatus. Lib. 25.

De legato quod ea non obstant, quin ab hereditate detrahi possit
falcidia, 433. 631.
Aliquot euentus in quibus ea detrahi non potest, ibid. 632.

Legitimus & legitimatus. Lib. 30. tract. 2.

De legitimo, & legitimato, seu illegitimo cum quo dispensatum
est, 627. 68. & aliorum sequentibus. Vide verbum I. regularitas
5. post initium. * Item que lib. 31. 809. 356. & 357.

Libelli famosi. Lib. 24.

Quid significetur nomine libelli famosi: qualiaque peccatum com-
mittitur compositione & euagatione talis: libelli ac qui in
illud incurrant, 339. 117.
De obligatione quam inducit ad restitutionem, 340. 118.

Litteræ scriptæ aliena. Lib. 24.

Quale peccatum sit aperire litteras alienas, 339. 119.
Causæ rationabiles excusantes à tali peccato, 340. 120.
Peccatum quod committitur legendo scriptum in quo quis memo-
riæ gratia, scripsit peccata sua, ad faciendam de eis confessionem,
ibid. 121.
De litteris dimissoriis, lib. 30. tract. 1. 602. 24.

Locatio 1. quid & quotuplex sit quæque obligationes & actiones
ex ea oriuntur. Lib. 25.

Definitio locationis. 456. 486. Eiusdem differentia ab emphyteusi,
ibid. 487.
Conductio locationi respondens, ibid. 488.
Locati possunt omnia quæ vendi, 457. 489.
Quando res locata pereat conductori, ibid. 500.
Quomodo necessarium sit ad rationem locationis, vt merces pecu-
naria interueniat, ibid. 501. Decem similitudines inter emptio-
nem & locationem, ibid. 502. Varii modi quibus diuiditur loca-
tum, & pariter conductum, ibid. 503. Beneficiarius, locare potest
fructus sui beneficii, sine licentia sui Prælati: & quatenus, 458.
504.
Quatenus possit quis domum quam conduxit, locare tertio, ib. 505.
Non licet locare rem ei qui scitur male vsurus illa, ib. 506.
An liceat rem locabilem locare cuiuslibet, qui non est male vsurus,
ibid. 507.
Tres obligationes locationis, ibid. 508.
De casu in quo conductor potest eiici ob non solutam pensionem,
ibid. 509.
De alio casu, in quo eiici potest ob necessitatem superuenientem
locatori, 459. 510.
De tertio casu, in quo domus indiget refectione, ibid. 511.
De quarto casu, in quo conductor expelli potest, eo quod peruerse in
re locata versetur, ibid. 512.
Obligatio locatoris reparandi damna, quæ conductor patitur, in
re locata, ibid. 513.
Obligatio rem vitiosam locantis per ignorantiam, ib. 514.
Sex obligationes conductoris, 460. 515.
Tres casus in quibus conductor deferere potest rem locatam, ante
expietum tempus locationis, ibid. 516.
Exempla casus grauis necessitatis, superuenientis ex parte rei loca-

te, ibi. 517.
Necessitas proueniens ex parte inquilini, non sufficit vt ipse possit
rem locatam deferere ante expietum tempus locationis, ib. 518.
De eo qui alterius opem conduxit, & ea non vitur culpa sua, ibid.,
519.
Dux actiones oriuntur ex locatione, ibid. 520.
Tres conditiones requiritur, vt in locatione pensio ob sterilitatem
remitti debeat, ibid. 521.
Quanta esse debeat ipsa sterilitas, ibid. 522.
Sex casus in quibus sterilitas non impedit quin tota pensio solvatur,
ibid. 461. 522.
Quando augeri debeat ob maiorem fructuum vbertatem superue-
nientem, ibid. 523.
ibid. 524.

Locatio 2. quoad rem locatam. Lib. 25.

Detrimentum quod in re locata acciderit culpa leui conductoris,
est ipsi tribuenda: non item quæ culpa leuissima nisi pactum sit
in contrarium, ibid. 525.
Corollaria inde deducta, ibid. 526.
Conductor tenetur ad damnum quod contigerit ob conventionem
factam, à se non seruatum, aut ob ipsius imperitiam, 562. 527.
Quatenus conductor aut locator tenetur de culpa eorum, quorum
opera vitur, ibid. 528.
Conductor, si pro custodia mercedem accipiat, de culpa leuissima
tenetur, ibid. 529.
Quando item tenetur ad custodiam ex sola vi locationis, ibid. 530.
Cui in dubio incumbat probare, interuenisse culpam in custodia rei
locata, ib. 531.
Quando damnum rei locatæ, datum ab eo qui gerit inimicitias cum
conductoris, sit huic imputandum, ibid. 532.

Locatio 3. quoad modum quo finitur. Lib. 25.

Locatio finitur contrahentium dissenfu, & quando transeat, vel
non transeat ad heredes vnuerfales, ibid. 533.
Quod particularis successor, qualis est emptor rei locatæ, aut is cui
donata est, non tenetur stare contra factum locationis, 563. 534.
Quatuor casus in quibus id fallit, ib. 535.
Tenetur minor aut pupillus stare locationi factæ à suo curatore vel
tutore, ib. 536.
Quando vxor tenetur stare locationi à marito factæ, stante mari-
monio, ib. 537.
Quando beneficiarius reditus sui beneficii locat proprio suo nomi-
ne, successor non tenetur locationi stare, ib. 538.
Quod procedit etiam si conductor iam soluerit pensionem pro toto
tempore locationis, aut aliquid soluerit heredi beneficiati post
huius mortem, ib. 539.
Quod remedium tunc sit eidem conductori, ib. 540.
Locatio bonorum in Ecclesiæ, eiusdem nomine facta per ipsius Præla-
tum seu Rectorem, transit ad eius successorem, 564. 541.
Idem dicendum est de locatione bonorum hospitalis aut ciuitatis,
facta per ipsius Rectorem, ibid. 542.
Quando huius tenetur locationi factæ ab eo, cuius bona sunt con-
nucata, ib. 543.
De loco sacro prout in eo sepelitur excommunicatus. vide verbum,
Excommunicatio 2. *

Luxuria. Lib. 22.

Luxuria dicitur tam generaliter, tum proprie, hocque posteriore
modo peccatum est suo genere mortale, 240. 15.
Quod luxuria peccatum sit capitale, & qua ratione ex ea oriuntur
peccata quadam interna, sicut ipsius dicta, ib. 16.
Quaratione quadam externa, ib. 17.
Septem luxuriæ species, quæ peccata sunt genere suo mortalia: de
quibus faciendæ est specialiter confessio, ib. 18.

M.

Magia. Lib. 17.

Magia quid, & quotuplex sit, 40. 149.
Nec naturalis, nec artificialis est per se illicita: & quomodo sit
per accidens, ibid. 150.
Diabolica de se illicita est: & qua ratione discernatur à naturali, &
artificiali, ibid. 151.
Regula notanda ad talem discretionem, 41. 152. Vide verbum, Pa-
ctum cum demone.

Magistrorum & discipulorum obligatio mutua. Lib. 20.

Obligatio mutua prædagogorum, & puertorum eis commissio-
rum, 197. 51.
Magistrorum obligatio ex charitate erga discipulos: & specialis im-
posita doctoribus, iuris & medicine, ibi. 53.
Specialis imposita Doctoribus Theologie, 198. 53.
Peccata mortalia, quæ contra iustitiam magister committit in or-
dine ad suos discipulos, ibid. 54.
Casus in quibus discipuli mortaliter peccant, ib. 55.
De excommunicatione imposita magistris, quorum scholas fre-
quentant Religiosi dimisso habitu sui Ordinis. vide verbum Re-
ligio status vitæ 3. post medium. *

Malitiosus. Lib. 18.

Malitiosus quando sit peccatum mortale, & quando tantum ve-
nale, 112. 109.

Maleficium. Lib. 17.

Malefici definitio & diuisio, 47. 175. & 176.
 Peccatum est grauissimum, ibid. 177.
 Cause ob quas diabolus induci maleficos ad vtendum rebus sacris in maleficio, 48. 178.
 Quomodo malefici possint nocere vitis bonis, aut non possint, ib. 179.
 De remedijs naturalibus aduersus maleficia, quid sit tenendum, ibid. 180. Quid de diabolicis, ib. 181.
 Cur vno tali vi non licet in remedium alterius, ib. 182.
 Remedia diuina sola sunt vsurpanda, 49. 183.
 Et cur non omnes maleficiati per talia non curentur, 50. 184.

Mandatum. Lib. 25.

Quid sit mandatum, & duo documenta de forma mandati, 477. 607.
 Documenta de susceptione mandati, & de eiusdem reuocatione, deque obligatione mandatoris, suppediandi necessaria ad mandati executionem, ibid. 608.
 De cessatione mandati per mortem mandatoris, aut mandatarii. Et de qua culpa teneatur mandatarius: atque de mandato contra bonos mores, ibid. 609.

Matrimonium 1. secundum se absolute. Lib. 31.

Nomina quibus istud sacramentum appellatur, & eorum ratio, 727. 1.
 Definitio matrimonii, ibid. 2. & 728. 3.
 De eo quod in Christiana lege vnus vir non potest simul habere plures vxores, ibid. 4.
 De consensu quo perficitur contractus matrimonii, ibid. 5.
 Consensus in contractum matrimonii est implicite in copulam conjugalem: quod non impedit quin de communi consensu coniuges possint ab hac abstinere: & quin ea nondum completa, vnus possit sine alterius consensu, ingredi religionem, ibid. 6.
 Matrimonium tamquam verum sacramentum noue legis, vim habet conferendi gratiam sanctificantem, ibid. 7.
 Matrimonium non est necessarium necessitate medi & quomodo sit necessitate precepti, ib. 8.
 Quando institutum fuerit matrimonium in lege naturae, 729. 9.
 Quando in lege Evangelica, ibid. 10.
 Ad matrimonium ita necessarius est coniugum consensus mutuus, vt nulla potestate, sine eo valere queat, ib. 11.
 Matrimonium nequit esse, nisi vterque coniux vsum habeat rationis, ibid. 12.
 Contrahens matrimonium sine interiore consensu peccat mortaliter, nec matrimonium valet, 730. 13.
 Obligatio verbis tantum cum femina contrahentis ad obtinendam illius carnalem copulam, ibid. 14.
 Protestatio facta non consentiendi in matrimonium, quam vim habeat in foro externo, ibid. 15.
 Ad matrimonium cum interno consensu requiritur externus quo ille significetur, ib. 16.
 Debet idem externus esse de presentibus, & potissimum constare verbis: non tamen de necessitate, ibid. 17.
 Quae debeant esse verba ea: & documenta notanda in iudicando ex verbis, an contractum sit matrimonium, ib. 18.
 In dubio de valore matrimonii, iudicandum est in eiusdem fauorem, 731. 19.
 Documenta ex varijs signis iudicandi, verum interuenisse internum consensum in matrimonio, ibid. 20.
 Consensus verus & elicitus requiritur ad matrimonium: nec debitus sufficit, ibid. 21.
 Ille in carnalem copulam tantum est implicite, ib. 22.
 Ad matrimonii validitatem nihil interest, siue vir siue mulier prius exprimat suum consensum: aut si inter vtriusque expressionem, aliquod interuallum temporis intercedat, 732. 27.

Matrimonium 2. quoad vinculum eius indissolubile. Lib. 31.

Vinculi matrimonii tanta est firmitas, vt sit indissolubile, ibid. 28.
 Vnde proceat talis firmitas, ib. 29.
 Matrimonium inualidum, nullum inducit vinculum: validum ratum, & validum consummatum differuat, vt imperfectum & perfectum, ibid. 30.
 Differunt etiam significatione, & quomodo, 733. 31.
 Cur vinculum matrimonii consummati sit omnino indissolubile: non item matrimonii rati, ibid. 32.
 Quod requiritur vt matrimonium infidelium indissolubile sit: quodque ipsum non nisi improprie dici possit sacramentum, ib. 33.
 Matrimonium verum infidelium, non dissoluitur conuersione vnius coniugum ad fidem, ibid. 34.
 Quando a tercio volente praeseruat in infidelitate, conuerso ad fidem ius sit dissoluen- di matrimonium, ibid. 35.
 Matrimonium etiam consummatum, dissoluitur morte vnius coniugum. Ratum vero, & per professionem factam in religione approbata, ibid. 36. Non item per susceptionem sacri Ordinis, ib. 37.
 Multa quae relinquuntur videnda apud Thomam Sanchez pro pleniore explicatione, 734. 38.
 De difficultatibus quando matrimonium censendum sit consummatum: & an oppressio sponse per vim aut metum cadentem in constantem virum, impediatur ea possit ingredi religionem, ib. 39.
 Quatenus in matrimonium consummatum dissolui possit, ibid. 40.

Matrimonium 3. quoad illius materiam & formam. Lib. 31.

Diuersae sententiae de materia & forma matrimonii, ibid. 41.
 Probabilior caeteris, quomodo sit intelligenda, 735. 41.
 Quatenus sacramentum matrimonii censetur constare ex rebus & verbis, ibid. 43.
 Quatenus coniuges dici possint matrimonii materia, ib. d. 44.
 Quid sit iudicandum cum verba sunt dubia: quodque verba sine interiore consensu neque hic sine illis ad matrimonium sufficiant, ibid. 45.
 In dubio de consensu, iudicandum est in fauorem matrimonii, 736. 46.
 Cum verba tam quoad sonum quam quoad significationem fuerint de presentibus, iudicandum est contractum esse matrimonium: cum vero de futuro, solummodo sponsalia, ib. 47.
 Secus accidit cum verbis de presentibus adicitur particula trahens ea ad futurum, & verbis de futuro, particula trahens ad praesens, ib. 48.
 Quid iudicandum sit cum verba fuerint dubia, ib. 49.
 Quid sit iudicandum cum verba sunt pure negatiua, ibid. 50.
 Et quid cum verba continent particulas nisi, quam praeterquam, ib. 51.

Matrimonium 4. quoad illius efficientem & finem, ac modos quibus peccatur illud contrahendo. Lib. 31.

Causa principalis Sacramenti matrimonii est Deus: & secundaria coniuges, 737. 52.
 Modus quo conficitur matrimonii sacramentum, ibid. 53.
 Solutio obiectionum quibus impugnatur, quod coniuges dicuntur causa efficiens sacramenti matrimonii, ib. 54.
 Varii fines matrimonii, 738. 57.
 Triplex bonum matrimonii, quo triplex eiusdem detrimentum compensatur, ibid. 58.
 Matrimonium quocumque sine contractu validum est, si substantialia seruentur in eo, alias non: vt si intendatur finis excludens consensum, ibid. 59.
 An finis repugnant matrimonii indissolubilitati: aut excludens obligationem reddendi debitum: aut seruandi fidem, aut educandi susceptam prolem, ibid. 60.
 Intentio non implendi talem obligationem, non reddit de se matrimonium inuulidum, ibid. 61.
 Septem modi quibus peccatur contrahendo matrimonium. Primus est ex parte intentionis. Secundus ex parte finis, ibid. 62.
 Ratio de hoc iudicandi, quinque conclusionibus comprehensa, ibid. 63.
 Tertius modus ex parte impedimentorum. Quartus ex parte modi, Quintus ex parte ordinis, 739. 64. Sextus ex parte temporis, & septimus ex parte contrahentium, ibid. 65.

Matrimonium quoad impedimentum aegre mentis aut consugij. Lib. 31.

Efectus aegre mentis seu vsus rationis, impedit matrimonium validitate, 740. 66.
 Amentes non sunt peccati tenendi coniungi, etiam si id exoptent, ib. 67.
 Quando sit aut non sit peccatum inire matrimonium cum furioso, habente lucida interualla, ibid. 68.
 Stante matrimonio etiam nondum consummato secundum iniri nequit, non obstante quod alter coniux probabilior putetur mortuus, ibid. 69.
 Duae conditiones requiruntur vt mulier possit tunc conscientia inire secundas nuptias, ibid. 70.
 Quatenus, indicia aut fama de morte mariti, possint sufficere feminae ad contrahendum licite cum secundo, ibid. 71.
 Non est separanda mulier eo solo nomine, quod propria auctoritate nupserit: & ad quid ea teneatur, cum dubitat an prior maritus adhuc viuat, aut scit adhuc viuere, 741. 72.
 Quando sit validum matrimonium contractum mortua vxore, quam contrahens existimat viuere, ibid. 73.
 Penae ducent. s. vxorem priore adhuc viuente, ib. 74.

Matrimonium 6. quoad impedimentum metus grauis. Lib. 31.

Dvo modi quibus vis seu metus grauis, potest impedire matrimonium: & diuersitas fori exterioris & interioris in iudicando de consensu in matrimonio, 742. 75.
 Quando conditiones requiruntur, vt per metum reddatur matrimonium inualidum: quarum prima est, vt malum quod timetur sit graue, ibid. 76.
 Itemque probabiliter imminet, ib. 77.
 Secunda conditio requisita, vt metus sit ab homine extrinsecus incussus & tertio, vt sit incussus ad obtinendam celebrationem matrimonii, ibid. 78.
 Quarta, vt sit iniuste incussus: & nonnulla quae ex ea inferuntur, ibid. 79.
 Qui per metum cadentem in constantem virum matrimonium contrahit, non peccat: est contractus inualide, 743. 80.
 Metus peccati mortalis censetur cadens in constantem virum: & de veniali quid sit tenendum, ibid. 81.
 Metus amissionis bonorum, metus infamiae, metus excommunicationis: & metus lucri cessantis, quatenus censentur cadere in constantem virum, ibid. 82.
 De modo reuertendi: & quod ex eo sine adiectione mutatum contractum matrimonium sit validum, ibid. 83.

Moderatio cum quid accipiendum est: & de minoris coniectis me-
cui reuerentiali, ib. 84.
In quos cadat metus reuerentialis: & an importuna preces adiu-
ctæ eidem metui, ipsam faciunt cadentem in virum constantem,
744.85.
Quatenus non possint aut possint inferiores à Superioribus com-
pelli ad matrimonium, ib. 86.
Matrimonium contractum metu cadente in constantem virum,
non reddi validum per adiectum iuramentum: neque vim habere
sponsaliorum, ibid. 87.
Nulla est obligatio contractus matrimonii per metum cadentem in
virum constantem, in iure futuro: etiam si adiectum sit iuramentum
de non contrahendo ei, ib. 88.
Obiectio in contrarium, cum solutione, ib. 89.
De dubio, an validum sit matrimonium contractum & consumma-
tum metu cadente in constantem virum; aliud tenendum est
quoad forum externum, & aliud quoad internum: & quid, 745.90.

Matrimonium 7. quoad impedimentum erroris.
Lib. 31.

QVæ ignorantia significetur nomine erroris constitutis impe-
dimentum matrimonii, ibi. 91.
Error circa personam, iure naturali impedimentum est validitatis
matrimonii, ibid. 92. Non item error circa personæ qualitatem:
nisi sub illius conditione, matrimonium contrahatur, ib. 93. Aut
cum illius errore, involuatur error personæ. Quod an contingat,
qua ratione deprehendatur, ibid. 94.
Tria requisita vt error qualitatis, errorem personæ involuere cen-
seatur, ibid. 95.
Impedimentum erroris circa qualitatem conditionis scilicet, 746.
96.
Cur alii contractus, non autem matrimonium, per errorem circa
quantitatem aut qualitatem rei, reddantur inuálidi, ib. 97.
Duo adhuc errores, quibus matrimonium redditur inuálidum, ibid.
98.

*Matrimonium 8. quoad impedimentum impotentia ad carna-
lem copulam. Lib. 31.*

IVre naturalis impotentia ad carnalem copulam impedit matrimo-
nii validitatem, quodque ea sit duplex: naturalis, & aduentitia,
ibid. 99.
De eo, quod talis impotentia debet esse perpetua, 747.100.
Copula carnalis necessaria ad matrimonii consummationem, re-
quirat vt vir semen virile effundat in vas foemineum: quod cum
non potest, ipse incapax est matrimonii, ibid. 101.
Vaiorum casum de iure de deductæ, ib. 102.
Sterilitas non facit incapax matrimonium, qui capax est præ-
dictæ copulæ, ibid. 103.
Impotentia perpetua ad copulam conjugalem ex quacunque causa
proveniat, facit incapax matrimonium: & signa provenientis ex
maleficio, ac remedia aduersus eam, 748.104.
Indubio quod vincit non potest, presumitur pro matrimonio: &
quatenus peccet, qui contrahit matrimonium dubitans an impo-
tens sit, ibid. 105.
De triennio experientia, quod non requiratur ad determinandum
quando impotentia ad copulam perpetua esse fati cognoſcitur,
ibid. 106.
Quod idem requiratur cum incertum est impotentiam esse perpetua-
m: & à quo tempore ipsum sit computandum, ib. 107.
Coniux à coniuge recedens ob impotentiam, si id fiat ante exple-
tum triennium experientia, reuocari potest: non item si post,
ib. 108.
Post dissolutum ob impotentiam matrimonium, si in eo erratum
esse deprehendatur, idem restaurandum est, 749.109.

*Matrimonium 9. quoad sanguinis impedimentum de iure
naturali. Lib. 31.*

IVre naturalis consanguinitas impedit matrimonium, & quid sit
consanguinitas, ib. 110.
Duplex sit ea consanguinitatis, vt quæ habens suos gradus, & quo-
modo, ibid. 111.
Affinitas est consanguinitatis comes, & quomodo, 750.112.
Tres modi quibus matrimonium illicitum esse potest de iure natu-
rali, ib. 113.
Matrimonium contractum in tertio aut quarto gradu quomodo sit
iure illicitum, & quomodo contractum in primo vel secundo
gradu, ibid. 114.
Gradus in cap. 18. *Leuiticæ* prohibiti tanquam aduersantes rationi: &
obiectio quæ fieri potest, cum solutione, ib. 115.
Iusta causa dari non potest matrimonii patris cum propria filia,
751.116.
In aliis gradibus dari potest, & quæ, ib. 117.
Patris cum filia matrimonium est iure naturæ non modo illicitum,
sed etiam inuálidum: & quomodo, ibid. 118.
Difficultas, an idem sic dicendum de aliquibus aliis gradibus, vt de
conuogio fratris cum sorore, ibid. 119.

*Matrimonium 10. quoad impedimenta sacri Ordinis, voti, &
sponsaliorum firmitatis. Lib. 31.*

IVre canonico sacros Ordines suscipere impeditur matrimonio ini-
tialis: iure naturali non item, 712.110.
Dux conditiones requiritur vt tale impedimentum habeat locum,
ibid. 121.
Explicatio difficultatis, an ille qui post contractum matrimonium,
sed nondum consummatum, suscipit sacrum ordinem, teneatur
ingredi religionem, & possit ad id cogi, ib. 122.
Solum votum solemne, est impedimentum matrimonii: idque de
iure tantum ecclesiastico, ib. 123.
Causa inducendi talis impedimenti, 753.124.
Responsio ad fundamentum dicentium per votum solemne, matri-
monium irritari iure diuino, ibid. 125.
Impedimentum sponsaliorum firmitatis diuersas secundum ius an-
tiquum, & secundum nouum Concilii Tridentini, ib. 126.
Defectus omnino occultus, est cetera requisita de iure adinit, non
obstat quin sit locus huic impedimento, ib. 127.
Quatenus sponsalia de presenti inducant istud impedimentum,
ibid. 128.
Quatenus idem inducant sponsalia conditionata, aut contracta à
parentibus nomine filiorum, aut de presenti ab impubertibus, ib.
129.

*Matrimonium 11. quoad impedimentum homicidii & Adul-
terii. Lib. 31.*

DVæ conditiones communes homicidio, & adulterio quoad ef-
fectum impedimenti in matrimonium, & tres proprie homicidio,
754.130.
De conditione vt homicidium factum sit ad finem contrahendi
matrimonium, an sit necessaria, ibid. 131.
Ex quo adulterio impedimentum matrimonii oritur, ib. 132.
Differentia in hac re inter homicidium nudum, & homicidium
coniunctum cum adulterio, 755.133.
Conditiones requisitæ, vt idem impedimentum oriatur ex adulterio
coniuncto cum matrimonio inito cum adultera, aut cum prom-
issione de iungendo, facta ei viuente adhuc propria vxore, ib. 134.
De ea quod adulterium debeat esse verum, ibid. 135.
De alia quod promissio matrimonii debeat signo externo expressa
esse: & quid si id non ex animo, sed sicte fiat. Quod item, si prom-
issio sit conditionata, ibid. 136.
Responsio ad dubia, an ad hoc impedimentum requiratur, vt prom-
issio matrimonii sit iurata: & an requiratur vt sit reciproca, ibi.
137.

*Matrimonium 12. quoad impedimentum quadruplicis cogna-
tionis. Lib. 31.*

QVæ sit ea quadruplex cognatio, 756.138.
Ad quam vsque gradum consanguinitas impediatur matrimo-
nii validitatem, ibid. 139.
Quædam aduertenda circa cognationem consanguinitatis, ibid.
140.
Diuersa ratio computandi gradus eiusdem secundum ius canoni-
cum, & secundum ius civile, 757.141.
Modus iudicandi quoto gradualiqui inter se distent secundum ius
canonicum, 758.142.
Corollaria quæ ex eodem modo deducuntur, ib. 143.
Gradus affinitatis eodem modo, quo gradus consanguinitatis sunt
computandi, 759.144.
A quibus contrahatur affinitas dirimens matrimonium, ib. 145.
Ad eam contrahendam requiratur carnalis copula, siue licita siue il-
licita, ib. 146.
Restrictio per Concilium Tridentinum facta, quoad gradus affinitatis
provenientis ex fornicatione: & quomodo debeat ibi sumi no-
men fornicationis, ib. 147.
Cognatio spiritalis dirimens matrimonium, oritur tantum ex bap-
tismo & Confirmatione: varietate distinguuntur, secundum ius
antiquum, ib. 148.
Secundum ius nouum Concilii Tridentini quibus personis contrahatur
cognatio: quodque ea non transfundatur à viro in vxorem, nec
contra, 760.149.
Nec item contrahatur inter eos qui simul suscipiunt vnum & eun-
dem infantem: & qui in hac re nomine parentum intelligantur:
quodque hoc ipsum impedimentum sit per ipsum, ibid. 150.
Concilio Tridentini statutum de patris: & quid in eis requiratur
ad contrahendum hanc cognationem, ib. 151.
Quod statutum habet locum in Confirmatione sicut in baptismo:
& quid iuris de iis qui funguntur patris officio, ad quod non
sunt destinati, aut sunt contra ius destinati, 761.152.
Quid item iuris de iis quos Parochus baptizaturus aut iuste repellit
aut contra ius admittit, aut ipsemet designat, ib. 153.
Episcopus licentiam dare non potest, vt plures quam duo diuersi se-
xus sint patris eiusdem: & quando inuenerit hæc cognatio
cum baptismo, & illius solemnitas non fuerit simul, ibid. 154.
Intentio requisita in patris ad contrahendam hanc cognationem,
ibid. 155.

Cum per procuratorem de sacro fonte infans suscipitur, nec procurator ipse, nec is qui illum commisit, incurrit istam cognationem, 762. 156.

Qui possint, & quomodo possint patrini munere fingi, ibid. 157.

* Vnde dicatur cognatio legalis: ac quid & quomodo sit adoptio, ibid. 158.

Variae differentiae inter perfectam & imperfectam adoptionem, ibid. 159.

In quibus utraque conveniat, ibid. 160.

Cognatio legalis imperfecta non dirimit matrimonium, ibid. 161.

Perfectae dirimentis, tres sunt species: prima, paternitas: secunda affinitas: quibus commune est dirimere perpetuo matrimonium, 763. 162.

Tertio, fraternitas: quae non durat perpetuo: & id quo modo, & cur, ibid. 163.

Matrimonium 13. quoad impedimenta raptus, disparitatis cultus, & aetatis. Lib. 31.

Quid sit raptus, & quomodo ad dirimendum matrimonium debeat esse factus causa ipsius contrahendi, ibid. 164.

Corollaria inde deducta de contractu eiusmodi impedimento, ibid. 165.

Ex impedimento defectus haereticus, matrimonium contrahi non potest inter fidelem, & infidelem, ibid. 166.

Tale impedimentum solum est de iure ecclesiastico: ita ut Papa possit eo dispensare: & matrimonium interuentu talis dispensationis contractum, sit verum: etsi non sit Sacramentum, 764. 167.

Inter catholicum & haereticum matrimonium contractum esse verum, & Sacramentum esse potest, ibid. 168.

De peccato quod committitur in tale contrahendo: addita responsione ad quantum obiectionem de illius invaliditate, ibid. 169.

* Aetas de iure canonico necessaria ad matrimonii validitatem, ibid. 170.

Puberes etiam si nondum capaces copulae carnalis, possunt valide contrahere. Et quatenus peccatum sit mortale ante annos pubertatis contrahere sine iusta excusatione, 765. 171.

Quinam sunt anni pubertatis, & quid sit proximum esse pubertati, & malitiam supplere aetatem, ibid. 172.

Modi quibus cognosci potest eiusmodi proximitas, ibid. 173.

Expendenda est plena pubertas, ad iudicandum an matrimonium contractum inter impubes fuerit nullum: & quod ob bonum pacis, tale matrimonium permittatur, ibid. 174.

Matrimonium 14. quoad impedimentum defectus testium & praesentia Parochi. Lib. 31.

EX Concilio Tridentino tale impedimentum habetur: cuius decretum debet in Parochia specialiter promulgari, ut vim fortiorum non vero Parochium, cuius praesentia requiritur, aliquid dicere, 766. 175.

Idem impedimentum habet locum in articulo mortis, cum quis contrahit in loco, ubi memoratum decretum est dicto modo promulgatum, ibid. 176.

Alterutrius contrahentium praesentia proprii Parochi, sufficit ad matrimonii validitatem, ibid. 177.

Qui comprehendantur nomine proprii Parochi cuius praesentia requiritur ad validitatem, ibid. 178.

Quatenus prohibitio Episcopalis ne Parochus aut alius de ipsius licentia matrimonio assistat, impedit aut non impedit eiusdem matrimonii validitatem, 767. 179.

Proprii Sacerdotis delegatus, sicut & ipse, potest extra parochiam assistere matrimonio, sufficiens ad illius validitatem: & qualis debeat esse talis delegatus seu licentia ut censetur sufficiens, ibid. 180.

De licentia tacita ex ratihabitione, quid sit tenendum: & quid cum quis simpliciter Sacerdoti dicit se licentiam habere contrahendi ipso assistente, ibid. 181.

Validi tamen matrimonii non obstat, quod Parochus aut testes metu aut dolo adducti sint, assistere. Et quando sponsalia transeant in matrimonium per secutam copulam carnalem, ibid. 182.

Quis habens vim rationis potest esse testis & procurator in matrimonio. Et casus in quo ad matrimonii validitatem nec Parochi, nec testis in praesentia requiruntur, ibid. 183.

Matrimonium 15. quoad impedimenta eius minorum. Lib. 31.

VORUM simplex castitatis quatenus impedit matrimonium, 768. 184.

Mortaliter peccat contrahens matrimonium cum habente votum simplex castitatis expressum, aut implicitum: & quid iuris, si tale votum sit conditionale, ibid. 185.

Quid sit agendum cum eo qui interrogat, num adstrictus voto simpliciter castitatis possit valide contrahere matrimonium, ibid. 186.

Impedimentum sponsalium, ibid. 187.

Impedimentum interdicti Ecclesiae, quod violatur solemnitate matrimonii celebrata certis diebus: & in quo consistat talis solemnitas, 769. 188.

Alii duo modi quibus violatur, ibid. 189.

De impedimento catechismi, quod sublatum sit per Concilium Tridentinum, ibid. 190.

Impedimentum septuplicis peccati, ibid. 191.

Consuetudo obducit ut dispensatio in tali non petatur, ibid. 192.

Matrimonium 16. quoad illius dispensationem. Lib. 31.

IN impedimentis matrimonii, quae sunt iuris naturae Papa proprie dispensare non potest: 770. 193.

De causis in matrimonio dispensandi, vsu receptis in Romana curia: defectus dotis, extinctio litis, & non habere alias parces, cum quo contrahatur matrimonium, 771. 196.

Aliae causae quae existimantur iustae, ibid. 197.

Suppletio & obreptio reddunt dispensationem inuvalidam: & quod ad vitandam suppletionem exprimeada sunt quae de iure aut iure Romano curiae debent extimi, ibi. 198.

De excusatione in ea re, ibid. 199.

Quae in diuersorum impedimentorum dispensatione obtinenda exprimerentur necessarium est, ne ea sit suppletiva, ibid. 200.

Clausulae dispensationum quae pro foro conscientiae expediuntur in sacra penitentiaria, 771. 214. & sex sequentibus.

Pro foro conscientiae dispensatio gratis datur, 777. 221.

* Quam potestatem Episcopus habeat dispensandi in impedimentis matrimonii, 772. 201.

Episcopus urgente necessitate, dispensare potest in maioribus matrimonii impedimentis iuris ecclesiastici, concurrentibus aliquot circumstantiis: & quibus, ibid. 202.

Quod cum iisdem circumstantiis requiratur bona fides, ibid. 203.

In casu necessitatis potest Episcopus dispensare, cum eo etiam, qui cum diues sit, potest Romam mittere: itemque cum eo qui plura habet impedimenta, 773. 204.

Potest perinde dispensare ante contractum matrimonium, ac post contractum, ibid. 205.

Dispensatio Episcopi in memoratis impedimentis non valet pro foro externo: & quando nec pro interno, ibid. 206.

* Potest Episcopus delegare suam potestatem dispensandi in iisdem impedimentis, ibid. 207.

Potestas delegata dispensandi in impedimentis matrimonii, quatenus subdelegari possit, & quatenus reuocari, ibid. 208.

Potestas eadem triplex est: personalis, realis & mixta: quarum prima & tertia cessat morte delegati, aut amotione ab officio: sed secunda transit ad successorem, 774. 209.

Quando cesset delegatio morte delegantis, aut habita ratione modi delegandi, ibid. 210.

Ad valorem potestatis delegatae, scriptum necessarium non est, ibi. 211.

Pro quo tempore verificari debeat causa dispensationis, ut haec per delegatum data valeat, ibi. 212.

Non est incapax dispensationis, qui renunciauit gratiae sibi concessae ad illam obtinendam: & quatenus possit reuocari concessa dispensatio, ibid. 213.

Matrimonium 17. quoad illius promulgationem. Lib. 31.

PER omissionem promulgationum matrimonii, ipsum non tenetur inuvalidum, 777. 222.

Non praemissis promulgationibus contrahentes peccant mortaliter: itemque parochus eis assistens, 778. 223.

Causae aliquot exceptae, ibid. 224.

Modus faciendi promulgationes iute communi praescriptas: ac de parochia in qua, & Parochia quae sunt faciendae, ibi. 225.

De diebus quibus faciendae sunt matrimonii promulgationes, ibid. 226.

Non est contra praescriptum ecclesiasticum promulgationes matrimonii tempore & loco non sacro fieri: & casus in quo postpositae possunt celebrationi matrimonii, ibid. 227.

Obligatio reuelandi, quam promulgationes matrimonii inducunt, est sub mortali, 779. 228.

Duo casus excepti, ibid. 229.

Aliquot casus, in quibus repellitur quis ab accusatione matrimonii, ibid. 230.

Aliqua specialia accusatorum propositarum, in quibus a ceteris accusationibus differunt, ibid. 231.

Ut omittantur tales promulgationes, dispensare potest Ordinarius: sique diuersum coniuges habeant Ordinarium sufficit alterutrius dispensatio, ibid. 232.

Generalis Vicarius Episcopi potest eandem dispensationem dare, non item Parochus, 780. 233.

Quatenus possint Episcopus, & Vicarius ipsius delegare suam in hac re potestatem, ibid. 234.

Neuter potest, nisi iusta causa dispensare: & duodecim tales causae, ibid. 235.

Quando Superior obligetur talem dispositionem dare: & quid liceat, cum ipse adiri non potest, aut iniuste eam negat, ibi. 236.

Peccatum est mortale consummare matrimonium ante factas illius promulgationes, 781. 37.

Non vero ante Ecclesiae benedictionem: & quod contrahentes, si ab aliis non detegatur ipsorum impedimentum, ipsi sub mortali teneantur detegere, illud scientes, ibid. 238.

* Ad quid teneatur Parochus, & quomodo coniunctus matrimonii, ibi. 239.

Suos Parochianos coniungere potest Parochus sua auctoritate, si praemissis denunciationibus nullum obiciatur impedimentum: si obiciatur, aut ipse nouit aliquod, potest matrimonium interdicere, ibid. 240.

Qualiter se debeat gerere Parochus, quando cum habente impedimentum, dispensatum est tantum in foro interiori, ibi. 241.

Quid sit matrimonium contra haereticam in facie Ecclesiae: & quid agere debeat, ibid. 242.

debeat Parochus, quando impedimentum nouit tantum ex sacramentali confessione, 782. 242.

Matrimonium 18. quoad conditiones ei appetitas, & ignorantiam impedimentorum eiusdem. Lib. 31.

Differunt hæc: matrimonium esse cum causa, & esse cum demonstratione, ac esse cum modo, atque esse cum conditione: & quod nec demonstratio, nec causa, nec modus vincat sponsalia, 789. 270.

Probabile est, conditiones quæ in matrimonio admittuntur vel rejiciuntur, admitti quoque & reici in sponsalibus: & varietas talium conditionum, ibid. 271.

Conditiones non reddentes matrimonium conditionale, 790. 272.

De conditionibus honestis & possibilibus, quæ reddunt matrimonium conditionale, 273.

Conditio apposita contra substantiam, aut bona matrimonii, reddit ipsum inualidum, ib. 274.

Quid iudicandum, si non sit quidem contraria: sit tamen turpis, aut impossibilis: & quid de conditione impertinente, ibi. 275.

Quando matrimonium contractum est ob impedimentum incongnitum, ad illud validandum opus est nouo utriusque partis consensu: & de ratione qua possit haberi virando incommoda subeunda a parte, quæ impedimento causam dedit, ibid. 276.

Dux tales rationes notandæ pro casu in quo pars nescia impedimenti, non potest facile conueniri de renouatione consensus, 791. 277.

Quando matrimonium contractum est secundum formam Concilii Tridentini, sed inualide ob impedimentum occultum; vt reuolueretur per nouum consensum, non est necessarium eandem formam denuo seruari: vt nec iterum benedictionem Ecclesiæ accipere, ibid. 278.

Qui nouit matrimonium suum esse nullum ob impedimentum dirimens, in nullo euentu potest etiam id ipsum ignoranti, reddere coniugale debitum, 792. 279.

Remedia aduersus incommoda quæ sequi possunt ex talis debiti iusta negatione, 792. 280.

Mendacium Lib. 24.

Quid sit mendacium, 313. 1.

Simulatio sic est mendacium, vt tamen possit nonnunquam à peccato excusari, & quando possit, ibi. 2.

Intentio fallendi quomodo spectet ad mendacium: & quæ intentio dicendi falsum excusetur à peccato, ibi. 3.

Varia diuisio mendacii, 314. 4.

Octo species illius à D. Augustino posita, ibi. 5.

Mendacium ita minus esse, vt nunquam licitum esse possit, ibi. 6.

Corollaria inde deducta, ibid. 7.

Respondio ad obiectiones de Abrahamo, Iacob, Raphaelo, qui uidentur mentiri, ibid. 8.

Mendacium ioculosum aut officiosum de se, tantum est peccatum veniale, 315. 11.

Adiuncto iuramento, est mortale, aut adiuncto scandalo (quo modo admitti potest in perfectis uitis esse mortale) aut adiuncto mendacio pernicioso, 316. 14.

Ob solam, assiduitatem ipsum proferendi, non est censendum mortale, ibi. 15.

Mendacium perniciosum, mortale est ex suo genere: sed sit veniale ex leuitate materiae, vel ex defectu plenæ deliberationis, ibi. 16.

Mendacium perniciosum in materia fidei grauissimum est: & quæ ad illud reuocetur, ibi. 17.

Quando violare promissionem factam, mendacium sit mortale, 317. 18.

Mendacium perniciosum mortale committitur ab eo, qui falso quod non habet tribuit sibi ad obtinendum in beneficium Ecclesiasticum, ibid. 19.

Metus Lib. 31.

Metus cadens in constantem virum, & metus reuerentialis, 742. 75. & pluribus sequentibus, vide verbum Matrimonium sexto.*

Missæ.

Minister requisitus in celebratione Missæ lib. 29. 384. 163. & duobus sequentibus, vide verbum Missa 2.*

Menor aetatis.

Quatenus minor annis sit, aut non sit habilis ad contrahendum, vide verbum Contractus. 7. in principio.

Missæ 1. quoad illius partes, dignitatem ac ceremoniarum significationem. Lib. 19.

Septem partes distinguuntur in Missæ celebratione, & quid conueniat in singulis agere, 168. 28.

Dignitas Missæ ostenditur primo, ex oblatione, 169. 29. Secundo, ex fine, ibid. 30. Tertio, ex iis quæ sunt ab Ecclesiâ, 170. 31. Quarto ex bonis, quæ ea nobis adfert, ibid. 32. Significatio instrumentorum Missæ & vestium Sacerdotalium, ibi. 33.

Significatio ceremoniarum, & partium Missæ, ibi. 34.

Missæ 2. quoad rationem quam habet sacrificii. Lib. 29.

Eucharistia & sacramenti, & sacrificii rationem habet, 380. 143. Ad quam sacrificii rationem pertinet, vt sit oblatio corporis & sanguinis Christi, expressiua sacrificii in cruce facti, ibi. 144.

Nullum aliud sacrificium, quam Missæ, institutum est in lege noua: & quomodo per ipsum unicum impleatur quæ variis sacrificiis veteris legis prefigurata sunt de eo, ibid. 145.

De actione in qua consistit essentia sacrificii Missæ, ibid. 146.

Modus quo conditiones sacrificii inueniuntur in consecratione Eucharistia: & quid videatur tenendum de oblatione, quæ in canone Missæ adicitur consecrationi, quid, ut de Eucharistia consumptione, ibi. 147.

Fidelium ceteris qua ratione censetur sacrificium offerre cum Sacerdote, ibid. 148.

Multiplex vis sacrificii Missæ, ibid. 149.

Ea prouenit ex sacrificio crucis, cuius meritum nobis applicatur, ibid. 150.

Bona ad quæ impetranda, sacrificium Missæ prodest, 382. 151.

Finis est sacrificii Missæ valor, ibi. 152.

Eiusdem valoris diuisio in generalissimum, specialissimum, & speciale: & qui cuiusque eorum sint capaces, ibi. 153.

Meritum sacrificii crucis per sacrificium Missæ nobis applicari potest: tum ex opere operantis, tum ex opere operato: & quando hoc posteriori modo, ibid. 154.

Missæ sacrificium de se, fructus suos profert ex opere operato, 383. 155.

Aliiter tamen, quam sacramenta suos profert, ibid. 156.

Difficultas, an sacrificium Missæ pro pluribus oblatum, minus proficit singulis, quam oblatum tantummodo pro vno, ibi. 157.

Requisita in Sacerdote ad debite, & inculpate celebrandum, ibi. 158.

Sacris vestibus ipsum indutum esse oportet, 384. 159.

De forma talium vestium, quænam sit, & quandam debeat amitti censeri, ibid. 160.

Omissio eorum, non modo omnino: sed vnus tantum, peccatum est mortale: à quo deliberationis defectus excusat, non item materia paruitas, quæ assignari non potest: & quid de metu mortis, ibid. 161.

Quid tenendum sit de celebratione cum sacris vestibus sordidis aut enormiter detritis, aut sine calceis, aut aperto capite, aut sine vestibus usualibus, ibid. 162.

* Sacerdos celebrans Missam debet vnum saltem habere sibi ministrantem, oportetque masculum cum esse, non femellam, ibi. 163.

Quæ necessitas possit facere licitam Missæ celebrationem sine ministro, ibid. 164.

Ad quæ teneatur ministrans Sacerdoti celebranti: & quatenus liceat ad tale ministerium adhibere nescientem ab ipso dedita, 385. 165.

Missæ 3. quoad illius celebrationem. Lib. 29.

Quæ sit Sacerdotis obligatio celebrandi Missam, 351. 49. 47. & 383. 166.

Pro quo tempore sit Sacerdotum obligatio celebrandi Missam, ibi. 167.

Obligatio quotidie celebrandi quando contingat, 386. 168.

Ea non astringatur quidem singuli Sacerdotes: laudabile tamen est ipsos quotidie celebrare, ibid. 169.

Dies in quibus non est licitum celebrare, ibi. 170.

Non est licitum eidem Sacerdoti eod. die plures celebrare, exceptis aliquot casibus: & quibus, ibid. 171.

Notanda de casu, quo contingit vnum Parochum habere plures Parochias, 387. 172.

Pars diei in qua licet Missam celebrare, est ab aurora ad meridiem: & quid aurora nomine significetur, ibid. 173.

Exceptio diei Natiuitatis Domini, atque priuilegii, quo reditur præuenire illud tempus, aut ultra illud differre celebrationem, ibid. 174.

Celebratio Missæ, vt licita sit, requirit locum sacrum, aliquot casibus exceptis, ibid. 175.

Primus cum interuenit licentia Episcopi, ibid. 176.

Secundus cum necessitas urget, 388. 177.

Tertius cum habetur Papæ priuilegium. In quo quid sit considerandum, ibi. 178.

De celebratione in Ecclesia polluta, ibid. 179.

Variis modis polluitur Ecclesia: vide verbum Pollutio.

Missæ 4. quoad requisita ad illius celebrationem. Lib. 29.

Necessarium est altare ad Missæ celebrationem: quod potest esse aut fixum, aut portatile, 390. 188.

Ex qua materia, & quantæ magnitudinis debeat esse altare, ibi. 189.

De eiusdem consecratione & mystica significatione, ac de difficultate, An ad talis consecrationis substantiam pertineat, vti conponatur reliquia, 391. 190.

De altari in ordine ad locum in quo erigitur, ibid. 191.

Per enormem fractionem, altare tam portatile quam fixum amittit consecrationem: & fixum adhuc per tabulæ consecratione remotionem à structura cui superponitur. Ecclesia veto, nullam in defectu iacturam consecrationis, ibi. 192.

Cuius auctoritate adificari possit altare, ibid. 193.

De pallis seu mappis necessariis in altari ad celebrationem Missæ, ibid. 194.

De corporali, quale esse debeat, 591. 195.
 De lucerna ardente requisita in altari tempore celebrationis Missæ, 197.
 De Missali & Cruce, item requisitis, 198.
 * De calice & patena ad huc requisitis, ex qua materia esse debeant, 198.
 In eis consecratio cessat per ipsorum fractionem: & an etiam per ipsorum deurationem, 593. 199.
 Quando calix amittat consecrationem per separationem cuppæ a pede, 200.
 Quas res sacras Laici possint tangere: & quas non possint, 202.
 In hac numero est corporale: & a quo ipsum lauari debeat, 203.
 Illicitum est ad vsus prophanos vii rebus sacris: & de prohibitione, ne mortui obuiantur palla facta, 594. 204.
 Res sacras, ne quidem amissa consecratione reducere licet ad vsus prophanos: & quod res prophanas possint factæ fieri, 205.
 Quæ in Missa concurrunt ad illius constitutionem, sunt tum verba, tum facta, 206.
 Obligatio recitandi omnia, quæ ritus celebrandi continet in Missali: quodque ea sit sub mortali: a quo excuset non modo inconsideratio leui etiam materia leuitas: & quo modo, 207.
 Sine obligatio dicendi Missam quæ pro die occurrente præscribitur in Missali: & quid sit agendum cum aliquod est omisum, 208.
 Non licet verba addere ad ea quæ præscripta sunt in Missali, dicenda celebrando Missam. Et quando talis additio sit peccatum mortale, 209.
 Sicut ritus in Missali præscriptus, debet sub peccato seruari sine diminutione & additione quoad verba: ita debet quoad facta seu ceremonias: & quatenus tale peccatum sit mortale, 595. 210.
 Quatenus Papa dispensatione, aut necessitate virgente, possit ab eodem peccato excusatio esse, 211.
 Modus pie obseruandi quæ ad ritum celebrandi spectant, 212.
 Documenta aliquot de defectibus contingentibus in Missæ celebratione, 213.
 De obligatione audiendi Missam diebus festis, vide verbum Festi dies 2.

Missæ, quoad eleemosynam qua datur pro ea celebranda, Lib. 23.

Quando possit Sacerdos maiorem eleemosynam accipere pro celebrandi Missa quam sit taxata institutione Superioris, aut consuetudine, 501. 232.
 Opposita sententia de dubio, An Sacerdos satisfaciat dicendo vnam Missam pro pluribus à quibus singulis acceptæ eleemosynas sufficientes, 501. 233. Pars negans tenenda, 234.
 An mortale peccatum sit de se, non dicere Missam pro illo, qui ve ea diceretur, dedit stipendium taxatum, 502. 235.
 Quando peccet mortaliter, qui accepto stipendio pro pluribus Missis celebrandis pro longum tempus differt celebrationem, 503. 236.
 Documenta anticipata celebratione. Missarum pro iis, qui datur sint eleemosynam pro celebrandis, 504. 237.
 Quatenus obligatio, quam Parochus habet celebrandi pro sua Parochia impediat ne possit stipendium pro celebranda accipere, 238.
 De eo quod faciendum est, cum monasterium aut alia Ecclesia onus habet celebrandi tantum Missarum numerum, vt ei satis facere non possit, 239.
 Quando is qui plures eleemosynas accepit vt curaret Missas dici, possit sibi aliquid retinere de summa accepta, 503. 240.
 Quomodo lex fieri possit ab Ordinario, vt laici tantum dent nec minus pro celebratione Missæ, 241.

Modus virtutis Lib. 16.

Virtus est modus virtutis, 23.
 De supernaturali modo generali, quatenus cadat sub præcepto, 34. & 5.
 Quatenus cadat generalis modus naturalis, 6. 7. & 8.

Mollities & pollutio carnalis Lib. 22.

Definitio mollitiei, cum annotatione de distillatione, quæ eius finis est, 247. 39.
 Quod mollities sit peccatum mortale, sit & procuratio memorata distillationis, 40.
 Modi varii quibus contingere potest carnalis pollutio, 246. 41.
 Obligatio sub mortali remouendi causam futuri & pollutionis carnalis, cessat ob necessitatem agendi ad consequendum, notabile commodum, aut vitandum notabile incommodum, 42.
 Difficultas, An eadem aliquando cesset, si absit agendi necessitas, 43.
 De malitia pollutionis, in sua causa præuisa quidem, non tamen intenta, 247. 44.
 De peccato quod committitur dando occasionem distillationi aut commotioni spirituum deservientium effusioni feminis, 45.
 De pollutione non intenta, & de iam inchoata, 46.
 De involuntaria, & notanda pro illius sufficienti explanatione in confessione, 48.

Monopolium Lib. 25.

Quid specialiter, quidque generaliter dicatur monopolium: & quomodo specialiter dictum, si auctoritate publica fiat, cen-

seatur licitum, 422. 327.
 Quando sit, vel non sit licitum monopolium, per quod negotiatores inter se conueniunt de non vendendis mercibus, nisi pretio taxato, suo arbitrato, 328.
 Partidicium de nonnullis aliis positum in vsu, 329.
 Quatenus licitum sit, vel non sit monopolium, in quo negotiatores supprimunt suas merces, vt dum apparent pauciores, crescat pretium illarum, 330.
 Quatenus illud in quo pauci congerunt omnes merces ceteri generis, vt illas pro arbitratu postea vendant, 423. 331.
 Impediens ne maior mercium copia aduehatur, quomodo peccet, 332.
 Demonopolio emptorum: & quod ex monopolio non nascatur obligatio ad restitutionem, si iustum pretium in eo seruetur, 333.
 Demonte pietatis, vide verbum Mutuum, 2.

Murmuratio

Quid sit murmuratio, & quod sit tum contra Deum, tum contra Prælatum quæ quando sit mortalis, & quando venialis, non detur regula generalis lib. 24. 350. 173.

Mutuum 1. secundum se. Lib. 25.

Varia mutui acceptio, 385. 164.
 Definitio mutui cum explicatione singularum pattium eius, 386. 165.
 Differentia mutui à cæteris contractibus, ex diuersitate materiae, 166.
 Alia differentia ex diuersitate effectus, 167.
 Diuisio mutui in expressum & tacitum seu palliatum, 168.
 Alia diuisio eiusdem, 169.
 Vt mutuum sit licitum, quis illud dare, de quo dari, & cui dari debeat, 387. 170.
 Cur item, & quomodo, quando, ac quo ordine, & vbi dari debeat, 171.
 Questio, An mutuum dare sit in præcepto, 172.
 Verba Christi Lucæ sexto Mutuum dare, continere præceptum: & quando id ipsum obliget, 173.
 Obligaciones quæ ex parte mutuantis oriuntur ex mutuo: ac quæ oriuntur ex parte mutuatarij, 388. 174.
 De actione quæ oritur ex mutuo: cui, & quando competat, 175.
 Præiugia inhumana obligationem & actionem ex mutuo, 389. 176.
 Quomodo accipiendum sit præiugium non soluendi mutuum, 177.
 Quatenus Ecclesia vel ciuitas teneatur soluere mutuum suo nomine acceptum, 178.
 Si pecuniæ valor creuerit edicto Principis, mutuatam esse restituendam secundum illum quem habet tempore solutionis, 179.
 Quomodo licitum si mutuum dare pecuniam rustico quam soluat in frumento, 180.
 Non est mutuum, dare vnam ouem, aut aliam eiusmodi rem, vt postea similem & æqualem recipias: nec dare pecuniam vt eandem numero recipias, 190. 181.
 Cum creuerit mensura vini, tritici & aliorum similium, mutuum de eis factum restituendum est in mensura in qua fuit datum, 182.
 Si mutuum in vino, tritico, aut alia re eiusmodi datum, restituatur in pecunia, secundum curus temporis aut loci estimationem faciendam sit restitutio, 183.
 Opposita sententia de dubio, In qua mensura, pondere, & numero, debeat mutuum restitui, quando pretium mutuum est, 184.
 Quid ea de re tenendum sit, 185.
 Licitum est vinum, aliamve eiusmodi rem, quo tempore carior est dare mutuo: restituendam in æquivalenti valore, 391. 186.
 Quatenus liceat, aut non liceat mutuo dato veteri frumento aliove cuiusmodi, pacisci vt restituatur nouum, 391. 187.
 Quid sit tenendum de mutatione pecuniæ, cuius valor probabiliter creditur in uicibus Principis aut reipub. statuto, 188.

Mutuum 2. in ordine ad usuram Lib. 25.

Mutuum ad conciliandam sibi mutuatarij amicitiam, etiam si eam deducat in pactum, non committit usuram, 189.
 Dando mutuum ad consequendum Ecclesiasticum beneficium, committi tum simoniam, tum etiam usuram, 392. 190.
 Quatenus usurarium sit mutuum dare, exigendo supra sortem aliquid alias Debitum, 191.
 Quando tale quid censetur illicitum, etiam si non sit usurarium, 192.
 Non est usurarium mutuo dare ad redimendam vexationem iniuriam, 193.
 Est autem dare ad redimendam iustam vexationem, 194.
 Quod verum est, etiam quoad poenam, quæ non debetur ante iudicis condemnationem, 391. 195.
 De dubio, An usura committatur, cum quis alicui mutuat cum pacto, vt sibi remutuet. Pars affirmans est tenenda, 196.
 Quæ ratione possit nihilominus teneri pars negans, 197.
 Non esse illicitum mutuo pecuniam dare adiecto pacto, vt mutuatarius alium contractum statim celebret, 198.
 In quo tamen cauendum est, ne mutuatarius damnificetur, ac ne scandalum generetur, 394. 199.
 Usurarium est mutuum, quod datur adiecto pacto vt mutuatarius

rius teneatur venire ad molendum in mutuatoris molendino, ibid. 200.
 Taliter mutans quatenus teneatur ad restitutionem, ibi. 201.
 Vtura committitur, mutuum dando Principi, adiecto pacto, quod conferat ei officium aliquod temporale, ibid. 202.
 Quando teneatur mutuator dimittere officium tali modo acceptum, ibid. 203.
 Vfurarium est mutuum dare sub pignore, cum pacto, quod fructus ex illo percepti interea dum solutio non fit, cedant in incommodum mutuantis, 395. 204.
 Obligatio ad restitutionem inde sequens, ibid. 205.
 * Explicatio dubii, An qui dicuntur montes pietatis, sint liberi ab omni vtura, ibid. 206.
 Sententia dicentium esse liberos, est tenenda & cur, ibi. 207.
 Solutio rationū in contrarium, cum aliquot additionibus, ibi. 208.
 Duo dubia de cumulo in subsidium pauperum, ex contributionibus civium, ibid. 209.
 Quatenus vfurarius sit vel non sit contractus ille, quo Principi aut Reip. mutuo datur ea lege, vt ex illius redditibus aliqui accipiantur quorannis, 396. 210.
 Quando vfurarius sit aut non sit contractus assicurationis à mutuario celebratus cum mutuatore, ibid. 211.
 Quomodo intelligendum sit cap. Naviganti de vsuris, ibi. 212.

Mutuum 3. quoad causas illud excusantes ab vtura. Lib. 25.

Causæ ob quas licet capere lucrum in mutuo, 397. 213.
 Quid significet feudi nomine, ibid. 214.
 Quid sit emphyteusis, ibid. 215.
 Quatenus feudum & emphyteusis ab vtura excuset lucrum in mutuo, ibid. 216.
 * Definitio fideiussoris cum sua explicatione, 398. 217.
 Duo obseruanda de fideiussore, ibi. 218.
 Qui sint qui nequeunt fideiussore, ibid. 219.
 Alia de fideiussore obseruanda, ibid. 220.
 * Solutio dotis dilata, est iusta causa accipiendi lucrum in mutuo: & cur sit, 399. 222.
 Corollaria inde deducta, ibi. 223.
 Quod tale lucrum possit esse vt in fructibus pignoris, sic in pecunia illis equipollente, ibi. 224.
 Alia corollaria de vtu pignoris dotalis fructiferi, ibi. 225.
 De acceptione lucri in mutuo ex eo licita, quod habeat rationem quandam recuperationis sibi debiti, 400. 226.
 De eadem licita ob lucrum ex mutuo cessans, vel damnum emergens, ibi. 227.
 * Licetum esse aliquid supra fortem in mutuo accipere, in poenam omittæ solutionis, ibid. 228.
 Qualiter imponi, & qualis esse debeat talis poena, ibi. 229.
 Excutio à tali poena, ibid. 230.
 Quando eadem possit censi imposita in fraudem; & quando exigi non possit, 401. 231.
 De lucro ex pacto retrovendendi rem emptam, vel vendendi pignus, nisi mutuum soluat in termino præfixo, ibid. 232.
 Per donationem licite fit lucrum in mutuo, & quæ conditiones ad id requirantur, ibi. 233.
 Explicatio dubii, An licite accipi possit id quod creditur dari intentione obrinendi mutuum, ibid. 234.
 Explicatio alterius dubii de accipiente à mutuatario, cui inculcauit mutuum datum, ibid. 235.
 Quid tenendum sit de eo, quod Principes mutuo accipientes, aliquid supra fortem addunt, quod se liberatè donare dicunt, 402. 235.
Lucrum licitum in mutuo ob contractum societatis, vel ob secundarium pecuniæ vsum, ibi. 237.
 De conditione viduali, ob quam lucrum accipi potest in mutuo, ibid. 238.
 Quædam circa eandem notanda, ibid. 239.
 Condicio pupillaris excusans lucrum in mutuo, ibi. 240.
 Pignus onerosum qualiter excuset, ibi. 241.
 Qualiter assicuratio, 403. 242.
 Qualiter antiqua consuetudo, ibid. 243.
 Qualiter euentus, aut quod mutuum repeti non possit, ibi. 244.
 De labore, cura, opera, & aliis id genus, itemque de vtu depositi, de administratione, ac de cambio, ibid. 245.
 De periculo amittendi fortem, 404. 246.

N.

Negatio. Lib. 25.

Quid & quotuplex sit negotiatio, 420. 322.
 Ea aliquando est licita, aliquando non est, ibid. 323.
 Quando illicita sit ex parte materiæ, & quando ex parte illorum cum quibus exercetur, 421. 324.
 Clericis & Monachis prohibita est negotiatio, nisi cohonestetur certis circumstantiis; & quibus, ibid. 325.
 Quomodo illicita sit negotiatio ex circumstantiis loci, temporis, finis, & modi, ibid. 326.

Nominatio ad beneficium Ecclesiasticum. Lib. 30. art. 3.

Hæc nominatio, tum late tum strictè sumitur: quidque ac quotuplex sit late sumpta, 694. 204.

Notanda pro praxi de nominatione quæ fit à Principibus ad beneficia Ecclesiastica, ibi. 205.
 Condiciones in ea requisitæ, quando est ad Archiepiscopatum aut Episcopatum, ibid. 206.
 Requisitæ quando est ad Abbatias & Prioratus conuentuales acceptiuos, 695. 207.

Notarius. Lib. 25.

De permissione, scientia, & diligentia requisitis in notario, 493. 684.
 De veritate & fidelitate & spectantibus ad eam: vt constantur nihil actui reddere vel detrahere, sincereque dicta patrium scribere, ibi. 685.
 Deinde originale instrumentorum quæ conficit, conservare apud se, & quomodo, ibi. 686.
 Item cauere sibi ab iis, quæ in hoc negotio ipsum contaminant peccato mortali, iuxta doctrinam Nauarri, ibi. 687.
 Denique bona fide agere, quoad instrumenta exhibenda, ibid. 688.
 Duo in quibus iustitia in Notario requisita consistit præcipue, 494. 689.
 De faciente instrumentum vfurarium, ibi. 690.
 De faciente instrumentum contra libertatem Ecclesiasticam, ibi. 691.
 Peccatum Notarii accipientis salarii quando non debetur, ibi. 692.
 Peccatum Notarii accipientis supra taxam à Principe factam, ibi. 693.
 De eo, quod Notarius accipere possit gratis datum, ibi. 694.

Nuptia.

Ritus quibus Ecclesia in nuptiis vtitur, lib. 31. 737. 55. & 56.

O.

Obedientia. Lib. 17.

Definitio obedientiæ specialis, & eiusdem differentia ab obedientia generali, 39. 230.
 Obediendum est Deo in omnibus: & quatenus homini, qui superior non est, ibid. 232. & duobus sequentibus,
 Deus potest de omnibus dare mandatum: homo non item, ibi. 235.
 Quod non sit obligatio obediendi, cum aliquid mandatur quod est peccatum etiam tantummodo veniale, 60. 236.
 Non est obligatio obediendi mandato Inferioris, contra mandatum Superioris: aut cum scandalo proximi, ibid. 237.
 Nec item est, cum voluntas Superioris non fuerit infirmata subdito. Et quid iuris si duo auctoritate pares, contraria præcipiant, ibid. 238. & 239.
 De obedientia ad quam Religiosus tenetur, vide verbum Religio status vitæ, in principio.

Obligatio.

Obligatio quid & quotuplex sit, lib. 25. 372. 100. & 101. Vide verbum Contractus quinto, in principio.
 De obligationibus particularibus Religiosi vide verbum Religio status vitæ 3. post medium.*

Occisio hominis 1. prout est malefactoris. Lib. 21.

Licitum est publica auctoritate malefactorem occidere, 204. 8.
 Quomodo id procedat cum talis cognoscitur mortuus in malo statum, ibid. 9.
 Quomodo quoad nocentes captos in bello, & quoad malefactores, ex quorum maleficio reipub accipit magnum commodum, 205. 10.
 Præter publicam auctoritatem sciustam causam, conditiones ad licitam occisionem malefactoris requisitæ, ibid. 11.
 Circa ordinem iuris ad propositam occasionem necessariam, limitationes notandæ, ibid. 12.
 Peccatum est mortale occidere priuata auctoritate hominem, etiam morte dignum, 206. 16.
 De viro occidente uxorem deprehensam in adulterio, ibi. 17.
 Responso ad quæstionem, An licitum sit cuique occidere tyrannum, 207. 19.
 Mutuare malefactorem priuata auctoritate non licet, ibi. 20.
 Nec item vulnerare, verberare, &c. sine iurisdictione, ibid. 21.
 De talis iurisdictionis vsu notandæ, cum Petro à Nauarra, ibi. 22.

Occisio hominis 2. prout est innocenti. Lib. 21.

Nunquam licitum est directa intentione occidere innocentem, 208. 25.
 Quando liceat vel non liceat in bello iusto, occidere innocentes cum nocentibus, ibid. 26.
 Non licet filios innocentes occidere ob crimen parentum, 209. 27.
 Non licet occidere innocentem pro reipub liberatione, 209. 28.
 Quid licite agi possit Tyranno petente tradi sibi innocentem, ibi. 29.
 Iudex eum, quem esse innocentem scit priuata scientia, ad mortem condemnando secundum allegata & probata, non peccat, nisi illud faciat contra suam conscientiam, ibid. 30.
 Si Iudex inferior debet talem remittere ad Superiorem, non item officium suum dimittere, ibid. 31.
 Princeps potest illum liberare, vitato tamen scandalo, 310. 32.
 Quatenus carnis licita sit executio sententiæ, quam nouit iniustam, ibi. 33.
 Quatenus licita sit militibus occisio aduersariorum in bello, de cuius iustitia eis non constat, ibid. 34.

Qua-

Quando liceat cum periculo vitæ alienæ, suam seruare. *ib. 35.*
 Explicatio difficultatis: num liceat factum excutere, vt mater à morte liberetur. *ibid. 36.*

Occisio hominis 3. prout est iustissus. Lib. 21.

Seipsum dedita opera occidere non licet, cum homo non sit vitæ suæ dominus. *211. 37.*
 Solutio obiectionis de Sampson, & nonnullis aliis, qui non reprehenduntur de eo, quod sibi mortem in uoluerint. *ibid. 38.*
 Nec felicitatis consequendæ gratia nec in causa religionis, aut ad virginitalis conseruationem, licet sibi mortem conseruare. *ib. 39.*
 Teneret homo vitam propriam conseruare. *212. 40.*
 Inter actus eidem conseruationi contrarios, quidam nunquam & quidam aliquando liciti esse possunt. *ib. 41.*
 Quando liceat, aut non liceat peccare, se ab aggressore occidi, *ibid. 42.*
 Permittendum potius se occidi, quam fornicationem committere, aut aliud intrinsece malum. *ibid. 43.*
 Quando damnandus ad mortem possit non fugere, oblata fugiendi commoditate. *ibid. 44.*
 Homicida occultus non tenetur de retere, ad liberandū eum qui tanquam reus, loco ipsius afficiendus est extremo supplicio. *213. 45.*
 Secus est testimonio suo falso, ipsum exposuit tali periculo. *ib. 46.*
 Varii casus, in quibus licet vitam suam periculo exponere. *ib. 47.*
 Quando mortaliter peccetur breuando vitam per abstinentiam à cibis. *214. 48.*
 Quando à tali peccato excusatio esse possit. *ib. 49.*
 Explicatio dubii de eo qui fecit votū abstinentiæ à carnibus, An possit illis vesci, eum id ei necessarium est ad vitæ conseruationem. *ibid. 50.*
 Cum necessarium est ad vitæ conseruationem, vesci licet cibis uetitis: nisi quod specialiter ratio sit de carnibus humanis. *ibid. 51.*
 De obligatione obediendi medico præcipienti sumptionem certi pharacii pro vita conseruanda. *ib. 52.*
 Non licet mutilare seipsum exceptis duobus casibus. *215. 53.*
 Obligatio ad conseruationem sui, cessat in quatuor casibus. *ib. 54.*

Occisio hominis 4. prout fit ad defensionem personæ suæ, aut rerum suarum. Lib. 21.

Obita propria defensionē licitum est occidere aggressorem. *ib. 56.*
 Quatuor condiciones ad id requisitæ & quando liceat præuenire aggressorem in occidendo. *216. 57.*
 An obligatorium sit occidere aggressorem cum ad sui defensionem necessarium est. *ibid. 58.*
 Is etiam qui se in vitæ discrimen coniecit sua culpa, potest vi iure defensionis cum moderata inculpata tutela. *ibid. 59.*
 Quomodo licet occidere ad defensionem sui honoris. *217. 60.*
 Explicatio difficultatis, vtum liceat insequi eum qui honorem læsit, vt ipse percussus, quando id necessarium fuerit ad tale damnum reparandum. *ibid. 61.*
 Quomodo tale quid possit homo militaris. *ibid. 62.*
 Difficultas, An occidere liceat ad defensionem rerum propriarum. *218. 63.*
 Id licet, non solum cum defensio fuerit cōiuncta eum periculo propriæ vitæ, sed etiam cum non fuerit. *ib. 64.*
 Solutio eorum quæ obiciuntur in contrarium. *ib. 66.*
 Furem fugientem rebus tuis onustum insequi licet, & occidere, si nulla alia via eadem res possit recuperari. *ib. 67.*
 In istiusmodi difficultate, par ratio est Clericorum & laicorum. *219. 68.*

Occisio 5. prout fit ad defensionem proximi, aut rerum ipsius. Lib. 21.

Aliquando occisio ad necessariam defensionem proximi licita est: tum Clerico, tum laico. *ib. 69.*
 Obligatio est sub mortali, ad faciendam reuelationem coniurationis in proximum, quando illa est necessaria ad conseruationem vitæ ipsius. *ibid. 70.*
 Obligatio est conseruandi vt vitam proximi, sic vt bona alia ipsius. *ibid. 71.*
 Explicatio difficultatis, An liceat mortem proximi, optare. *220. 72.*

Odiū. Lib. 17.

Odium Dei tum generaliter, tum specialiter dicitur. *32. 100.*
 Specialiter dictum, opponitur charitati in Deum: & qualiter contingere possit. *ibid. 101.*
 Odium proximi quid sit, & quando non sit peccatum. *34. 114.*
 Odii motum sentienti, quando neganda sit absolutio. *35. 114.*

Officia publica secularia. Lib. 23.

De collatione officiorum secularium publicorum, facta indigno. *260. 37.*
 Quatenus licitum sit vendere publica officia secularia. *ibi. 38.*
 Obligatio suscipientis aliquod eiusmodi officium. *ibid. 39.*

Ordinis sacramentorum 1. quoad eius essentialia. Lib. 30. tract. 1.

Nomen & definitio sacramenti Ordinis. *597. 1.*
 Differentia sacramenti ordinis, à cæteris sacramentis nouæ legis. *ibid. 2.*
 Institutio, & vnitas sacramenti ordinis. *598. 3.*
 Septem ordines ex quibus sacramentum ordinis coagmentatur. *ibid. 4.*
 Clericatus non est ordo, nec Episcopatus est ordo distinctus ab ordine sacerdotali. *ibid. 5.*
 Diferens modus, quo ratio sacramenti inest in sacerdotali, & in aliis Ordinibus: qui non impedit qui nihil sunt vere sacramenta. *ibid. 6.*
 Singulorum ordinum materia propria. *ibid. 7.*
 Contactus moralis eiusdem materie, potest ad ordinis sacramentum sufficere. *599. 8.*
 Quando, & qualiter fieri debeat contactus ad ordinis sacramentum necessarius. *ibi. 9.*
 De dubio, An impositio manuum Episcopi sit de essentialia sacramenti Ordinis. *ibid. 10.*
 Formæ sacramenti Ordinis commune est cum aliis constare verbis. *ibid. 11.*
 Officia singulorum Ordinum minorum: & quo ritu conferantur. *ibid. 12.*
 Officia Subdiaconi & Diaconi, ac ritus quo ii conferantur. *ibid. 13.*
 Multa Sacerdotis, & ritus quo is consecratur. *ibid. 14.*
 Ratio eiusdem elicienti, quæ sit quorumque Ordinum particularis forma: & cur ea exprimitur per imperatiuum modum. *ibid. 15.*

Ordinis sacramentum 2. quoad effectus illius, & ministrum. Lib. 30. tract. 1.

Per sacramentum ordinis conferuntur gratia, sicut per alia sacramenta, & simul potestas spiritualis. *ibid. 16.*
 Quod conuenit non tantum maioribus, sed etiam minoribus ordinibus: vt pote qui sunt sacramenta, & sicut illi. *ibid. 17.*
 Obiectiones in contrarium, cum solutionibus. *601. 18.*
 Quod idem minores ordines characterem imprimant: idemque eodem characterē tria notanda digna. *ibid. 19.*
 Duæ præcipuæ ceremoniæ, quæ seruantur in ordinatione Sacerdotis: quarum prior conferuntur potestas consecrandi. *ibid. 20.*
 Posteriore vero confertur potestas absoluedi à peccatis: in illiusque collatione datur quidem noua gratia, non tamen nouus character. *ibid. 21. & 22.*
 Ordinarius minister sacramenti Ordinis, est Episcopus consecratus; non licet tamen cuiuslibet Episcopo quemlibet ordinare. *602. 23.*
 De literis dimissorias, quarum vi potest quis ab alio Episcopo quam suo proprio ordinari. *ibid. 24.*
 Non potest Episcopus simplici Sacerdoti committere administrationem minorum ordinum: Papa autem potest: non alteri tamen quam Sacerdoti. *ib. 25.*
 Quo tempore ordines conferendi sunt. *ibid. 26.*
 Quo item loco, sint conferendi. *ibid. 27.*
 Temporum interstitia in collatione ordinum seruanda. *ib. 28.*

Ordinis sacramentum 3. quoad illud suscipientes, & obligationes contingentes circa illud. Lib. 30. tract. 1.

In capaces omnino sunt sacramenti Ordinis: tum nondum baptizati, tum etiam foemina. *603. 29.*
 Quilibet masculus capax est eiusdem sacramenti: infanti tamen, multisque aliis non potest licite conferri. *ibid. 30.*
 Notanda de eodem infante. *ibid. 31.*
 Requisita ad idem sacramentum non tantum valide, sed etiam licite suscipiendum. *ibid. 32.*
 De scientia requisita. *ibid. 33.*
 De titulo requisito. *ibid. 34.*
 De seruitio, seu examine præmittendo ordinationi. *604. 35.*
 Non est quidem imposita obligatio suscipiendi sacramentum Ordinis: non autem tamen ea contingit. *ibid. 36.*
 Peccatum est quidem mortale suscipere sacramentum Ordinis in peccato mortali: non tamen actum eiusdem exercere: nisi ille sit administratio sacramenti. *ibid. 37.*
 Obligatio seruandi castitatem in initiato maiore ordine. *ibid. 38.*
 Non modo ad horas canonicas, sed nec ad alias certas preces initiatum tantum minoribus ordinibus tenetur nisi de honestate. *605. 39.*

Ordinatorem status, clericalis dicitur. Lib. 30. tract. 1.

Status clericalis ac gradus illius. *ibi. 40.*
 Quattuor gradus Episcopatus. *ibid. 41.*
 De Patriarchatu & Primatu. *ibid. 42.*
 De Archiepiscopatu & Episcopatu. *606. 43.*
 Quæ Episcopalem dignitatem habenti incumbant ex officio. *ib. 44.*
 Ea quæ illi incumbunt iure nouo Concilii Tridentini. *ibi. 44.*
 Peccata quibus potest quis ratione Episcopalis dignitatis obnoxius esse ante suam consecrationem. *607. 46.*
 Dignitates infra Episcopalem, & 1. Abbatia & Prioratus. *608. 47.*
 Decanatus, & Præpositura. *ibid. 48.*
 Archidiaconatus & Archipresbyteratus. *ibid. 49.*
 Reliquæ eiusdem generis dignitates. *ibid. 50.*

Parochus quis: & quæ iura parochialia obligatioque illius, suscipiendi sacerdotum, ibi. 51.
 Vicarius perpetuus ponitur in numero Parochorum, 609. 52.
 De Vicario temporalibus quædam, ibi. 53.
 Peccatorum quibus obnoxius est Parochus, reuocatio ad quatuor capita, ibi. 54.
 De Canonicis, 610. 55.
 De habentibus portiones, capellanias & præstimonias, ibi. 56.
 De Commendatariis, 611. 57.
 De Coadiutoribus ac de hospitalariis, ibi. 58.

Opinio, dubitatio, & suspicio temeraria. Lib. 24.

DE opinione, dubitatione, & suspicione quid sint & quomodo sint peccata mortalia, 318. 26.
 Quod à mortali excusentur, quando sunt ex errore, non tamen semper, 319. 27.
 Mortalia sunt quando proueniunt ex prauo affectu, & malivolentia erga proximum, ibi. 28.
 Documenta de eo, quod dubia in meliorem partem sint interpretanda, ibi. 29.
 Explicatio dubii, An liceat iudicium de proximo bonitate, tum etiam malitia suspendere, ibi. 30.

P.

Pañum cum dæmone. Lib. 17.

PAñum cum dæmone quoddam est expressum, quoddam tacitum: & tres modi quibus illud fit, ac nefanda in eo contingentia, 41. 153. & 154.
 Duo modi quibus fit tacitum, ibi. 155.
 Sine hoc, siue illud inire, peccatum est de se mortale, ibi. 156.
 Modi cognoscendi pactum occultum cum Dæmone in iis quæ apparent mirabilia: & aduertenda circa eosdem modos ibi. 157. & tribus sequentibus.

De pactis humanis vniuersis. Vide verbum Promissio.

Pacta solita interuenire inter ementes & vendentes. Lib. 25.

EXplicatio dubii, An pactum de retrovendendo sit licitum, 414. 291.
 Quatuor modi quibus idem pactum fieri potest licite, ibi. 292.
 Tres conditiones necessariae vt fiat licite, 415. 293.
 Licitum est pactum de redimendo, si animus vsurarius ab sit, & seruetur iustum pretium, ibi. 294.
 Propositio casuum in quibus difficultas est, An redemptio sit licita, ibi. 295.
 Explicatio eiusdem difficultatis, ibi. 296.
 Quod licita sit venditio cum pacto legis commissoriae, 416. 297.
 Aliquot notanda de eadem venditione, ibi. 298.
 Quod licita sit venditio cum pacto additionis in diem: nonnullaq; circa eam notanda, ibi. 299.
 Modi quibus contingit melior conditio, rescindens talem venditionem quibus additur distinctio de obligatione soluendi gabellas, ibi. 300.
 Quando licitum sit interea dum pretium rei frugifera non soluitur ab emptore, accipere pensionem ex fructibus quos profert, ibi. 301.
 De duobus similibus casibus, quid sit tenendum, ibi. 302.
 Quod licitum sit emere domum cum pacto retrovendendi, & eam locare venditori, dum ab eo non redimitur: quatenus verum sit, 427. 303.

De quibusdam aliis pactis, quid sit tenendum, ibi. 304.

Parentum obligatio erga filios. Lib. 20.

Obligatio parentum alendi filios, 193. 29.
 Causæ excusantes ab eadem obligatione, ibi. 30.
 Quod talis obligatio non tangat ex æquo patrem & matrem: & in quo sit diuersitas, ibi. 31.
 Obligatio alendi filios, locum habet tam quoad spurios, quam quoad legitimos, 194. 32.
 Explicatio dubii, an mater teneatur filium lactare proprio lacte, ibi. 33.
 Patri incumbit obligatio dotandi filiam, ibi. 34.
 Parentes teneantur mediocrem diligentiam adhibere in comparandis temporalibus bonis pro filiis: & quando non teneantur restituere, quæ ab eisdem filiis mutuo acceperunt, ibi. 35.
 Documenta aliquot de parentum obligatione alendi filios, 195. 40.
 Obligatio parentum ad bonam educationem filiorum, ibi. 41.
 Quomodo illi hos castigare possint: & quæ debeant circa eosdem curare, ibi. 42.
 Quid sit iudicandum de expensis quas parentes faciunt alendo filium in scholis, ibi. 43.

Parochus.

Vide verbum Curatus: & verbum Matrimonium, 17.*

Pater & filius spiritalis.

Patrum & filiorum spiritualium obligatio mutua. Lib. 20. 201. 67.

Patria potestas. Lib. 20.

Quid operetur patria potestas, 191. 22.
 Modi quibus filius ab ead. potestate liberatur, 192. 23.

Patrinus.

DE patrinis documenta. Li. 26. 503. 36. & Lib. 31. 760. à 151. ad 158.
 Vide verbum Matrimonium 12. post medium.*
 De paupertate religiosa. Vide verbum Religio status vitæ 3.*

Peccatum. Lib. 16.

Peccata quæ nulli speciali virtuti repugnant, 10. 37.
 Quando diuersorum præceptorum transgressione vnum tantummodo peccatum committatur, & quando plura, ibi. 38.

Peccatum contra naturam, Lib. 22.

Quodnam dicatur peccatum contra naturam, & vnde sumantur variæ illius species, 242. 27.
 Quando peruersio modi in copula coniugali fit tantum peccatum veniale: & quando etiam mortale, 245. 38.

Pensio legitime imposita beneficio Ecclesiastico. Lib. 23.

Vid & quomodo duplex pensio imposita beneficio, 310. 274.
 Pensiones communes, seu quæ indifferenter tam laicis quam Clericis conferuntur, sine simonia vendi posse probabile est, ibi. 275.
 Non item Clericis proprias, seu quæ illis vt Clerici sunt, conferuntur, ibi. 276.
 Earum aliæ dantur pro spirituali officio, seu ministerio: quæ sunt variæ, ibi. 277.
 Aliæ dantur pro beneficio Ecclesiastico: idque trib. modis, 311. 278.
 Nonnulla de hisdem notanda, ibi. 279.
 Papa potest pensionem imponere super resignatarij beneficium aliud, quam quod ei resignatur, ibi. 280.
 Quomodo nec simoniaca nec iniusta sit clausula apposta in reservationibus pensionum: vt soluantur siue habita siue non habita beneficii possessione, ibi. 281.
 Quomodo labe simoniæ careat, quod autoritate Papæ pensio alicui assignata, transeat ad alium, ibi. 282.
 Quo item modo careat quod pensio autoritate Papæ redimatur anticipatis solutionibus, ibi. 283.

Alia de pensione ex sequenti lib. 30.

trac. 3.

Quid significetur nomine pensionis, & quomodo ea conueniat cum beneficio, ac quomodo differat, 676. 123.
 Variæ illius diuisiones, ibi. 124.
 Auctoritas requisita ad validam impositionem pensionis: & quatenus ea fit in Episcopo, 677. 125.
 Causa iusta ad eandem requisita, ibi. 126.
 Itemque iusta quantitas, ibi. 127.
 Qualitates necessariae in persona, cui datur pensio, vt hæc sit valida, ibi. 128.
 Episcopus pensionem imponere potest tantum ad tempus, ibi. 129.
 Varii casus, in quibus potest Episcopus pensionem imponere, 678. 130.
 Pensio imposita sine beneficiarij consensu, habetur subreptitia, ibi. 131.
 Duo casus in quibus amittitur pensio, ibi. 132.
 Non vt laicis, sic clericis vendi potest: imo nec redimi, nisi anticipatis solutionibus, nec sine autoritate Papæ. Remitti vero potest sola voluntate pensionarij: nisi ad illius titulum promotus sit ad sacros Ordines, ibi. 133.
 Quatenus dimitti debeat pensionis solutio: aut propter hanc non factam incurrat excommunicatio, ibi. 134.
 De dubio, an pensionarius possit libere disponere de fructibus beneficii sibi assignatis, 672. 94. & 95.

Periurium vniuersale. Lib. 18.

Periurium dicitur tum proprie tum generaliter: hocque modo dictum, completur illud in quo deest tantum iustitia aut iudicium, 76. 73.
 Proprie dictum, peccatum est mortale, ibi. 74.
 Quando liceat aut non liceat iuramentum exposcere ab eo, qui existimatur peieraturus, 77. 75. & 76.

Periurium assertorium. Lib. 18.

Periurium assertorium peccatum est suo genere mortale, à quo solus defectus deliberationis excusat, 78. 79.
 Quod verum est de omni periurio, quo iuratur falsum, aut quod existimatur falsum, ibi. 80.
 Quid tenendum sit de eo qui iurat illud, de quo est incertus, aut quod existimat verum esse, cum non sit, ibi. 81.
 Quatenus per inaduerentiam iurans falsum, excusetur à mortali, ibi. 82. & 83.

De consuetudine iurandi, vide verbum Consuetudo.

Periurium promissorium. Lib. 18.

Periurium promissorium quo iuratur habendo animum non seruandi promissum, peccatum est mortale, 81. 88.
 An si in tali casu promissio planis verbis fiat de relicta, obligatio fit in conscientia seruandi promissum, ibi. 89. Et quid si fiat verbis ambiguis, 82. 90.
 Permutatio beneficiorum ecclesiasticorum: vnde vide verbum Beneficium 3. in fine.

Pignus.

Pertinacia quid sit, & quando sit peccatum mortale lib. 17. 55. 215.

Pignus seu hypotheca & quoad illius naturam & variationem. Lib. 25.

Inter pignus & hypothecam quae praeter nominis, sit differentia 470. 574.

Quae res possit dari in pignus, ibi. 575.

Quae non possit, ut nec vendi, ibi. 576.

Res accepta in pignus, potest tertio eadem ratione dari in pignus, qua est accepta, ibi. 577.

Quomodo possit eadem res pluribus hypothecari, 471. 578.

Quatenus possit res pupilli in pignus dari, ibi. 579.

Observanda de modo quo debet hypotheca intelligi, & accipi, ibid. 580.

Variae divisiones pignoris seu hypothecae, ibi. 581.

Hypotheca tacita pro dote, & pro administratione bonorum pupilli, vel minoris, aut bonorum Ecclesiae, ibi. 582.

Aliae plures eiusdem generis, 472. 583.

De hypotheca tacita nascente ex habitationum aut praediorum locatione, ibi. 584.

Res emptae ex pecunia mutuo data, non hypothecatur tacite illi, qui eam dedit, ibi. 585.

Pignus 2. quoad obligationes & actiones ex eo oriens. Lib. 25.

Tres obligationes quae ex pignore oriuntur ex parte debitoris illud dantis, ibid. 586.

Quinque quae oriuntur ex parte creditoris pignus ipsum recipientis, 473. 587. Una prima, ibid. 588.

Tres casus in quibus creditor licite uti potest pignore, 389. Tres reliquae obligationes, ibi. 590.

Actio quae oritur ex pignore, quaedam est pignoratitia, & quaedam hypothecaria, ibi. 591.

Pignoratitia quaedam est directa, & quaedam contraria, ibi. 592.

Quatenus creditor fructus ex pignore perceptos, etiam si debitor eos non percepisset, teneatur computare in sortem, ibi. 595.

Quatenus teneatur computare fructus, quos non percepit, sed sua negligentia, 474. 594.

Ad quam pensionem teneatur, si se oppignorata utatur, ibi. 595.

Duodecim modi quibus finitur pignus, ibid. 596.

Pignus 3. quoad pacta, & distractiones illius. Lib. 25.

Quando sit, vel non sit licitum pactum, ut si debitum non solvatur tempore constituto, pignus transeat ad dominium creditoris, ibi. 597.

Tale pactum vitatur, si sit ut fructus antea percepti sint creditoris ipsumque requirit ut iustum pretium interueniat, ibi. 598.

Illicitum est pactum ut pignus habeatur in feudum, itemque ut redimi non possit, 575. 599.

Licitum est cum fideiussore pactum in pignore, sicut cum creditore, ibid. 600.

Pacta legis commissoria, ibi. 601.

Debitor liberatur a debito, pignore amisso: creditor vero, acceptum retinere potest, quandiu ei non solvitur integre, ibi. 602.

Quod etiam possit illud alteri pignori, & quatenus, ibi. 603.

Aliquot documenta de potestate quam creditor habet vendendi pignus sui debitoris, ibi. 604.

De iudicibus casibus in quibus venditio pignoris potest contingere, & qualiter in unoquoque eorum sit procedendum, ibi. 605.

Pluralitas beneficiorum ecclesiasticorum. Lib. 30. tract. 3.

Causa in quibus licita est pluralitas beneficiorum, 710. 275.

Damnata quae nata sunt sequi ex ea: ob qua ipsa censetur de iure esse, quae vergunt magis in malum, quam in bonum, 711. 276.

Tam naturalis, quam positiva iure prohibetur pluralitas beneficiorum curatorum, ibid. 277.

Pluralitas dignitatum prohibita est quidem iure canonico, non tamen iure diuino positivo. Et an idem iudicandum sit de beneficiis exigentibus residentiam, ibi. 278. & 279.

Quid tenendum sit de pluralitate aliorum beneficiorum, 712. 280.

De dispensatione in pluralitate beneficiorum, ibi. 281.

De causis iustis ob quas ea fieri potest: & quod per tolerantiam Papae, talis pluralitas non exerceatur, ibid. 282.

Non est contra ius naturale habere simul duo beneficia simplicia residentiam non requirentia, 713. 283.

Plura beneficia retineri non possunt ob solam tenuitatem, ibi. 284.

Quis censendus sit habere beneficium sufficiens ad suam sustentationem, ibi. 285.

In ea re arbitrandae circumstantiae considerandae de necessitate, ibid. 286.

Quatenus possit consuetudine introduci, ut vnus habeat duo beneficia ecclesiastica, 714. 287.

Quatenus legitime dispensatus ad plura beneficia, possit post abulum in eis commissam, eadem retinere, ibi. 288.

De eo qui plura beneficia tenet, a Papa dispensatus sine iusta causa, ibi. 289.

Monita pro Confessario super hac pluralitate, ibid. 290.

Poenae. Lib. 17.

Poenae mortis tam corporis quam animae, subiiciuntur iure diuino, qui diabolicis artibus dant operam, 51. 94.

Septem quibus idem subiiciuntur iure Ecclesiastico, ibid. 192. & quinque quibus iure civili, ibi. 193. & 194.

Poenae consulentium diuinatorum, & ventium operamagorum, 51. 195.

Qualiter peccent qui interficiunt magorum spectaculis, ibi. 196.

Poenae haereticorum, vide verbum haeresis post medium. Poenae ab Ecclesia constitutae peccanti, Lib. 18. 77. 77.

Poenae constitutae blasphemanti, eod. lib. 111. 202.

Quatenus poenae nomine possit lucrum accipi ex mutuo, vide verbum Mutuum 3. circa medium. *

Poenitentia sacramentum. Lib. 28.

Ratio nominis Sacramenti Poenitentiae, 331. 36.

Definitio Sacramenti poenitentiae, 332. 37.

Quod Sacramentum poenitentiae differens sit a sacramento baptismi, ibi. 38.

Sacramenti poenitentiae institutio a Christo, ibi. 39.

Sacramentum poenitentiae necessarium est ad remissionem peccatorum, ibi. 40. & 41.

Quando ob inopiam Confessarii Sacramentum poenitentiae non potest suscipi, etiam illius etiam tantum implicitum in verba contritione, potest ad eam remissionem sufficere, ibi. 42.

Pollutio.

De pollutione carnali, vide verbum Mollicitas. De pollutione Ecclesiae aut alterius loci sacri, Lib. 29. 388. 180. & pluribus sequentibus. Vide verbum Missa 3. versus finem.

De pollutione carnali, quatenus impediatur Euchariistica sumpcionem, eodem lib. 570. 114. & aliquot sequentibus, vide verbum Missa 7. versus finem.

Possessio. Lib. 25.

Possessio accipitur tum pro rebus quae possidentur, tum pro actu possidendi quiaque sit hac acceptio: tum demum pro effectu eiusdem actus, 353. 11.

Diuisio possessionis in naturalem tantum, & in naturalem simul, & civilem, 354. 12.

Modi quibus possessio amittitur, ibi. 13.

Postulatio ad beneficium ecclesiasticum. Lib. 30. tract. 3.

Postulatio alia late, & alia stricte sumpta: quidque, haec sit, 694. 201.

Quis postulare, & quis postulari possit, ibi. 202.

Apud quem sit postulandum: & quod postulatione per ipsum comprobata, non sit opus confirmatione: quodque ante presentationem postulationis, hanc recocare, ibid. 203.

Preccarium.

De preccatio, vide verbum Commodatum. *

Præceptum. Lib. 16.

Quid sit præceptum: & quod sub ipsum cadant actiones tam indifferenter, quam bonae vel malae, 2. 1. & 2.

Quomodo virtutis sub ipsum item cadant, 3. 4. & quatuor sequentibus. Vide verbum Modus virtutis.

Ratio discernendi præceptum a consilio: & quatenus talis discretio fieri possit ex verbis & materia legis, 4. 9. & tribus sequentibus.

Quando præcepti transgressionem contingat a peccato excusari per ignorantiam, 5. 13. & quatuor sequentibus.

Præceptorum iuris naturae, diuersitas materiae: & in quae ex illis possit aut non possit cadere dispensatio, 6. 18. & 19.

Impletio præcepti de bono prauato: aut de minori bono, quando omitteri possit ob commune vel maius bonum, 7. 20.

Præceptum non implet qui facit id quod lex præcipit, si legem ipsam ignoret, ibid. 21.

Peccato transgressionis præcepti se contaminat, non modo qui transgreditur præceptum, sed etiam qui propositum habet transgrediendi, aut qui de illius transgressionem delectatur, 8. 22.

De eo, quod præcepto naturali, unum posituum, & huic humanum cedit, 10. 33. & 34.

Præcepti diuisiones variae, ibi. 35. & 36.

Multorum præceptorum transgressionem, quando vnum tantummodo peccatum committatur, ibid. 38.

Præceptum affirmatiuum semper includit negatiuum: & hoc illud plerumque quidem, non tamen semper, 11. 39.

De præcepto 1. Decalogi noranda lib. 17. ca. 1. 13. 12.

Alia de 4. præcepto lib. 20. ca. item 4. 188. 4.

Alia de 5. lib. 21. ca. adhuc 1. 203.

Alia de 7. & 10. lib. 23. ca. etiam 1. 251.

Predicatio verbi Dei. Lib. 18.

Eius dignitas maxima, 88. 117.

Quibus ipsa ex officio incumbat, ibi. 118. & 119.

Quibus Episcopus, & quibus solus Papa licentiam predicandi dare possit, 89. 120. & quod vir laicus possit capax esse talis licentiae, non item foemina, ibid. 121.

Quatenus Episcopo extra suam dioecesim, & Parocho extra suam parochiam, predicare liberum sit, ibid. 122.

Statutum Concilii Trident. de ceteris cohibendis, ib. 123.
 Dona. in predicatore verbi diuini requisita: tum naturalia, ibi. 124.
 tum acquisita, ibid. 125. tum diuinitus inf. sa, ibid. 126.
 Requisita ex parte materiae: & de vsu mundanae scientiae in praedicatione: ac de requisitis ad eundem solemnitate, 90. 127. & 128. & 129.
 Varia peccata, in qua Praedicator incurere potest, ibid. 130. & 131.
 Peccata in qua incurere possunt qui praedictorem audiunt 91. 132.
 Requisita ad audiendum fructuose verbi Dei praedicationem, ib. 133.

Praesentatio ad beneficium ecclesiasticum. Lib. 30 tract. 3.

Quatenus censura in Patrono, sit impedimentum validitatis praesentationis, 697. 219.
 Is non potest praesentare seipsum: & de peccato praesentantis indignum, ibid. 220.
 Quando peccet praesentans dignum relicto digniore: & quod peccatum in eo commissum non impediatur praesentationis validitatem, 698. 221.
 Quatenus absens possit praesentari: & quod pater possit praesentare suum filium, ibid. 222.
 Differentia duplex inter laicum & Clericum praesentantes, ib. 223.
 Episcopos instituere potest praesentatum: & quis idipsum possit praesentare, ibid. 224.
 Quando institutio facta sine praesentatione Patroni sit aut non sit valida: ac quando heri possit ab Episcopo extra suum territorium, 699. 225.
 Summus Pontifex potest derogare cuiusque iuri patronatus: & quando censendus sit de facto derogare, ib. 226. & 227.
 Diversi modi quibus accipitur nomen institutionis praesentati a Patrono, ib. 228.

Praesumptio. Lib. 17.

Praesumptio multis modis dicitur: ac prout vitium oppositum spei Christianae, duplex est, 30. 85.
 Quando utraque ea contingat, ib. d. 86.
 Quodque utraque possit esse tum pura, tum mixta, seu coniuncta cum errore infide, ibid. 87.
 Quod item utraque peccatum sit mortale, ib. 88.
 Praesumptio peccatum est minus desperatione: & documentum iudicandi de iisdem peccatis, ibid. 89.
 Quid sit praesumptio humilitati opposita, & quando sit peccatum mortale, 54. 210.

Pretium rerum venalium. Lib. 25.

In quo consistit iustitia vel iniustitia pretii rerum venalium, 409. 269.
 Ratio qua iustum pretium constituitur, ib. 70.
 Pretium iustum aliud legitimum, aliud naturale: & inter utrumque differentia, 410. 271.
 Notanda de eo, quod iustum pretium constitui debeat secundum legem, vel communem estimationem, quae fuerit in loco & tempore quo pericitur venditio, ib. 272.
 Prima causa augendi vel minuendi pretium rerum venalium, est eorum odem penuria vel copia, ibid. 273.
 Quid sint lucrum cessans & damnum emergens: & quatenus sint causa iusta augendi pretium rei venalis, ibi. 274.
 Virilitas aut necessitas emptoris non est causa iusta illud augendi, 411. 275.
 Quatenus labor, industria, & periculum in comparandis & conseruandis mercibus esse possit causa augendi pretium rerum venalium, ibid. 276.
 Regula a Soto de eo tradita reicitur: & traditur quando praedicta causa locum habeat, ibid. 277.
 Donatio causa est augendi vel minuendi pretium iustum: ad quam diiudicandam seruiunt quatuor documenta, ib. 278.
 Inter amicos & consanguineos, ea facile praesumitur, non autem inter extraneos, ib. 279.
 Quatenus modus vendendi sit causa augendi vel minuendi iusti pretii, 412. 280.
 Mercatores aliquando ratione officii, maiore pretio vendere possunt, quam alii, ib. 281.
 Ementes simul in magna quantitate, possunt ea de causa minus solue. e. quam alii, ib. 282.
 Legitimum pretium quid sit, & quid requiratur ad illius iustam taxationem, ib. 283.
 De eadem taxatione quaedam notanda, ib. 284.
 Quid iuris sit, si facta taxatione, venditores inueniantur iacturam facere, vendendo secundum pretium taxatum, ib. 285.
 Legibus ciuilibus pretia rerum taxantibus subiiciuntur tum externi, tum etiam Clerici, 413. 286.
 Quod dicatur pretium naturale: & qui dixerint excedentes ipsum a peccato excusati, aut saltem a restitutione: ac quo fundamento nixi, ib. 287.
 Vendentes supra pretium rigorosum, aut ementes infra piuum, irregulariter peccant, ac tenentur ad restitutionem, ib. 288.
 De eo quod in contrarium ex iure ciuili adfertur, rem tantum valere quantum vendi potest: & quod vnusquisque in suis rebus sit moderator & arbiter, ibid. 289.
 De alreio, quod deceptio permittatur infra medium iusti pretii, 414. 290.

Procurator. Lib. 25.

Procurator definitio, 478. 610.
 Procurator alius est ad lites, & alius ad negotia, ibid. 611.
 Procuratoris legitime constituti autoritas, ibid. 612.
 Ad exercitium debitorum Procuratoris ad lites, requiritur permissio, scientia, diligentia, veritas: & quae, 494. 679.
 Iustitia in eodem requisita, tum respectu sui, tum respectu aliorum, ibid. 680.
 Responso ad dubium, An procurator qui gratia aut modico pretio acta iudicialia obtinuit, possit a cliente exigere integram solutionem, & sibi viuipare, ibid. 681.
 Ad quid procurator teneatur eius cuius ille causam egit, non conditus ab ipso, ib. 682.
 Quando procurator conductus ad causam aliquam procurandam, alium sibi substituens possit accipere aliquid de mercede constituta, 491. 683.

Proditio.

Modi quibus proditio potest contingere, & esse peccatum mortale. Lib. 23. 258. 31.

Proles. Lib. 31.

Cauendum prolis damnus existens in vtero: & edita in lucem sustinenda est, & educanda, 809. 315.
 Respectu matrimonii veri pro. es censetur legitima: & explicatio difficultatis, Quatenus id sit limitandum, aut extendendum, ibi. 314.
 Quatuor genera filiorum illegitimos, ib. 315.
 Illegitimi in inhabilitas ad officia & beneficia ecclesiastica, ib. 316.
 De modo quibus possimum ex illegitimis fiunt legitimi canonico, ibi. 317.

Promissio eiusque assensio pollicitatio, & stipulatio, atque pactum vniuerso. Lib. 25.

Quid sit promissio, pollicitatio, stipulatio, & pactum, ac in quo differant, 365. 68.
 Differentia inter pacti & promissionis obligationem, ib. 69.
 Quae sit vis promissioni, & illius diuini in nudam & vestita, ib. 70.
 Pacti diuisiones variae, 366. 71.
 De ea qua diuiditur in nudam & vestitam, ibid. 72.
 De ea qua in vtili, & inutile: & ea qua in honestum, & turpe, ib. 73.
 Promissio tantum interna facta homini, non est obligatoria, sicut est facta Deo, ibid. 74.
 Simplex promissio etiam signo externo expressa, non obligat antequam sit accepta: ab eo cui fit, 367. 75.
 Obseruationes pro praxi de promissione acceptata, ibid. 76.
 Qui sine qua promissionem acceptatam possit pro alio, ad obligationem sufficere, ibid. 77.
 Promissio onerosa valide acceptatur tantum ab eo cui fit, ib. 78.
 Quae exigantur vt possit quis pro alio v. l. de acceptare, ib. 79.
 Differentia inter mandatum donandi, & promissionem donandi, ibid. 80.
 Promissio facta ob Dei honorem obligat, non acceptata ab eo cui fit, 368. 81.
 Quod promissio signo externo expressa, & sufficienter acceptata obliget sub peccato mortali, ib. 82.
 Ad validitatem promissionis requiritur, vt cum plena delibeatione facta sit, ib. 83.
 Quanta quantitas debeat esse quod promissum est, vt vincat promissionis censetur peccatum mortale, ib. 84.
 De excusatione ab impletione promissionis ob mutationem circumstantiarum, 369. 85.
 Obseruanda circa eandem excusationem, ib. 86.
 Obseruatio notanda circa excusationem ob mutatum rerum statum, ib. 87.
 De excusatione per ignorantiam, aliamve iustam causam, ibid. 88.
 Quando obijet promissio facta sine animo promittendi, ibid. 89.
 Explicatio difficultatis de promissione facta animo quidem promittendi, non tamen se obligandi, ib. 90.
 Promissio habentis expressam voluntatem non obligandi se, non obligat, 370. 91.
 Ad quid teneatur is qui aliquid promisit pro alio, ipso inficio, ib. 92.
 Ad quid teneatur ille qui est incertus an promiserit aut qui l. certisat se promississe, incertus est an id fecerit animo se obligandi, ib. 93.
 Et ad quid, si incertus sit an promiserit cum plena delibeatione, ibid. 94.
 De obligatione cum facta fuerit duobus, nec vti que simul satisfieri potest: quae cui sit praeferenda, 371. 95.
 Promissio simplex non inducit obligationem ad restitutionem, ibid. 96.
 Quid sit iocundum de ea, quae facta est cum adiectione alienius oneris, ibid. 97.
 Quid sit sciendum de promissione facta cum adiectione oneris cuius, ib. 98.
 Dicta de promissione, quomodo quadrent in pactum & donationem, ibid. 99.

Proposio. Lib. 17.

Propositionum quae certo sunt Catholicae duo genera, 22.

Quid sit propositio haeretica, quid non catholica, quid erronea, quid suspensa de haeresi, 23.54.
 Quid sapiens haeresim, quid temeraria, quid scandalosa, ib. 55. Quid male sonans, quid schismatica, quid iniuriosa, 24.56.

Pubertatis. Lib. 31.

De pubertate in ordine ad matrimonii validitatem, 764. 170. & aliorum sequent. Vide verbum Matrimonium 13. post medium.*

R.

Raptus. Lib. 22.

Quid raptus fornicationi superaddat, 242.28.
 Corollaria de eadem re, ibid. 29.
 Raptum genere suo peccatum esse mortale, ad quod confirmandum referuntur poenae, quibus is à iure puniatur, 243.30.
 Quomodo eadem poenae sint accipiendae, ibid. 31.
 Raptus quid sit, Lib. 31. 763.164.

Redemptio vexationis. Lib. 23.

Quatenus sine simonia detur temporale pro spiritali ad redimendam vexationem, 280.124.
 Redemptio iustae vexationis qua temporale datur pro spiritali non est licita, ibi. 125.
 Praeuenire iniustam vexationem aperte futuram, quando sit licitum, ibid. 126.
 Non licet praeuenire certo iustam, nec eam de qua non constat an iusta sit vel iniusta, ibid. 127.
 Pretium in redemptione vexationis accipiens, quando in eo committat simoniam, ibid. 128.
 Redemptio vexationis cum spiritali non habet annexum temporale commodum, quatenus excusetur à labe simoniae, ibi. 129.
 Vexatus in possessione, cum ius habeat ad eam certum, potest vexationem sine simonia redimere, ibid. 130.
 Secus si ideo manifestetur, quod habeatur incertum, ibi. 131.
 An necesse sit prius recurrere ad Superiorem, quam uti vexationis redemptione, 281.132.
 De redemptione vexationis, per quam indignus praeficitur Ecclesiae, quid sit tenendum, ibid. 133.

Religio virtus. Lib. 17.

Religionis nomen accipitur dupliciter, 38.135.
 Religio virtus est moralis, non theologica, ibi. 136.
 Ad eam proxime pertinet primum Decalogi praecipuum, quod negatum est, in claudens in se affirmatiuum, ibi. 137.
 Actus eius quidam sunt elicitus, & quidam imperatus, ibid. 138.
 Quod elicitus sint varius, & qualiter de imperatis sit iudicandum, ibid. 139.
 Pro quo tempore idem actus sint in praecipuo: specialiter autem deuotio, adoratio, & sacrificium, ibid. 140. & 141.

Religio status vita 1. Lib. 18.

Denomine Religiosi: & de vororum paupertatis, castitatis, & obedientiae necessitate ad statum religiosum, 146.363.
 Religiosus status praeter eadem vota, requirit Sedis Apostolicae approbationem, 147.364.
 Ad statum religiosum, neque eadem tria vota sine iustis modi approbatione neque haec, sine illis sufficere potest, ibid. 365.
 Tria memorata vota solemnia esse, necessarium non est ad statum religiosum, ibid. 366.
 Ratio illius rei, ibid. 367.
 Solutio eorum quae in contrarium obijci possunt, ibi. 368.
 Tres vitae spiritalis modi, ex quibus tria genera ordinum Religiosorum distinguuntur, ibid. 169.
 Inter varios ordines Religiosos, quis cui praestare censendus sit, 148.370.

Religio status vita 2. quoad eam ingressuros, & quoad eam ingredientes. Lib. 18.

Non est quidem necessarium per se longa deliberatio ne viante ingressum religionis: est tamen per accidens, ibi. 371.
 A Deo petendum est consilium per preces: & à seipso, per probationem propriam vitam, ibid. 372.
 Non est illicitum inducere aliquem ad ingressum religionis: nisi id fiat metu inculco, 149.373.
 Aut largitione munerum simonice, aut mendaciis, aut si in ductione sit ad monasterium, in quo male viuitur, ibid. 374.
 Quatenus alicui religionis ingressum dissuadere liceat, ibid. 375.
 Potest ingredi religionem quous non habeas impedimentum: siue personale siue reale: & quando illud contingat, ibid. 376.
 De impedimento matrimonii, & clericali status Episcopo: un. non item aliorum Clericorum, ibid. 377.
 Varia debita realia impedimenta ne quis religionem ingreditur, 150.378.
 Ad quid teneatur qui certum monasterium se ingressum vult, si in eo non admittatur, ib. 379.
 Ad quid item qui vult absolute aliquod religionis genus, aut viue: se religionem, aut dissolutam, ibid. 380.

De eo qui recufatur admitti, nisi literas aut artem discat: & de eo qui simul vult absolute religionem, & in particulari aliquam: atque de eo cui iuperuenit impedimentum, 151.381.

Qui fecit votum alicuius religionis non facit. Episcopatum suscipiendo: sicut ingrediendo Religionem perfectiorem: & quatenus suscipiendo aequae, aut minus perfectam, ibi. 382.

De libertate quam habet religionem ingressus, egrediendi ante annum pubertatis, ibi. 383.

Ingressus religionem fit Religiosus duobus modis: vno per professionem habitus: & altero per professionem, 152.384.

Requisita ad professionem expressam, ib. d. 385.
 Tres modi quibus fit professio tacita, ibid. 386.

Quod non sit qui. censendus professionem tacitam fecisse per suspensionem habitus nouitiorum, quantumcumque suam voluntatem per seuerandae proficiendi sufficientissime ostenderit, 153.387.

Quomodo accipienda sint iura quae in contrarium citantur, ib. 388.

Quatenus aliquam religionem tacite professus, possit in aliam intrare, ib. 389.

Religio status vita 3. quoad ingressos ac quoad egressos religionem. Lib. 18.

Varietas eorum quae religio incumbunt ex officio, ibid. 390.

Quatuor casus in quibus Religiosus mortaliter peccat contra obedientiam, 154.391.

De peccato eius qui religionis vota tantum, non autem regulas seruare vult, ibi. 392.

Quatenus peccet Religiosus agendo contra regulas, quae non obligant, ad culpam, ibid. 393.

Obedire sine praecipuo, quam eo expectato, melius est: & quid sit agendum cum diuersi Superiores contraria manant. Itemque quid in dubio, ibid. 394.

Quando sit aut non sit de necessitate, ut Religiosus Praelato suo obediat, ibid. 395.

Quatenus consuetudo possit aut non possit excusare ab obseruatione regulae, 155.396.

* Religiosus post factam professionem, de suis bonis disponere non potest, nec testamentum ante illam factum mutare, ib. 397.

Peccatum suo genere mortale Religiosus committit, habendo proprium, ibid. 398.

Tres casus in quibus Religiosus mortaliter peccat, retinens aliquid in usum proprium, 156.399.

Peccat Religiosus volens de aliquo libere disponere, petinde ac si domini iure haberet, ibid. 400.

Religiosus de eo quod dono acceptum, non potest disponere, ibid. 401.

Ad quae teneatur Religiosus Ordinis, in quo singulis assignatur suum proprium, ib. 402.

* Obligatio Religiosi ad clausuram, 157.403.

Prohibitio Religiosi facta sub excommunicatione non dimittendi habitum sui Ordinis: & pariter facta Doctoribus ne eos dimisso habitu retineant ac doceant leges aut medicinam, ib. 404.

Quomodo intelligenda sit illa dimissio habitus, & quatenus censeri debeat temeraria, ibid. 405.

Quomodo accipienda sit probatio facta Religiosis eundi ad studia intellectus a Superioribus, & consilio totius, aut maioris partis Conuentus. Et quae conuenire debeant ad incurtendam excommunicationem latam in docentes ipsos leges civiles vel medicinam, non gestantes suum habitum, ibid. 406.

Venatio antiquo iure communi prohibita Religiosis, 158.407.

Excommunicatio lata in Religiosos vsurpantes sibi auctoritatem administrandi Eucharistiam aliaque nonnulla agendi, ibid. 408.

Ea ad omnes Religiosos extenditur, ibid. 409.

Actiones ob quas imponitur, cum eorum declaratione, ibid. 410.

Modi variis quibus potest Religiosus à tali censura excusari, ibid. 411.

Religio status vita 4. De egredientibus religionem.

Transitus à Religione laxiori ad actiorem licitus est, 159.412.

Quatenus licitus sit transitus ad aequae aut magis laxam, ibid. 413.

Quae religio censenda arctior, ibid. 414.

Documenta de iis qui à Religione dimittuntur, ibid. 415.

Distinctio inter eiectionem, fugiuium, & apostatam, ibid. 416.

Eiectus ad Religionem reuocatus teneatur redire, non teneatur autem transire ad alium Ordinem, 160.417.

Teneatur absolute ad obseruationem castitatis: ad obseruationem vero obedientiae religiose, tantum teneatur animi proposito, si contingat ipsum reuocari, ibid. 418.

Quo habitu uti debeat, ibid. 419.

Quatenus teneatur ad obseruationem paupertatis: & cur accquirat, quae non fuerint sibi necessaria, ibid. 420.

Repressalia.

De repressaliis tenenda Lib. 21. 232. 120.

Res aliena.

De re aliena factus contractus quam vim habeat, vide verbum Contractus sexto in fine.

Rescriptum Apostolicum pro acquisitione beneficii. Lib. 30. tract. 3.

Differentia rescripti à ceteris constitutionibus Apostolicis: & triplex illius genus, 708.266.

Eius usus à Concilio Trid. prohibitus ob abusum: qui si absit, potest esse licitus, ibi. 266.
 Rescriptum non extenditur ad beneficia nominatim iure excepta: & quænam ea sint, ibi. 267.
 Quid incumbat ei pro quo promovendo concessum est rescriptum Apostolicum, 709. 268.
 Quid possint contra agere illi quorum interest, ibi. 269.
 Quid acquiratur per rescriptum Apostolicum, ibi. 270.
 Concurrentibus pluribus mandataris, quis eorum præferatur, ibid. 271.
 Notandum de rescripto seu literis in forma pauperum, ibi. 272.

Resignatio & Renunciatio beneficii. Lib. 23.

Resignatio beneficii ecclesiastici quid, & quotuplex sit, 304. 245.
 Resignatio facta in fauorẽ tertii, quomodo sit simoniaca, ibi. 246.
 Ea licite fieri potest in manibus Papæ, non item in manibus Ordinariorum, 305. 247.
 Quando in resignatione beneficii contingat, vel non contingat simonia mentalis, ibi. 248.
 Non est simoniacum post resignationem beneficii factam pure & simpliciter in manibus Superioris, rogare ipsum, vt illud certæ personæ conferat, ibi. 249.
 Renunciations non valent factæ colore permutacionis in manibus Ordinariorum, ibi. 250.
 Simoniaca est resignatio beneficii, cum reseruatione pensionis facta sine autoritate Papæ, ibi. 251.
 Quando committitur simonia tractando de pensione imponenda beneficio sub Papæ benedictio, 306. 252.
 Quando renunciatio committit simoniam, accipiendi temporale ea de causa, ibid. 253.
 Resignationes simoniacæ cum regressu, aut cum accessu, aut cum ingressu quid sint, & quomodo differant, ibi. 254.
 Renunciatio quæ tantum est litis, fieri potest propria autoritate: non item, cum admixtam habeat quandam renunciationem beneficiorum, ibi. 255.
 De ratione qua, cum beneficium de quo litigatur vnicum est, pro illius renunciatione possit vel non possit aliquid accipi, ibi. 256.
 De bono pacis, & alia iusta causa ob quam autoritate Prælati pro renunciatione litis aliquid temporale accipi potest, 307. 257.
 Ratio qua non potest, & ratio qua potest Prælati pensionem imponere ei cui adjudicat beneficium litigiosum, ibi. 258.
 Quod talis pensio imponi possit ad vitã illius cui assignatur, ibi. 259.
 De hac renunciatione vide alia in verbo Beneficium ecclesiasticum 4 § tertio.*

Responso ambigua. Lib. 24.

Celatio veritatis per responsonem ambiguum, 315. 9.
 De responsonem ambiguum ob aliquod subintellectum in mente, nec exterius expressum, ibi. 10. & duob sequent.

Reuelatio secreti. Lib. 24.

Quod reuelatio secreti peccatum sit, & quale sit, 337. 106.
 Quis modus quo contingit obligatio seruandi secretum, est ex natura rei, 338. 107.
 Alter quo eadem obligatio contingit, quia iniuste ventum est in notitiam secreti, ibi. 108.
 Tertius quo eadem contingit, eo quod post notitiam secreti, interuenit pactum aut promissio de eo non reuelando, ibid. 109.
 Quartus quo illa ipsa contingit ex pacto, cum quo secretum ealege detectum est, vt non manifestaretur, nisi idem aliunde cognoscat, ibi. 110.
 Ad eisdem pacti obseruationem tenetur quisquis ex iniusta violatione illius, cognouit secretum sub illo eodem commissum, ibid. 111.
 Quatenus obligatio ad eiusmodi obseruationem cesset ob damnum securum reip. aut etiam personæ priuatæ: nisi fiat secreti commissi reuelatio, ibid. 112.
 Quæ qualiter sit facienda, ibid. 113.
 Quintus modus spectans ad Sacramentum penitentia, 339. 114.
 Responso ad obiectionem, quod Christus detexerit peccatum luxuæ proditoris, ibid. 115.

Reus. Lib. 24.

Mendacium rei in iudicio tanquam perniciosum, rationem habet peccati mortalis, 321. 35.
 Obseruanda à Confessorio quoad tale mendacium, ibi. 36.
 Rationes suadentes probabile esse, quod reus cuius crimen non est plene probatum, à mortali excusetur, si illud in iudicio neget ad mortem vitandam, ibid. 37.
 Nonnulla ad quæ aduertendum est in iudicio ferendo de eiusmodi mendacio, 322. 38.
 Requisita vt quis censetur legitime interrogatus, ibi. 39.
 De infamia requisita, ibi. 40.
 De indicis ac semiprobatone, ibi. 41.
 Reus potest respondere ambiguo quando non interrogatur iuridice, potest etiam fugere nondum captus, 323. 42.
 Cum reus scit se contra ius interrogari, aut de eo probabiliter dubitat, non tenetur respondere, 343. 134.
 Quando reus censetur interrogari contra ius: & quod ex illius responsonem per vim aut fraudulenter extorta contra ius equeat iudex procedere aduersus ipsum, ibi. 135.

Quod non procedit si vis aut fraus extra iudicium prouenerit à persona priuatæ: & cur in ea re perinde sit, siue à iudice, siue ab ipsis ministris vis aut fraus proueniat, ibi. 136.
 Casus in quo iudex ex responsonem per vim & fraudem extorta à reo in iudicio, potest contra eum procedere, ibi. 137.
 Iudici licet cum reo dissimulatione, bonoque dolo vti: nec impeditur contra eum procedere, si is ex leuitate, nec graui metu compulsus, nec magna fraude circumuentus crimen suum confessus sit, ibi. 138.

De obiectione quam reus potest facere testi, ad infirmandum ipsius testimonium, 344. 139.
 Quod eam possit facere quantumcumque testimonium sit verum interuenientibus tamen tribus conditionibus, & quibus, ibi. 140.
 Reus conuictus in iudicio de vno crimine, non tenetur respondere interrogatus de aliis à se commissis, quando contra eum de talibus non præcedit infamia, aut semiprobatio, vel indicia à quatuor sententia, ibid. 141.
 Duo casus in quibus id patitur exceptionem, ibid. 142.
 Reus de complicibus omnino occultis interrogatus non tenetur respondere, tanquam non interrogatus iuridice, ibi. 143.
 Nisi sit crimen læsæ maiestatis, seu vergens in graue reip. damnium, 345. 144.

Ad quid tenetur reus qui mentiens in iudicio euasit penam ad quam erat condemnandus, ibi. 145.
 Non tenetur reus iniuste condemnatus petinde parere Iudici, ac iuste condemnatus: sed interdum potest se defendere: & quomodo ac quando, ibi. 146.
 Quatenus licitum sit reo à lata in se sententia appellare, 147.
 Quando reus in carcerem coniectus possit vel non possit ex eo fugere, ibi. 148.
 Quæ censeri possint cause iustæ talis fugæ, 345. 149.
 An tali fugæ obstat incommoda custodiis securata, aut eorum deceptio, aut effractio compedum, vel ianuarum, vel parietum carceris, ibi. 150.
 Quatenus licitum sit, vel non sit in ea re ipsum iurare, ibi. 151.
 An inde sequatur aliqua obligatio ad restitutionem, ibi. 152.

Ritus celebrandi Missam. Lib. 29.

De pertinentibus ad ritum celebrandi Missam, & obligatione obseruandi illa: deque defectibus circa eadem contingentibus, 394. 206. & sequent. vide verbum Missa. 4. in fine.

Rixa.

Derixa lib. 21. 234. 128.

S.

Sabbatum. Lib. 19.

De nomine Sabbathi, deque præcepto: Decalogi, quo eius obseruatio imponitur, 161. 1. & 2.

Sacerdos. Lib. 29.

Sacerdotis obligatio celebrandi Missam, 351. 46. & 47.
 Quæ ratione debeat se gerere cum peccatore in administranda sacrosancta Eucharistia, 352. 48. & aliorum sequentibus, vide verbum Eucharistia 4. à medio.*
 Sacerdotis Paro-chi est, Eucharistiam administrare iure ordinario cæteris Sacerdotibus quatenus id conueniat, 363. 89. & quatuor sequentibus, vide verbum Eucharistia 6. sub fine.
 Sacerdos non debet communicare sine stola, 370. 112.
 Sacerdotis concubinarius Missam audire non est peccatum, 378. 37. & duobus sequentibus.

Sacramenta nouæ legis primo, quoad eorum naturam & necessitatem. Lib. 26.

Definitio Sacramenti, & conditiones ad naturam eius requisitæ, 496. 1.
 Cuius conditionis signa, Sacramenta nouæ legis sint, ibid. 2.
 Qualiter Sacramentum significet gratiam iustificantem, ibi. 3.
 In vnoquoque Sacramento distinguitur Sacramentum & res Sacramenti, quibus character in nonnullis additur, ibi. 4.
 Septem sunt nouæ legis Sacramenta, & qua ratione is numerus concludatur à D. Thoma, 497. 5.
 De fide est, non omnia Sacramenta paria esse inter se, 6.
 Institutio omnium Sacramentorum nouæ legis, est à Christo: & quod aliud necessarium sit necessitate mediæ, & aliud necessitate præcepti, ibi. 7.
 Differentiæ inter vtramque illam necessarii speciem, ibid. 8.
 Tenenda de necessitate Sacramentorum, ibi. 9.
 Quæ dicatur necessitas Sacramento, ibi. 10.

Sacramenta nouæ legis 2. quoad materiam & formam ipsorum. Lib. 26.

Tria ad vnumquodq; Sacramentum concurrere oportet vt perfectiatur: materia, forma, & minister, 498. 11.
 Modus compositionis Sacramenti ex materia & forma, ibi. 12.
 Materia & iulque Sacramenti indeterminata quidem est quoad figuracionem, non tamen quoad rem, ibi. 13.
 Materia & forma Sacramentorum, certæ ac definitæ sunt ex Christi institutione, ibid. 14.

Ecclesia nequit mutare essentialia Sacramentorum, nec effectum eorum impedire, *ibid.* 15.
 Quod in Sacramento, & res verbi: & verbum rei haberi possit rationem, *499.16.*
 Quæ coniunctio materiae & formæ requiratur ad Sacramentum, *ibid.* 17.
 Quanta item utriusque propinquitas, *ibid.* 18.
 Qua ratione Sacramentum Eucharistiæ censeatur re constare & verbis, *ibid.* 19.
 Mutatio essentialis in materia aut forma Sacramenti, reddit ipsum inualidum: non item accidentalis. Et quando essentialis contingat in materia, *ibid.* 20.
 Quando in forma, *500.21.*
 Ad Sacramentum nihil refert cuius idiomatis sit ipsius forma: neque eam in elligat qui illud administrat vel suscipit, *ibid.* 22.
 Dammodo verba habeant significationem vsu receptam, qualem Sacramenti forma exigit, *ibid.* 23.
 Sex modi quibus fieri potest mutatio in Sacramenti forma: & ratio indicandi quando illa sit huc essentialis, & quando accidentalis, *ibid.* 24.
 Quid sit faciendum in probabili dubio, an ex mutatione forma perierit, *ibi.* 25.
 Quando ex accidentali mutatione formæ Sacramentum irritum reddatur, vel non, *ibi.* 26.

Sacramenta nouæ legis 2. quoad ceremonias & causam efficiendam effectusque ipsorum. Lib. 16.

Quæ proprie dicantur ceremoniæ Sacramentorum, & de magnæ earum varietate, *501.27.*
 Communis ceremoniis: & quod earum vsus pius sit, & salutaris, *ibid.* 28.
 A solo Papa eæ mutari possunt, nec vsurpari passim possunt à quouis, *ibid.* 29.
 Quem vsum eædem habeant, *ibid.* 30.
 Quomodo conueniat eis producere certos effectus spirituales, *ibid.* 31.
 Duplex causa efficiens Sacramenti, quarum principalis est Deus, *502.32.*
 Duæ reliquæ, humanitas Christi: & aliquis homo ultra Christum, *ibid.* 33.
 Ad Sacramenti validitatem non est necessaria probitas morum in ministrante illud, *ibid.* 34.
 Ma us ministrat vt potest verum Sacramentum conferre: sic potest eundem verum effectum, puta gratiam, *ibi.* 35.
 Ad Sacramentum perficiendum requiritur in ministro intentio faciendi quod facit Ecclesia, *503.36.*
 Virtualem eam esse: sufficere potest: non autem esse tantum habituale, *ibid.* 37.
 Quæ dicatur actualis intentio: & quod virtualis dupliciter dicatur: quæque dicatur habitualis, *ibid.* 38.
 Quatenus ad Sacramenti validitatem sufficiat aut non sufficiat intentio conditio nalis, *ibid.* 39.
 Intentio faciendi quod facit Ecclesia quæ creditur vera, sed non est potest sufficere ad Sacramenti validitatem, *504.40.*
 Quod peruersa intentio ministri non impedit Sacramenti validitatem: & quomodo iudicetur de intentione ad hanc sufficientem, *ibid.* 41.
 Error in intentione circa personam, non impedit validitatem Sacramenti, *ibid.* 42.
 * Effectus præcipui Sacramentorum, gratia gratum faciens & character: quidque illa sit, *ibid.* 43.
 Omnia Sacramenta nouæ legis conferre possunt secundam gratiam, non item primam omnia simili modo, *ibi.* 44.
 Sui autem modo omnia possunt, *ibid.* 45.
 Quid sit Sacramenta conferre gratiam ex opere operato, *505.46.*
 In quibus Sacramentis gratia specialis conferretur & qualis, *ibid.* 47.
 * Quid sit character Sacramentalis, & quorum Sacramentorum sit, *ibid.* 48.
 Triplex officium illius: & quod sit indebilis, *ibid.* 49.

Sacramenta nouæ legis 4. quoad suscipientes & administrantes illa, Lib. 26.

Solus homo præsentem vitam agens capax est Sacramentorum: ad quorum validitatem, illius intentio est necessaria, & quali, *506.50.*
 Recta fides requisita in adulto suscipiente Sacramentum, vt per illud gratiam consequatur: itemque poenitentia, & quæ, *ibi.* 51.
 Quotum tamen duarum conditionum defectus non obstat, quin is Sacramentum vere suscipiat, excepto poenitentia Sacramento, *ibid.* 52.
 Indigne Sacramenta tractare, peccatum est suo genere mortale: & grauissimum, si quis ea conferre tenter, non habeas potestatem, *507.53.*
 Quid de eo, qui non est certus an habeat talem potestatem, *ibi.* 54.
 Quatenus soli Sacerdotes censeantur ministri Sacramentorum, *ibid.* 55.
 Mutare materiam aut formam in administratione Sacramenti, aut vti incerta, aut non feruare modum ab Ecclesia præscriptum pec-

atum est de se mortale, *ibid.* 56.
 Peccatum est suo genere mortale sacramentum ministrare in statu peccati mortalis, *ib.* 57.
 An id habeat locum in illo, qui ex necessitate administrat, neque est ad tale officium consecratus, *508.58.*
 Quatenus peccet Sacramentorum omittens ceremonias ab Ecclesia præscriptas, *ibid.* 59.
 Duo modi quibus contingere potest obligatio suscipiendi Sacramenta, *ibid.* 60.
 Peccatum est mortale Sacramenta sine debita dispositione suscipere: ac etiam tali indignæ susceptioni cooperari, *ib.* 61.
 Peccat mortaliter ministrans Sacramentum suscipienti illud indigne: nisi scandalum aut in ista proximi læsio excuset, *509.62.*
 Ignorantia quoque probabilis potest ab eodem peccato excusare, *ibid.* 63.
 Non licet Sacramentum petere ab eo qui nequit illud valide aut digne ministrare, *ibid.* 64.

Sacrilegium Lib. 19.

De violatione rei sacræ in qua sacrilegium consistit, *176.55.*
 Quatuor sacrilegii species quarum prima contingit cum persona: secunda cum loco: tertia cum tempore sacro fit iniuria, *177.56.*
 De quarta contingente, cum sit iniuria aliis rebus sacris, *ibid.* 57.
 Sacrilegium genere vnum est, & specie diuersum, ac ipsum mortale peccatum esse contingit tribus maxime modis, *ibid.* 58.
 Quæ sacrilegii species excommunicationem inducant, *ib.* 59.
 Explicatio excommunicationis late in effractores & spoliatores Ecclesiarum, *ibid.* 60.

Sacrilegium quatenus luxuria species. Lib. 22.

Quid sit sacrilegium prout luxuriæ species, & quot modis contingat, *243.32.*
 De sacrilegio quod committitur vsu actus luxuriosi in loco sacro, *244.33.*
 Quomodo committatur à coniugibus istic vtentibus copula coniugali, *ib.* 34.
 Quatenus committatur per actum luxuriosum oeculum, aut quando is est sine carnali copula, *ibid.* 35.
 Quæ in hac re comprehendantur nomine loci sacræ, *ibid.* 36.

Schisma Lib. 17.

Schisma in quo consistat & differat tum ab hæresi tum ab inobedientia, *34.111.*
 Peccatum est grauissimum, *ibid.* 113. & seq.

Signum Lib. 17.

Quatuor præcipua genera signorum, quibus quis censeri potest aliquam religionem profiteri, *19.31.*
 Quatuor casus in quibus nullum tale assumere licet, cum fuerit signum falsæ religionis, *ibid.* 32.
 Quomodo talibus vt liceat extra eosdem casus, *20.25. & seq.*
 Signum dilectionis exhibendum inimico, vide verbum Inimicus.

Simonia vniuersæ Lib. 23.

Tractantes de simonia, *276.108.*
 De nomine simoniae, *ibi.* 109.
 Definitio simoniae: & quæ voluntas ad eam requiratur, *277.110.*
 Quæ res spirituales, aut spiritualibus annexæ ceuleantur materia simoniae, *ib.* 111.
 Non est simonia artes & scientias naturales docere pro pecunia, *ibid.* 112.
 Solutio eorum quæ obici possunt in contrarium, *ibid.* 113.
 Regulæ aliquot notandæ ad iudicandum quando committatur simonia, *278.117.*
 De acceptis in sustentationem, per eum qui spiritualia exercet, *ibid.* 118.
 Quas operas suas locare possit exerceas spiritualia, *ibid.* 119.
 Documenta notanda ad iudicandum qua ratione committatur simonia, *279.120.*
 Duo requisita ad venditionem & emptionem, qua committatur simonia, dando pure spirituale pro pure spiritali, *ibid.* 122.
 Aliquot modi quibus sine simonia dari potest temporale pro spiritali, *ib.* 123.
 De consuetudine accipiendi temporale pro spiritali, *281.134.* & tribus sequentibus.
 Committitur simonia dato spiritali in compensationem obsequii pecunia estimabilis, *282.138.*
 De ratione qua potest sine simonia, prætato obsequium exhiberi, ad obtinendum ab ipso beneficium Ecclesiasticum, *ib.* 139.
 Qua ratione sit aut non sit simonia dare beneficium pro obsequio exhibito aut exhibendo in Ecclesiæ utilitatem, *ib.* 140.
 Quando sit simonia vel non sit dare spirituale ob munus à lingua, seu ob preces, *ib.* 141. & 283.142.

Non est simonia conferre alicui beneficium ratione consanguinitatis, *ib. 143.*
 Quale peccatum sit tali ratione conferre digno, *ib. 144.*
 Non est simonia ob metum conferre beneficium, nisi collatio resoluat in commodum temporale, *ibid. 145.*
 Simoniacum est sponsonere deponere spirituale, contra temporale, *ibid. 146.*
 Simoniacum committitur mutuo dans pecuniam alteri ea lege, ut beneficium sibi conferat, *ibid. 147.*

Simonia 2. quoad illius diuisionem & materia grauitatem. Lib. 23.

Diuisio simoniae, in mentalem, conuentionalem, & realem, 284. 153.
 Alia diuisio in prohibitam iure naturali, & prohibitam iure canonico, 285. 154.
 Tres modi quibus contingit simonia pute positua, *ibid. 155.*
 Responso ad fundamentum Durandi existimantis nullam dari simoniam posituam, *ibid. 156.*
 Notanda pro praxi de simonia confidentiali, *ibid. 157.*
 Talis datur, tum naturalis seu iure naturali prohibita: tum positua, seu prohibita iure canonico, 286. 158.
 De bulla à Pio 5. aduersus talem luem edita, *ib. 159.*
 Duæ reliquæ diuisiones simoniae, *ib. 160.*
 Simonia peccatum est de se mortale grauisimum, *ibid. 161.*
 Rationem habet, tum auaritiæ, tum iniustitiæ, tum peccati contra charitatem, *ibid. 162.*
 Item que rationem sacrilegæ irreligiositatis, 287. 163.
 Quomodo simonia repugnet iuri, tum naturali, tum positua: tam diuino, quam humano, *ibid. 164.*
 Quæ ignorantia excuset à peccato simoniae, *ibid. 165.*
 Quomodo paruitas materiæ ab eodem excuset, vel non excuset, *ib. 166.*
 De difficultate, an necessitas excuset à simonia, diuersæ sunt sententiæ, *ibid. 167.*
 In extrema necessitate circa spiritualia vexatus iniuste, quando possit vexationem redimere dato aliquo temporali, & quando non possit, *ib. 168.*
 Quomodo sine simonia, urgente extrema aut graui necessitate, dari possit temporale ad consequendum spirituale, 288. 169.

Simonia 3. quoad penas qua ob eam incurruntur. Lib. 23.

Prima pena quæ per simoniam incurritur est reatus mortis æternæ, *ibid. 170.*
 Explicatur difficultas, an penæ canonice incurrantur propter simoniam conuentionalem, *ib. 172.*
 De pena suspensionis, quod incurratur tantum per simoniam in Ordine, *ibid. 172.*
 De excommunicatione imposita ob simoniam commissam ingressu religionis, *ibid. 173.*
 De alia imposita ob commissam in Ordine, *ibid. 174.*
 De reata ob commissam in Ecclesiastico beneficio, 290. 157.
 Collatio simoniaca beneficii, vel officii Ecclesiastici est nulla: inducitque inhabilitatem ad beneficium sic collatum, *ib. 176.*
 Quomodo ignorantia non excuset in ea re, *ibid. 177.*
 Quomodo excuset contradictio promouendi, scientis simoniam in sua promotione committi, *ibid. 178.*
 Quid sit sciendum de eo quo ignorante promissa aut soluta est pecunia pro ipsius promotione, si eandem pecuniam restituar, de re postea certior factus, *ib. 179.*
 Pena inualiditatis actus, ob nullam aliam simoniam, quæ commissam in beneficio vel officio Ecclesiastico, incurritur, *ib. 180.*
 Sacramentorum administratio, professio in Religione, venditio calicum & aliarum similiarum rerum, non desinit valere ob simoniam in ea commissam, 291. 181.
 Quid sit dicendum de venditione officiorum Ecclesiasticorum, *ib. 182.*
 Quatenus penæ constituta in 2. extrauaganti communi de simonia attingant ad simoniam conuentionalem, *ibid. 183.*
 Quod non incurrantur ob simoniam in beneficio tatum posituam, *ibid. 184.*
 De liberatione simoniaci à penis suspensionis & excommunicationis, 292. 185.
 De liberatione à penis inualiditatis & inhabilitatis, *ib. 186.*
 Tria necessaria ad ratihibitionem quæ retrahitur, *ib. 187.*
 Penæ canonice simoniacorum per Iudicem imponendæ, 293. 188.

Simonia 4. prout committitur in re essentialiter spirituali. Lib. 23.

Quatenus comprehendantur nomine rei essentialiter spiritualis, *ibid. 189.*
 Simonia est pro vicariatu spiritualis potestatis, dare pecuniam, *ibid. 190.*
 Simonia committitur, data pecunia pro ingressu religionis, 191.
 Nec consuetudo, nec statutum in eo excusat, *ibid. 192.*
 Accipi tamen potest insustentationem, nisi monasterium sit satis opulentum, *ibid. 193.*
 Explicatio dubii An pecunia accipi possit pro Religionis ingressu, cum expletus est numerus personarum, quæ monasterium alere potest ex suis redditibus, 294. 194.
 Explicatio aletius dubii, An simonia sit seruire monasterio ad im-

petrandum ingressum in illud, *ibid. 195.*
 Responso negatiua ad dubium, an sit simonia, quod quis promittat in ingressu alicuius sodalitatæ se quotannis certum quid soluarum, *ibid. 196.*

Simonia 5. prout committitur in re casualiter spirituali. Lib. 23.

Quando simonia committatur acceptione pecuniæ pro sacramentis aut sacramentalibus, *ibid. 197.*
 Simonia in ordine, quoad ordinantem, *ib. 198.*
 Eadem quoad ordinatum, *ibid. 199.*
 Item quoad ministros ordinantis, *ibid. 200.*
 Quando simoniacum sit vel non sit id, quod post collationem Ordinis datur, 295. 201.
 Quando simoniacum sit dare Episcopo pecuniam, ne aliquem ordinet, *ib. 202.*
 Quando dare laicoribus, pro accessu ad ordinatorem, *ibid. 203.*
 Quando dare intercessoribus, ad impetrandam ordinationem, *ib. 204.*

Simonia 6. prout committitur in effluuiis spirituali. Lib. 23.

Quatenus comprehendantur nomine rei spiritualis effectiue, *ib. 205.*
 Quatenus simonia committatur in iis quæ sunt potestatis Ordinis, 296. 206.
 Quatenus officia minorum Ordinum vendere, simoniacum sit, *ib. 207.*
 Quatenus sine simonia, possit pro sepultura accipi pecunia, *ib. 208.*
 Varietas actuum qui procedunt ex Ecclesiastica iurisdictione, *ibid. 209.*
 Simoniacum est pecuniam dare pro actu communicandi Ecclesiasticam iurisdictionem, *ib. 210.*
 Similiter pro actu exercendi eandem iurisdictionem, *ibid. 211.*
 Quod procedit etiam si talis actus versetur in temporali materia, 297. 213.
 Non item si respectu illius temporale accipiatur ex consuetudine laudibili: ut respectu visitationis quæ fit à Prælato, *ib. 214.*
 Aut in penam: ut cum dispensatio datur in gradibus consanguinitatis, aut per modum compositionis: ut cum dispensatur in voto faciendi opus aliquod pium, *ibid. 215.*
 Aut in sustentationem, prout accipitur ad Concionatorem, *ibid. 216.*
 Potest quis locare suas operas, ac stipendium accipere pro labore exercendi actus aliquorum officiorum Ecclesiasticorum, 298. 217.
 Quomodo accipiendum sit, quod in Romana curia quedam officia Ecclesiastica vendantur, *ib. 218.*
 Quatenus liceat aut non pecuniam dare pro interuentu apud Papam, aut alium Prælatum: pro iustitia vel gratia ab eis obtinenda, *ib. 219.*
 Quatenus liceat post obtentam, dare temporale iis quorum interuentu obreata est, *ib. 220.*

Simonia 7. prout committitur in re annexa spirituali antecedenter. Lib. 23.

Non committitur simonia vendendo sacra vasa & alia temporalia, quæ sunt consecrata aut benedicta: dummodo nihil accipiatur ratione consecrationis aut benedictionis, *ib. 221.*
 Ratio quæ talis venditio fieri potest licite, 299. 222.
 Eam doctrinam etiam procedere, quoad ea quæ nequeunt perinde acceptam benedictionem, *ibid. 223.*
 Oleum cuius est usus in administratione sacramentorum, vendi non potest sine simonia, *ib. 224.*
 Etha absque simonia res antecedenter spirituales vendi possunt non licet tamen de eis negotiari, *ibid. 225.*
 Quatenus licitum sit aut non sit, pro sepultura pretium accipere, *ib. 226.*

Simonia 8. prout committitur in re annexa spirituali concomitanter. Lib. 23.

Sententia dicentium non esse simoniam capere pretium pro labore qui ponitur in administratione spiritualium, 300. 227.
 Aliorum sententia simoniam esse, capere pro labore necessario ad talem administrationem, *ib. 228.*
 Qualiter is labor censetur spiritualis: aut vendi nequeat sine simonia, *ib. 229.*
 Responso ad fundamenta prioris sententiæ, & quod pro labore non necessario ad spiritualium administrationem, possit pretium accipi, *ib. 230.*
 Explicatio dubii, An in pactum deduci possint debita ad sustentationem, pro sacramentorum administratione, *ibid. 231.*

Simonia 9. prout committitur in re annexa spirituali consequenter.

Quomodo beneficium sit spirituale consequenter, 304. 242.
 Beneficium multis modis acquiritur, in quibus potest simonia contingere, *ib. 243.*
 Documenta de simonia quæ committitur in electione ad beneficia, *ibid. 244.*
 De simonia quæ committitur in usu iuris patronatus, 309. 257.
 Quando sit aut non sit simonia beneficium conferre consanguinico, *ibid. 268.*
 Simonia est iure diuino prohibita, vendere proventus annexos in-

ri spiritali, quatenus tales, *ibid.* 269.
 Quomodo fieri possit autoritate Papæ eorumdem proventuum
 venditio, seu alienatio, *ibid.* 270.
 De Annatis, quod non sit simonia eas exigere, *ib.* 271.
 De Quindennis, quod nec in earum solutione simonia, *ibid.* 272.
 Nec item in taxationibus, & compositionibus, quæ sunt pro expen-
 ditione literarum Apostolicarum ad obtinenda beneficia, *310. 273.*

Societas 1. in genere. Lib. 25.

Quid sit societas, & quod ea debeat esse saltem duorum, 431. 369.
 Ad eam pertinet conventio contribuendi; perficique potest sine
 reitraditione, aut scriptura, *ibid.* 370.
 Pertinet item ut quisque sociorum aliquid aut aliqua contribuat,
ibid. 371.
 Per inetraditum, ut eadem contributio fiat ad commune lucrum so-
 ciorum. Et quod interdum sic fiat, ut constituat non societatis,
 sed locationis contractum, *ibid.* 372.
 Usurarium non est, quod pecuniam contribuens ex ea lucratur, nul-
 la apposita sua industria, 432. 373.
 Socius dans causam damni in societate, quatenus teneatur ad illud
 refarciendum, *ibid.* 374.
 Quinque modi quibus contractus societatis finitur, *ibid.* 375.

Societas 2. quoad illius variationem. Lib. 25.

Societas quædam initur expresse, quædam tacite, 433. 376.
 Quædam in omnibus bonis, quædam absque mentione omnium
 bonorum; & quædam in vna tantum negotiatione, vel in vna tan-
 tum re, *ibid.* 377.
 Quædam ad definitum, & quædam ad indefinitum tempus; & quæ-
 dam vno tantum tantum apponere, cæteris apponentibus, plura; &
 quædam, singulis, plura apponentibus, *ibid.* 378.
 Quædam in mei cura, quædam in aliis initur; & quædam licita,
 quædam illicita, *ibid.* 379.
 Conditiones requisitæ ut censetur licita, *ibid.* 380.
 Quædam est simplex ac nuda, & quædam mixta aliis contractibus,
 præsertim assicurationis, 414. 381.
 Quid operetur assicuratio, *ibi.* 382.
 Fraudes quæ in assicuratione contingere possunt, *ibid.* 383.
 Quodnam censendum sit iustum precium assicurationis; & an non
 tantum de meritis & lucro ex eis querendo, sed etiam de vira
 hominis assicuratio fieri valeat, *ibid.* 384.

Societas 3. prout est circa negotiationem. Lib. 25.

Inter conditiones requisitas ad talem societatem licitam, duæ ob-
 servandæ sunt inducentes obligationem ad restitutionem, *ib.* 385.
 Qualitatis proportionis seruanda inter socios, ut societas censetur
 licita, 435. 386.
 Eal latitudinem habet, sed intra certos limites, de quibus censetur
 prudentis est, *ibid.* 387.
 Qua ratione pecunia exposita negotiationi, debeat proportionem re-
 spondere operæ vel industriæ, quam alter in societatem apponit,
ibid. 388.
 Ratio determinandi de tali proportione, *ibid.* 389.
 Difficultas, an capitale saluum, diuidendum sit cum lucro in fine
 societatis, explicatur distinctio, 436. 390.
 Reicienda est sententia dicentium cum societas soluitur, sicut ca-
 pitale saluum recipit qui illud apposuit, sic valore operæ vel in-
 dustræ cum qui illam apposuit, debere recipere, *ibid.* 391.
 Duæ sententiæ de difficultate, an si capitale perdat, damni sit co-
 mune sociis, an proprium eius qui illud apposuit, *ibid.* 392.
 Quando tale damnum ad eum qui apposuit operam aut industriam
 spectet: siue ex toto, siue ex parte, *ibid.* 393.
 Quæ damna apponentis operam vel industriam sint, & quæ non
 sint communia aliis sociis, *ibid.* 394.
 De expensis gratia societatis factis ab apponente operam vel in-
 dustriam, quid sit tenendum, 437. 395.
 Tres opiniones de difficultate an licita esse possit societas in qua
 capitale saluum sit ei a quo apponitur, illiusq; periculum subeat
 is qui operam vel industriam apponit, *ibid.* 396.
 Probatio sententiæ dicentium licitam esse, si virtute saltem conti-
 neat contractum assicurationis; tum eiusdem capitalia, tum etiã
 lucri expectati, 438. 398.
 Quando in ea re contingat illicita palliatio mutui vsurarii, *ib.* 399.
 Documenta vitia ad iudicandum an talis palliatio contingat in so-
 cietate circa negotiationem habentem coniunctos contractus as-
 securationis, 439. 400.

Societas 4. prout est circa animalia. Lib. 25.

Varij modi quibus societas circa animalia celebratur, 439. 401.
 Conditiones requisitæ ut societas circa animalia censetur licita,
ibid. 402. & 403.
 De societate in qua conseruatur capitale, restituyendo factum an a-
 nimalium quæ moriuntur, substitutione aliorum quæ nascuntur,
 440. 404.
 De societate in qua dantur animalia æstimata pretio, ad quod solu-
 dendum obligetur recipiens, etiam si illa pereant sine vlla ipsius
 culpa, *ibid.* 405.
 De quadam societate quæ iniri potest cum monasterio vel Ecclesia,
ib. 406.
 De societate in qua dantur animalia ad certum tempus, plus tunc

valitura, quam cum dantur, *ibid.* 407.
 De societate in qua primum omnium ex fructibus capitale compe-
 satur apponenti illud, *ibi.* 408.
 De societate in qua periculum capitalis, pro medietate stat appo-
 nendi operam vel industriam, *ibid.* 409.

Sodomia. Lib. 22.

Quid ad Sodomiam proprie dictam requiratur, & de generaliter
 dicta, 247. 49.
 Illius grauitas, & poenæ, 248. 50.

Solicitudo.

EX quibus sit iudicandum de malicia sollicitudinis inordinatæ seu
 inquietudinis, *lib.* 23. 258. 29.
 Sollicitudo temporalium quædam bona & quædam mala: & in quo
 ab ea differat thesaurizatio, ac quando hæc ipsa sit vel non sit licita,
lib. 17. 30. 85.

Sortes.

DE sortibus documenta notanda ad cognoscendum quatenus sint
 illicitæ, *lib.* 17. 30. 174.

Spes. Lib. 17.

DEFinitio spei, & huic propria indicata in illa, 287.
 Eiusdem comparatio cum fide & charitate, *ib.* 76.
 De spe datur præceptum diuinum affirmatiuum includens in se
 negatiuum; & pro quo tempore ipsum obliget, *ibid.* 77. & 78.

Spiritale & spirituale annexum. Lib. 23.

Spiritale dicitur tum per essentiam, tum per causam, tum per effe-
 ctum, 277. 114.
 Annexum spiritali dicitur tum antecedenter, tum concomitanter,
 tum sequenter, *ibid.* 115.
 Varietas eorum quæ spiritalibus annexa sunt, 278. 116.

*Sponsalia 1. quoad eorum validitatem & obliga-
 tionem. Lib. 31.*

Quid sint sponsalia, & quot modis contrahi possint, 782. 243.
 Ad sponsaliorum validitatem requiritur tam re promissio, quam
 promissio externo signo declarata, *ibid.* 244.
 Solutio obiectionis in contrarium, *ibid.* 245.
 Sponsalia ad validitatem requirunt acceptationem promissionis, &
 talem deliberationem qualis requiritur ad peccatum mortale,
 783. 246.
 Ad eandem validitatem requiritur, ut qui sponsalia contrahunt sint
 habiles ad matrimonium in eundem, *ibid.* 247.
 Exceptio de inhabilitate ob impedimentum ætatis, *ibi.* 248.
 Alia exceptio de inhabilitate ob impedimentum absentię Parochi,
 aut testium: quodque matrimonium iuxta decretum Concilii Trid.
 inualidum, ne quidem tanquam sponsalia valeat, *ibid.* 249.
 Sponsalia obligationem inducunt; eamque sub mortali; nisi ore ten-
 nus tantum facta sint, 784. 250.
 Obligatoria sunt contracta cum intentione obligandi se etiam si fuerit
 intentio non implendi, *ibid.* 251.
 Sufficere potest ad obligationem, ut intentio illa sit tacita: quæ quæ-
 d. non supplet defectum expressæ, cessat talis obligatio, 784. 252.
 Probabile est non valere sponsalia contracta animo promittendi
 quidem, non tamen se obligandi, *ibid.* 253.
 Quatenus obligetur qui dubitat an sponsalia contraxerit, *ib.* 254.
 Obligatio illius qui sic contractis sponsalibus Virginem desfora-
 uit, *ibid.* 255.
 Quod ex sicta promissione non obligetur desforatam ducere: si ea
 inferioris; aut etiam parisi sit conditio, 785. 256.

Sponsalia 2. quoad eorum dissolutionem. Lib. 31.

PEccatum est mortale sponsalia dissoluere sine iusta causa: qua-
 rum prima est re promissio pariter consentientium in dissolutio-
 nem, *ibid.* 257.
 De ingressu Religionis, quatenus sit causa iusta dissoluedi spon-
 salia, *ibid.* 258.
 De voto simplici castitatis, quomodo item sit causa iusta, 786. 259.
 Dissolutio sponsaliorum per suspensionem sacri Ordinis, aut per
 matrimonium, postea in eundem, *ibid.* 260.
 Dissolutio ratione ætatis, aut lapsus termini præfixi, aut absentię
 sponsi, *ibid.* 261.
 De fornicatione quatenus sit iusta causa dissolutionis sponsalio-
 rum, 787. 262.
 De superueniente impedimento matrimonii: aut corporis fœdita-
 te, *ibid.* 264.
 De cognita post sponsalia notabili sponsi fœuitia: ac de scandalo, &
 de Papæ dispensatione, *ibid.* 265.
 Ob inconueniens aliquod notabile superueniens dissolui possunt
 sponsalia: & quod causa sufficientes ad dissoluedum matrimo-
 nium sint & dissolueda sponsalia, *ibid.* 265.
 Quatenus dolus reddat sponsalia inualida, 788. 266.
 Quid sit de eo, qui quando contraxit sponsalia ignorauit iustam
 causam ea dissoluedi: & post cognitam, carnalem copulam
 habuit: Quodque non amittatur ius exigendi promissum quan-
 do causa est occulta, *ibid.* 267.
 Quando ad sponsaliorum dissolutionem non requiratur, & quan-

do requiratur Iudicis autoritas: & qua ratione fieri debeat talis
dissolutio, ibid. 268.
Eadem quæ ad dissolutionem sponfialiorum fufficiunt in foro ex-
terno, fufficiunt & in interno, ibid. 269.

Suprum. Lib. 22.

Quidstipulam superaddat fornicationi, per quod constituitur di-
stineta species luxuriæ, 241. 22.
Obligatio quam stipulam habet coniunctam, ibid. 23.

Substitutio. Lib. 25.

Quid & quomodo sit substitutio, ac de vulgari, pupillari, & ex-
emplari, 482. 628.
De fidei commissaria, ibid. 629.
De reciproca, & compendiosa, ibid. 630.

Superbia. Lib. 17.

Superbia definitio: & de celsitudine quæ constituitur illius obie-
ctum, 53. 203.
Quomodo superbia fit cum Dei & proximi contemptu, ibid. 204.
Tria illius genera, ibid. 205.
Est mortaliter mala, nisi excuset ignorantia aut materia leuitas: quæ
qualiter in prædictis generibus ipsius contingat, 206. &
207.
Quatuor species superbiæ, 54. 208.
Duodecim filia eiusdem, ib. 209.

Superstitio. Lib. 17.

Superstitio vitium est Religionis contrarium per excessum, 39. 142.
Quæ sit, & quæ sint species illius primariæ, ib. 145.

*Suspensio 1. quoad illius naturam & varietatem.
Lib. 32. tract. 2.*

Modi varii quibus suspensio accipitur in iure, 838. 1.
Quomodo conueniant & differant excommunicatio, suspensio
& interdictum, ibi. 2.
Definitio suspensionis prout est huius loci propria: & quæ colligan-
tur ex eo, quod sit censura ecclesiastica, ibi. 3.
Explicatio eius quod dicitur esse ecclesiastica personæ, 4.
Imponitur tantum ob culpam propriam, ibid. 5.
Magna ex parte suspensio, eadem ratione diuiditur qua excommu-
nicatio, 839. 6.
Diuisio in maiorem & minorem non habet in ea locum, sicut habet
in excommunicatione, ibid. 7.
Duas alias habet, quæ cadunt in excommunicationem, ibi. 8.
Documentum de suspensione ab officio, ibi. 9.
Difficultas de eadem, An si fiat simpliciter ab officio, censenda sit & à
beneficio esse, ibid. 10.
Quid videatur de ea tenendum, ibid. 11.
Simpliciter suspensus ab officio, à quocumque officio clericali in-
telligitur suspensus, ibid. 12.
Suspensus tantum ab actibus ordinis, vel tantum ab actibus iurifri-
ctionis, 840. 13.
Suspensus à diuinis, & suspensus ab ingressu Ecclesiæ, ib. 14.
Suspensus ab Ordine inferiori, suspendi à superiori, non contra,
quomodo debeat intelligi, ibid. 15.
Suspensus (etiam simpliciter) ab usu Ordinum non impeditur sacra-
menta sumere, nec psallere in choro, nec concionari, ibid. 16.
Suspensus à Pontificalibus, ibid. 17.
Suspensus à beneficio, ibid. 18.
Quatenus is possit aliquid sibi ex fructibus beneficii accipere, 841. 19.
Suspensus à beneficio in vno loco, non censetur suspensus ab aliis
beneficiis quæ habuerit extra territorium suspendentis: quod tam-
men patitur aliquam exceptionem, ibid. 20.
De suspensione facta per disunctionem, & facta simpliciter: nec of-
ficio, nec beneficio expulso, ibid. 21.

*Suspensio 2. quoad illius causas & effectus. Lib. 32.
tract. 2.*

Suspensionis causa efficiens eadem est, quæ excommunicationis,
ibid. 22.
Prohibitio facta penitenti à Confessario non habet rationem su-
spensionis: nec ita facta ab Abbate, Clericis sibi subiectis, 842. 23.
Sine Capituli iudicio, Episcopus Sacerdotem suspendere prohibe-
tur. Et quando valeat suspensio lata à suspensio, ibid. 24.
Sola persona ecclesiastica suspendi potest, ibid. 25.
Feri potest in communitatem suspensio, ibid. 26.
Ob aliquam culpam ferri debet, eamque propriam, ibid. 27.
Quæcumque mortalis sufficere potest, & nonnunquam venialis,
ibid. 28.
De forma qua ferenda est suspensio, ibid. 29.
De fine ob quem ferri debet, ibid. 30.
Violatio suspensionis peccatum est suo genere mortale, 843. 31.
Eadem non facit dignum: tum depositione non modo à beneficio, sed et-
iam ab officio: tum excommunicatione, ibid. 32.
De irregularitate quam inducit, regula cum sua limitatione, ib. 33.
Aliquot dubia ad eandem irregularitatem spectantia, ibid. 34.
De dubio, An suspensus nisi poeniteat, aut nisi satisfaciatur, incurrat
irregularitatem violatione talis suspensionis, ibid. 35.
Suspensus ab inferiori Ordine, suscipiens superiorem, non incurrit

irregularitatem, 844. 36.
Episcopus suspensus à Pontificalibus, quatenus incurrat irregulari-
tatem vtendo illis, ibid. 37.
Suspensionem violantis exculatio ab irregularitate, ib. 38.

*Suspensio 3. quoad illius interruptionem & cessationem.
Lib. 32. tract. 2.*

Suspensio inuoluntate redditur per præcedentem appellationem, ibi. 39.
Quando interruptur per appellationem sequentem, ib. 40.
Quæcumque autoritate interrupti possit suspensio, 845. 41.
Suspensio sub conditione, cessat hac cessante, ibid. 42.
Simpliciter lata requirit absolutionem: quæ à quo dari possit, ibid. 43.
Potest ab Episcopo, quando à iure lata fuerit ob contumaciam, nec
reseruata: non item quando lata fuerit in penam delicti commif-
si, nisi illud sit adulterium aut aliud minus eodem, ibid. 44.
Ratio talis differentia, ibid. 45.
Parochus non potest in tali suspensione dispensare, nisi ex delega-
tione, ibid. 46.
Forma absoluenti à suspensione, ibid. 47.
Cautio iuratoria adiungenda absolutioni à suspensione, ib. 48.
Non vt absolutio ab excommunicatione, sic absolutio à suspensione
danda est inuito, ibid. 49.

*Suspensio 4. quoad casus in quibus à iure specialiter imponitur. Lib. 32.
tract. 2.*

Autores à quibus tales casus referuntur ac tractantur, 847. 57.
Suspensiones à iure impostæ Episcopis & Superioribus Prelatis
ratione promotionis ad prælatum, ibi. 58.
Deinde ratione collationis ordinum, ibid. 59.
Exercens pontificalia in aliena Diocesi, 848. 60.
Ordinans indignum aut inuitum, ibi. 61.
Suspensiones quæ ab iisdem Prelatis incurrantur, ratione collatio-
nis aut receptionis simoniacæ beneficii vel confirmationis electi
ad illud, ibid. 62.
Quæ ob malam vsurpationem aut alienationem bonorum tempo-
ralium Ecclesiæ, ibid. 63.
Quæ ob defectum commissum ratione Concilii provincialis aut vi-
sitationis, 64.
Quæ ob alia delicta, 849. 65.
Suspensio capituli, Conuentus aut Collegii, ob vsurpationem bo-
norum à defuncto Prelato relictorum, ibid. 66.
Suspensiones impostæ Iudicibus Ecclesiasticis, ob abusum sui offi-
cii, ibid. 67.
Impositæ Religiosis, ibi. 6.
Impositæ ratione Ordinis ex parte ordinantis, 850. 69.
Impositæ ratione Ordinis ex parte temporis: nempe quia extrate-
pora statuta, ante legitimam ætatem, aut non seruatis temporum
interstitiis, ibid. 70.
Impositæ ratione Ordinis ex parte ordinationis, 851. 71.
Suspensio ab ordinatione absque beneficio, aut patrimonio suffi-
cienti ad sustentationem, ib. 72.
Suspensiones quæ à Clericis incurrantur ob abusum suorum officio-
rum, 852. 73.
Suspensiones impostæ ob quædam alia Clericorum peccata: & quid
sit sententiandum de eunctis duellum, ibid. 74.
Suspensio Clerici impostæ à iure ob concubinarum, aut fornicati-
onem notoriam, ib. d. 75.
Responsio ad dubia, an Sodomita, & an simoniacæ sic suspensio-
natus, vt exercentes actum Ordinis, fiant irregulares, 853. 76.

Sufurratio. Lib. 24.

Quid sit sufurratio, & illius differentia à detractione & contum-
elia, 350. 171.
Quando sit peccatum tantummodo veniale, ibid. 172.

T.

Tentatio Dei. Lib. 17.

Tentatio Dei opponitur diuersis virtutibus, 58. 225.
Quædam est expressa, & quædam tacita, ibi. 226.
Quando sit peccatum mortale, ibi. 227.
Duo casus in quibus non est peccatum, ibid. 228.
De prudentia secunda in petendo miraculum à Deo, ib. 229.

Testamentum. Lib. 25.

Definitio testamenti, 480. 621.
Illius diuisio in testamentum in scriptis, & in testamentum nunc-
cuparium: ac sollemnitas quæ diuersa in illis requiritur, ib. 622.
Quomodo intelligendum sit reprobarum in iure canonico, quod
de septenario testium numerum ius civile præscribit, 481. 623.
Qui testari possunt, ibi. 624.
Qui possint institui hæredes, aut legatarii: quique non possint. Et
de spurio documenta quædam, ib. 625.
Quid possint is qui institutus est hæres, ibid. 626.
Quibus incommodis idem sit obnoxius, 482. 627.

Testimonium in testibus. Lib. 24.

Falsum testimonium peccatum est mortale suo genere, 383.
43.

In eo excusatio non habet locum ex materia leuitate cum fucit iurando confirmatum, *ibid.* 44.
 Quid teneandum sit de eo qui bona fide putat se dicere, ac iurare verum, *ibid.* 45.
 Testis cum non interrogatur secundum iuris ordinem, perinde celare potest veritatem ac reus: ceterum nonnulla cernatur differentia, *ibid.* 46.
 Etiam si crimina sint notoria (nisi vergant in reip. perniciem, aut notabile damnum tertii) author omnino occultus celari potest, *ibid.* 47.
 Non tenetur quis testificari cum graui suo damno. Et quando reus de vno crimine conuictus, tenetur de alio interrogari, respondere, *ibid.* 48.
 Non omnes idonei sunt ad testimonium ferendum: & qui reiciantur ob malos mores, *ibid.* 49.
 Qui ob naturam, & qui ob formam, *ibid.* 50.
 Qui ob affectum voluntatis inordinatum, *ibid.* 51.
 Qui ob suum statum: & de casu in quo ad testificandum admittitur, qui est iure inhabilis, *ibid.* 52.
 Quando quis vocatus in testem coram Iudice tenetur, vel non tenetur testificari non habens conuictes, *ibid.* 53.
 Duo casus in quibus si quis solus nouit aliquod crimen, tenetur, illud Iudici reuelare, *ibid.* 54.
 Quando quis possit teneturque reuelare illud quod promisit, & iurauit se seruaturum secretum, *ibid.* 55.
 Quando non possit, *ibid.* 56.
 Obligatio est ex charitate, offerendi se in iudicio ad ferendum testimonium, cum id fieri potest sine proprio incommodo graui, *ibid.* 57.
 Quaedam circa id ipsum aduertenda, *ibid.* 58.
 Quando celans veritatem quam reuelare tenetur, incurrit obligationem ad restitutionem, *ibid.* 59.
 Quando non incurrit, *ibid.* 60.
 Facto edicto sub excommunicatione vt aliqua scriptura profertur debeat, quando is qui illam habet tenetur, & quando non tenetur profertur, *ibid.* 61.
 Differentia inter testimonium debitum solum ex charitate, & debitum ex iustitia, *ibid.* 62.
 Explicatio dubii: an qui testimonio suo falso exposuit aliquem condemnationi ad mortem, tenetur seipsum retractare cum vitæ propria periculo, *ibid.* 63.
 Duo casus in quibus tenetur, quando tulit cum aliis falsum testimonium, *ibid.* 64.
 Tres in quibus tunc non tenetur, *ibid.* 65.
Timor. Lib. 17.
Definitio timoris Dei, *ibid.* 66.
 Timor malus qui dicitur, & quotuplex sit, *ibid.* 67.
 Peccatum est mortale in tribus casibus, *ibid.* 68.
 Ex eo transgrediens præceptum quod seruare tenetur, duplex peccatum committit, *ibid.* 69.
Transactio. Lib. 23.
Tria requisita ad transactionem: & quod ea sit simoniaca, quando per illam temporale pro spiritali remittitur, an retinetur, *ibid.* 70.
 Quod non sit simonia, quando spiritalis pro spiritali remittitur aut recipitur, *ibid.* 71.
 Nisi vnum sit mere spirituale, & alterum annexum sit spiritali: aut vnum sit annexum spiritali antecedenter, & alterum consequenter, *ibid.* 72.
 Quando in transactione committatur simonia per pecuniam compensando excessum, quo vnum ex iis super quibus transigitur, superat alterum, *ibid.* 73.
 Alia generaliora de transactione habentur, *Lib. 25.* *ibid.* 74.
Triennialis possessio beneficij ecclesiastici. Lib. 30. tract. 3.
Acquisitio beneficij per triennalem possessionem pacificam, *706.* *ibid.* 75.
 Regula cancellariæ in qua illa fundatur, locum habet non modo in externo, sed etiam in conscientia foro, *ibid.* 76.
 Condiciones necessariae vt eiusdem regulæ decretum procedat: atque aduertenda circa primam, quæ est habere titulum saltem coloratum, *ibid.* 77.
 Non iuuantur eo decreto, qui nequidem coloratum habent titulum, *ibid.* 78.
 Circa 2. conditionem notanda de intruso: & alia de violento, *707. 762.*
 Circa 3. conditionem, notanda de triennio ad eam spectante, *ibid.* 763.
 Notanda circa 4. quæ est possessionis bonæ fidei, *ibid.* 764.
Tutor & Curator.
Tutorum & curatorum obligatio erga pupillos, *Lib. 20.* *198. 56.*
 V.
Vacatio beneficiorum ecclesiasticorum.
Vide verbum Beneficium quarto, § 2.
Vana gloria.
Quid sit vana gloria, & quando sit peccatum mortale, *Lib. 17. 55.* *212.*

Vana obseruatio. Lib. 17.
Vana obseruatio vnde nomen habeat: quid & quotuplex sit, ac quale peccatum, sit *50. 185.* & duobus sequentibus.
 Cur vitanda: & quomodo ad eam pertineat collectio herbarum, & lignorum certo die, & hora, *ibid.* 189.
 Quando strenuè ad eam pertineant, *ibid.* 190.
Vestis.
Vestes quibus Missam celebrans, indutus esse debet, *Lib. 29. 584.* *159.* & tribus sequentibus. Vide verbum Missa 2. versus finem.
Vicarius. Lib. 30. tract. 1.
Vicarius perpetuus, *609. 52.*
 Vicarius temporalis, *ibid.* 53.
Vita propria conseruatio. Lib. 21.
Homicidia occultus non tenetur se detegere ad liberandum eam qui tamquam reus loco ipsius afficiendus est extremo supplicio, *213. 45.*
 Secus est si suo testimonio falso, ipsum exposuit tali periculo, *ibid.* 46.
 Varii casus in quibus licet vitam suam periculo exponere, *ibid.* 47.
 Quando mortaliter peccet quis breuiando vitam per abstinentiam a cibis, *214. 48.*
 Quando a tali peccato possit esse excusatio, *ibid.* 49.
 Explicatio dubii de eo qui fecit votum abstinentiæ a carnibus, an possit illi vesci cum id illi necessarium est, ad vitæ conseruationem, *ibid.* 50.
 De obligatione obediendi medico præcipienti sumptionem certi pharmaci pro vitæ conseruatione, *ibid.* 52.
 Cum necessarium est ad vitæ conseruationem licet vesci cibus vctitis, nisi quod sit specialis ratio de carnibus humanis, *ibid.* 53.
 Non licet mutilare seipsum, exceptis duobus casibus, *215. 53.*
 Quibus addi potest tertius ad vitandam mortem, quam tyrannus alicui iniungit, nisi membrum sibi abscindat, *ibid.* 54.
 Obligatio ad conseruationem sui, cessat in quatuor casibus *ibid.* 55.
Vnio beneficiorum ecclesiasticorum.
Vide verbum beneficium 4. in principio.*
Votum aliquot iuridicarum declaratio. Lib. 25.
Quid sint potestas & facultas, & in quo differant, *371. 1.*
 Quomodo sumatur ius in doctrina de contractibus, *ibid.* 2.
 Quid sint vti, abuti: & ius abutiendi, *ibid.* 3.
 Definitio domini cum illius declaratione, *ibid.* 4.
 Quid significet nomen tituli quodque titulus alius sit vetus, & alius præsumptus: & quatenus dicatur causa domini, *ibid.* 5.
 Quid sint ius in re & ius ad rem; ac in quibus acquiratur ius in re absque huius traditione, *373. 6.*
 Duo modi quibus vox proprietatis sumitur in hac doctrina, *ibid.* 7.
 Quid & quotuplex sit reum seruitus, *ibid.* 8.
 Quid sint vti fructus, seu fructus, & quid vti, ac quomodo inter se differant, *ibid.* 9.
 Quid sit simplex vti facti: quodque possit tum iuste tum iniuste fieri, tamquam pendens ab vti voluntate, *ibid.* 10.
Votum 1. quoad illius naturam & veritatem. Lib. 18.
Definitio voti, & promissio spectans ad illius naturam, *112. 204.*
 Qualem oporteat esse talem promissionem, *ibid.* 205. & duobus sequentibus.
 Propositum absolutum faciendi aliquid in honorem Dei, non sufficit ad votum nisi firmetur promissione, *113. 208. & 209.*
 Quatenus tale propositum mutari possit sine peccato, *ibid.* 210.
 Non est necessarium vt promissio pertineat ad voti naturam, sit cum traditione, *ibid.* 211.
 Votum sit Deo. Et quomodo vouens Sanctis, voueat Deo, *ibid.* 212. & 213.
 Quomodo accipiendum sit votum fieri de bono, *ibid.* 214.
 Votum aliud deliberatum, aliud in deliberatum, *ibid.* 215.
 Factum metu quando sit, aut non sit validum, *ibid.* 216. 217. & 218.
 Votum illicitum tanquam stultum, *115. 219. & 220.*
 Modi quibus contingit votum esse inualidum, *ibid.* 221.
 Casus in quibus malitia finis non obstat validitati voti, *ibid.* 222.
 Votum aliud absolutum, aliud conditionatum, *ibid.* 223.
 Aliud mortale, aliud penale, *ibid.* 224.
 Aliud solemne, aliud simplex, *ibid.* 225.
 Aliud publicum, aliud priuatum. Et aliud reale, aliud personale, aliud mixtum, *ibid.* 226.
 Differentia triplex inter personale & reale: ac notanda de mixto, *ibid.* 227. & 228.
 Aliud demum affirmatiuum, aliud negatiuum, *ibid.* 229.
Votum 2. quoad illius obligationem & materiam. Lib. 18.
Obligatio voti est sub mortali; & cuius generis malitiæ sit, *118. 230. & 231.*
 Quatenus differre voti adimpletionem sit, aut non sit peccatum, *ibid.* 232. & 233.
 Differentia inter votum factum de bono supererogationis, & factum de bono præcepti, *ibid.* 234.
 Notanda ad iudicandum quando peccetur circa votum affirmatiuum, aut negatiuum, *ibid.* 235.
 Aliæ ad iudicandum quando peccetur contra votum, cui præfixus

est terminus, 119.236.
 Leuitas materiae potest voti transgressorem a mortali excusare, ib. 237.
Qui non potest implere totum votum, tenetur ad partem quam potest, 120.238.
 Quando ac quale peccatum sit, ponit de facto voto, ib. 239.
 Tres conditiones quas materia voti requirit, ib. 240.
 Apertissima voti materia est opus supererogationis, 121.241.
 Bonum positum in precepto, potest esse materia voti: quod esse de tali materia, non obstat quin sit proprie votum, nouam inducens obligationem: Quodque multiplicatio vnus eiusdemque voti, non multiplicet obligationes, sed solum confirmet, ib. 243.
 Validum esse potest votum de numquam peccando mortaliter, ibid. 243.
 Non item de numquam peccando venialiter: aut absolute de numquam peccando, ib. 245.
 Explicatio difficultatis an apta voti materia, sit quidquid bonum est moraliter, ib. 246.
 Bonum positum in hominis libertate quod inhabilitat ipsum ad seruandum consilium euangelicum, materia est inepta ad votum, 122.247.
 Bonum moraliter, vt sit apta voti materia, debet esse melius suo opposito, ib. 248.
 Solutio duarum rationum contra inualiditatem voti de matrimonio contrahendo, ibid. 249.
 Casus in quibus tale votum censeri potest validum, ib. 250.
 Explicatio difficultatis, an validum sit votum de ingrediendi religione laxiori, 123.251.
 Votum de re indifferenti quatenus indifferens est, validum non est, ibid. 252.
 Est autem quatenus sit de eadem reddita bona moraliter ex circumstantia boni finis, ib. 253.
 Corollaria quae ex ea doctrina deduci possunt, ibid. 254.
 Tres casus in quibus facere votum de materia inepta, peccatum est mortale, ibid. 255.
 Alii casus in quibus id tantum est peccatum veniale, 124.256.
 Vouere aeternum, venialiter malum, est genere suo mortale, ib. 257.

Votum 3. quoad spectantia ad illud ex parte vouentis: ac ea quae excusant ab illius executione. Lib. 18.

Votum factum sine intentione vouendi, est nullum, ib. 258.
 Ad illud nihilominus seruandum, interdum quis compelli potest auctoritate Ecclesiae, aut ratione scandalis, 125.259.
 Ecclesia iuste compellente, tenetur in conscientia seruare votum is qui illud sicte emisit, ibid. 260.
 Vouere sicte de se, suoque genere, solum est veniale: & quando sit mortale ex accidenti, ib. 261.
 Validum est votum cum intentione vouendi, etiam si factum sit cum intentione non implendi illud, ib. 262.
 Quid sciendum sit de voto facto sine intentione se obligandi, ibid. 263.
 Duo modi in quibus actus vouendi censeri potest imperfectus, ib. 264.
 Imperfectio actus ex qua is tamquam indeliberatus constituit votum inualidum, ib. 265.
 Altera imperfectio actus, quae quoniam non excludit deliberationem ad peccatum mortale sufficientem, constituit votum validum, 126.266.
 Ad voti validitatem nec maior deliberatio requiritur quam ad peccatum mortale, nec minor sufficit, ibid. 267.
 Eadem deliberatio potest breuissimo tempore, adeoque imperceptibili fieri, ibid. 268.
 Quid sit tenendum de votis praecipitanter factis, ibid. 269.
 Quid de factis a percipio ira, aut bene potato, aut metu percusso, ibi. 270.
 Imperfectio aetatis, qua solemne votum religionis inualidum redditur, ibid. 271.
 Tale, ne quidem tamquam simplex valet, 127.272.
 Qua ratione spectari debeat eiusmodi imperfectio, ibid. 273.
 Quod votum simplex ante annos pubertatis emissum valet, ib. 274.
 Quod de legitimo rationis vsu, non sit iudicandum ex certo tempore, ibid. 275.
 Quatenus ratione dubii, detur excusatio ab executione voti emissi, ibid. 276.
 De ea quae datur ratione materiae, documentum generale, cum corollariis ex eo deductis, 128.277.
 De eo qui vouit ieiunare, & impeditur ob infirmitatem corporis, ibid. 278.
 Ingrediens religionem non tenetur implere votum peregrinationis Ierosolymitanae. Nec tenetur quis seruare votum non transeundi per aliquem vicium, si causa iusta ob quam emissum est, cessarit, 279.
 Impossibilitas implendi votum, absolute liberat ab illius executione, si ea sit perpetua: non item, si solum temporalis, ib. 280.
 Quando impossibilitas excusat, nihil est necesse fieri commutationem in aliquid possibile: & cum impossibilitas excusat solum ex parte, reliqua pars possibilis, est executioni mandanda, 129. 281.
 Explicatio difficultatis, an femina quae virginitatem vouit libera sit a voto, si fornicetur, ibid. 282.

Qui votum a se emissum non potest per se implere, non tenetur implere per alium: exceptis duobus casibus, ibid. 283.
Quatenus ex intentione vouentis habeatur excusatio a voti executione, ibid. 284.
 De obligatione ad executionem voti sub conditione, ib. 285.
 De obligatione ad executionem voti, cui definitum est certum tempus: & quid sit agendum, cum nequit quis deprehendere id quod tempus voluerit se obligare, 130.286.
 Quid agendum, cum vouens ex conscientiae suae iudicio, deprehendere nequit an peccet differendo executionem sui voti, ib. 287.
 Responso ad dubium, an qui tempore praefixo non implicuit votum, teneatur alio sequenti tempore implere, ibid. 288.
 Quid agendum, quando in idem tempus incidunt duorum votorum executiones incompatibiles, ibid. 289.
 Quid sit iudicandum de obligatione ad ieiunium incidens in diem dominicum, aut Natiuitatis Domini, ibid. 290.
 Quid sit agendum cum quis scire non potest, quodnam ex pluribus vouerit, ib. 291.
 Quid cum illud de quo emissum est votum, recipit maius & minus, 131.292.
 De loco & tempore in quo votum mandandum est executioni, ibid. 293.
 De fine & modo actionis: quod non cadant sub votum, ibi. 294.

Votum 4. quoad illius irritationem. Lib. 18.

Quid sit irritatio voti & quorum sit potestas irritandi, 132.295.
 Superiores quorum talis est potestas, non possunt irritare vota ab inferioribus facta de iis quorum habent liberam dispositionem, ib. 296.
 Vota quae irritari possunt, tenent donec irritentur, ibid. 297.
 De eo, quod vota inferiorum intelligenda sint cum conditione: si Superior voluerit, neque renitatur, ibid. 298.
 Diuersa vis illarum conditionum: si Superior voluerit: & si Superior non renitatur, ibid. 299.
 Quatenus valeant vota a Religioso facta de sibi prohibitis, 133.300.
 De aliis inferioribus idem esse dicendum, ac de Religioso: & quid de Episcopo, ib. 301.
 Irritatio voti facta sine causa ab habente legitimam potestatem, tollit eiusdem voti obligationem, ib. 302.
 Ea censeri potest peccatum veniale in irritante: non tamen in eo, qui illa vitur, ibid. 303.
 Etiam peccet Superior sine iusta causa irritando votum subditi in quod antea consensit, valida tamen est irritatio, ib. 304.
 Et ideo subditi non tenentur ad voti sui irritati obseruationem: ne si quidem Superior penitentia ductus, concedat ipsi facultatem illud obseruandi, ib. 305.
 Votum de licentia Superioris emissum a subdito, potest interueniente causa iusta, licite reuocari per eundem Superiorem, ib. 306.
 Sententia dicentium vota irritata numquam reuocari, non habet locum in votis vxorum, & seruatorum, 134.307.
 In votis impuberum potest habere locum, ib. 308.
 Itemque in votis reabilibus minorum 25. annis, ib. 309.
 Explicatio dubii, an Superiores possint irritare vota subditorum, emissis ab eis antequam essent sub eorum potestate, ib. 310.
 Quae vota vxoris possit maritus irritare, ib. 311.
 Votum vxoris de non exigendo debitum, maritus irritare non potest: potest autem emissum de non reddendo, 135.312.
 Votum continentiae ab vxore factum, quatenus possit maritus irritare, ib. 313.
 Quatenus vxor irritare possit vota mariti, ibid. 314.
 Pater irritare potest omnia vota filii emissis ante pubertatis annos, ibid. 315.
 Quo modo in hac re accipiendi sint pubertatis anni, ib. 316.
 Quae vota filii emissis post pubertatis annos pater irritare possit, ibi. 317.
 Votum ante pubertatem a filio emissum, quatenus possit post eam irritari a patre, ib. 318.
 Quis praeter patrem possit votum impubertis irritare, ib. 319.
 Quae vota serui possit dominus irritare, 137.320.
 Quantum Superior circa Religiosi sui vota possit, quoad irrationem, ibid. 321.
 Valet talis irritatio, etiam si Religiosus per susceptionem Episcopatus, postea liberetur ab obedientia, ib. 322.
 Votum quod religiosus emisit ante ingressum, superior ipsius irritare potest, nisi is adhuc sit nouitius, ib. 323.
 Qui comprehendantur nomine Praelatorum habentium potestatem irritandi vota subditorum: & quod possit extendi ad Praelatos monialium, 138.324.

Votum 5. quoad dispensationem. Lib. 18.

Quare varietas hic sumatur dispensatio, & quod ea locum habeat in voto, ibid. 325.
 Quomodo Papa possit dispensare in voto, quod obligat iure diuino, ib. 326.
 Relicta in Ecclesia potestas dispensandi in votis, ib. 327.
 Talem potestatem requirit omnino ad dispensandum: & quod ea resideat immediate in Papa, & cum praerogativa, 139.328.
 Quod Papa possit dispensare in voto continentiae, emissis in religione, ibid. 329.
 In Episcopis residet iure ordinario potestas in voto dispensandi cum

INDEX RERVM ET VERBORVM.

cum suis subditis, restricta aliquod casuum reservationes: & quorum, ib. 330.
 In omnibus votis non reservatis, dispensare potest Episcopus, ibid. 331.
 Nonnulla quae Episcopus potest circa vota Papae reservata: & quomodo possit dispensare in voto virginis, 140. 332.
 Non potest Archiepiscopus dispensare cum subditis suorum suffraganeorum: & quod votum de nunquam petenda dispensatione non faciat ipsum in dispensabile, ib. 333.
 Episcopus dispensare potest in voto non nubendi, & in voto continentiae non perpetuae, ib. 334.
 Quid possit Episcopus circa votum religionis, ib. 335.
 Quid circa votum perpetuae continentiae, ibid. 336.
 Si votum Papae reservatum, sit penale, licet tutius sit pro dispensatione in illo ad Papam recurrere, tuta nihilominus conscientia potest esse is, cum quo Episcopus in eo dispensat, ib. 337.
 Quando possit Episcopus in voto facto sub disiuncto de materia reservata, & de non reservata, 141. 338.
 Quae seculares Episcopo inferiores, dispensare possint in votis reservatis, ibid. 339.
 Qui ex regularibus idem possint: & quod non possit Abbatissa, aliaque Praeterea Monialium, ib. 345.
 Quod praeter potestatem legitimam ad validitatem dispensationis in voto, etiam si datur a Papa, requiratur causa iusta, ib. 341.
 Causae iustae ratione materiae, 142. 342.
 Iustae ratione voventis, ibid. 343.
 Dari potest in voto dispensatio non solum ob communitatem: sed etiam ob privatam bonum maius, ibid. 344.
 Observanda a Superiore dispensante in voto, ib. 345.

Votum 6. quoad eius commutationem. Lib. 18.

Quid sit votum commutate, & quid commutatio voti ad redemptionem differat, 143. 346.
 Ad voti commutationem necessaria est Ecclesiae auctoritas, nisi fiat in evidenter melius, ibid. 347.
 Quid requiratur quando commutatio fit in bonum, quod non est evidenter melius aut est evidenter aequale, ib. 248.
 Praeter Praelati auctoritatem requiritur iusta causa, ibid. 349.
 Qua ratione ad voti commutationem, aestimandum sit melius esse aut aequale bonum illud in quo fit voti commutatio, 144. 350.
 Commutans votum debet ad id habere potestatem vel ordinariam vel delegatam: qua utraque carens Confessarius, nihil facit si commutare tenet, ibid. 351.
 Probabile est cum per Bullas Iubilaeorum Confessariis committitur facultas commutandi vota, intelligendam esse de commutatione in aequale, ib. 352.
 Notanda pro usu facultatis concessae alicui ad eligendum aliquem, a quo votum ei relaxetur, ibid. 353.
 Delegatus in hac re debet servare formam sibi praescriptam: & quid circa reservata possit aut non possit, ib. 354.
 De promissione facta Deo dandi aliquid certo loco, aut certa personae, 145. 355.
 Consideranda in commutatione votorum, ibid. 356.
 Commutationem voti fieri debere saltem inaequale, ib. 357.
 Explicatio dubii, an semper sufficiat commutationem voti fieri in aequale, ibid. 358.
 Ad commutationem voti in minus bonum, requiritur cum iusta causa, coniunctio potestatis dispensandi cum potestate commutandi, ib. 359.
 Non valent dispensatio & voti commutatio, nisi proveniant a voluntate libera, tanquam actus humani, ib. 360.
 De forma dispensandi & commutandi vota, 146. 361.
 Quando facta commutatione voti, in quam vouens consentit, is possit id in quod illa facta est, omittere & suum votum servare, ibid. 362.

Vsura 1. quoad malitiam. Lib. 23.

VSuræ propria ratio, 262. 44.
 Error est contra fidem, affirmare eam non esse peccatum, ib. 45.
 Scripturae sacrae loca, ex quibus is error refellitur, 263. 46.
 Explicatio eorum quae in contrarium obici possunt, ib. 47.
 Non modo canonico, sed etiam civili iure prohiberi vsuram, ib. 48.
 Prohiberi quoque iure naturae, ib. 49.
 Vsuram non excusant vsus pecuniae mutuatae, nec fructus aut commoditas proveniens ex ea, ib. 50.
 Quae privatio opportunitatis utendi pecunia, possit excusare ab vsura, & quae non possit, 264. 51.
 Expectatio temporis non excusat ab vsura, nec item privatio oblationis in possessione propriae pecuniae, nec affectus benevolentiae exhibitus mutuatario, ib. 52.
 Nec item periculum, nisi sit peculiare: nec numeratio pecuniae, nisi adiunctum habeat aliquod onus, ibid. 53.
 Nec liberatio a fideiussione: aut quod vitiosus sit mutuatarius accipere sub vsura, quam non accipere, ib. 54.
 Vsuram nulla humana potestas licitam reddere potest, ibid. 55.
 Nullam dari vsuram licitam, 265. 56.
 Quomodo accipiendum sit quod Iudaei permissi sunt dare alieno ad vsuram, ib. 57.
 Vsuram peccatum esse gravissimum, ostendunt quae in illius vituperationem dicuntur a Patribus, ib. 58.
 Erronea opinio Caroli Molinæ de vsura, ib. 59.
 Inepta responsio eiusdem Molinæ ad loca Scripturae, quibus idem error refutatur, ibid. 60.
 Rationes aduersus eundem errorem, 266. 61.
 Et quatenus ob interesse, malitia vsurae cesset, 266. 61.

Vsura 2. quoad poenas quibus puniatur. Lib. 23.

Poenae canonicae vsurariis impositae, incurruntur tantum ob vsuram manifestam, 272. 92.
 Cuius iudicis sit, crimen vsurae punire, ibid. 93.
 Quis censendus sit vsurarius manifestus, poenis canonicis obnoxius, ibid. 94.
 Quae sint tales poenae, 273. 95.
 De eo quod vsurarius manifestus non sit sepeliendus in loco sacro, nec absolvens a peccatis, donec satisfaciat quantum potest; ibid. 96.
 De eo, quo dicitur sit vsurarii manifesti testamentum, ib. 97.
 De excommunicatione contributa nonnullis, qui favorem exhibent vsurariis, in exercendis vsuris, 274. 98.
 Duae ultimae poenae spectantes ad forum externum, ibid. 99.

Vsura 3. in ordine ad illos qui sub ea mutuum petunt. Lib. 23.

Distincta sunt inducere alterum in peccatum, & vti peccato alterius, ibid. 100.
 Accipere mutuum sub vsura, non est de se peccatum: est autem inducere alterum ad taliter dandum, ib. 101.
 Non tantum quando necessitas: sed etiam quando commoditas rationabiliter exposcitur, peti potest absolute mutuum ab eo qui existimatur non daturus nisi sub vsura, ib. 102.
 Sine necessitate, aut alia rationabili causa, praedictam petitionem facere, peccatum est, 375. 103.
 Nolenti in extrema necessitate subuenire, suaderi potest, vt subueniat saltem mutuum dando sub vsuris, ib. 104.
 Duo modi quibus id intelligi potest: & secundum quem censeri debeat verum, ib. 106.
 Modus secundum quem negari debet esse verum, ibid. 106.
 Vt petere, sic & solvere vsuras peccatum est, si rationabilis causa non excuset, ibid. 107.

F I N I S.